

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

В. В. КАДАЛА, О. П. ГУЗЕНКО

**ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ
МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ**

НАВЧАЛЬНИЙ ПОСІБНИК

***За загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора полковника поліції
Заслуженого юриста України С. С. ВІТВИЦЬКОГО***

**Львів
Видавець Марченко Т.В.
2022**

УДК 656.072.5(477)

*Розповсюджувати та тиражувати
без офіційного дозволу авторів забороняється*

Рецензенти:

О.О.Бригінець - доктор юридичних наук, професор, професор кафедри конституційного, адміністративного та фінансового права Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Я.О.Ізмайлов – доктор економічних наук, професор, професор кафедри податкової політики Університету державної фіскальної служби України.

В.С.Котковський – доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри соціально – політичних та економічних дисциплін Криворізького факультету Національного університету «Одеська юридична академія».

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Донецького державного університету внутрішніх справ
(протокол № 12 від 27 квітня 2020 р.)*

К 12 Кадала В. В., Гузенко О. П. Організація діяльності підрозділів митної служби України : навчальний посібник / за заг. ред. С. С. Вітвіцького. Львів : Видавець Марченко Т.В., 2022. 279 с.

ISBN 978 -617 -8194 -19 -2

Навчальний посібник підготовлений відповідно до програми дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України». У навчальному посібнику розглядаються правові та науково-теоретичні аспекти організації діяльності підрозділів України. Розробка містить дві частини: науково-пізнавальний блок та поточно-модульного контролю. До кожної теми дисципліни включено методичні вказівки до її вивчення, контрольні питання для самоперевірки знань здобувачів вищої освіти, тестові й навчально-творчі завдання. Значну увагу приділено формуванню основних понятійних категорій, які сприяють більш поглибленому розумінню окремих положень тем дисципліни.

Навчальний посібник розраховано на здобувачів вищої освіти й аспірантів юридичних спеціальностей закладів вищої освіти, які вивчають курс «Організація діяльності підрозділів митної служби України». Видання може бути корисним для фахівців митних органів України, юрисконсультів, адвокатів, аудиторів, суб'єктів підприємницької діяльності та всіх, хто цікавиться питаннями організаційно-правових аспектів діяльності підрозділів митниці.

УДК 656.072.5(477)

ISBN 978 -617 -8194 -19 -2

© Кадала В. В., Гузенко О. П., 2022
© Донецького державного університету
внутрішніх справ, 2021
© Видавець Марченко Т.В., 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	8
Пояснення позначок	12
Частина перша. Науково-пізнавальний блок з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України»	13
<i>Розділ 1. Теоретичні та організаційні основи митної справи та митної політики в Україні</i>	13
1.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	13
1.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	14
1.3. Запитання для самоперевірки знань.....	19
1.4. Теми рефератів.....	20
1.5. Напрями наукових досліджень.....	20
1.6. Тестові завдання.....	21
1.7. Відповіді до тестових завдань.....	24
1.8. Навчально-творчі завдання.....	24
1.9. Проблемно-дискусійні питання.....	26
<i>Розділ 2. Організаційно-управлінська система митних органів та митні правовідносини</i>	27
2.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	27
2.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	28
2.3. Запитання для самоперевірки знань.....	31
2.4. Теми рефератів.....	32
2.5. Напрями наукових досліджень.....	33
2.6. Тестові завдання.....	33
2.7. Відповіді до тестових завдань.....	36
2.8. Навчально-творчі завдання.....	36
2.9. Проблемно-дискусійні питання.....	38
<i>Розділ 3. Організаційно-правові засади діяльності митних установ та організацій</i>	39

3.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	39
3.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	40
3.3. Запитання для самоперевірки знань.....	44
3.4. Теми рефератів.....	45
3.5. Напрями наукових досліджень.....	46
3.6. Тестові завдання.....	46
3.7. Відповіді до тестових завдань.....	49
3.8. Навчально-творчі завдання.....	49
3.9. Проблемно-дискусійні питання.....	51
<i>Розділ 4. Правові та організаційні засади співпраці митниці з авторизованим економічним оператором.....</i>	52
4.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	52
4.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	53
4.3. Запитання для самоперевірки знань.....	59
4.4. Теми рефератів.....	59
4.5. Напрями наукових досліджень.....	60
4.6. Тестові завдання.....	60
4.7. Відповіді до тестових завдань.....	63
4.8. Навчально-творчі завдання.....	63
4.9. Проблемно-дискусійні питання.....	65
<i>Розділ 5. Організація митного контролю в Україні.....</i>	67
5.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	67
5.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	68
5.3. Запитання для самоперевірки знань.....	72
5.4. Теми рефератів.....	73
5.5. Напрями наукових досліджень.....	73
5.6. Тестові завдання.....	74
5.7. Відповіді до тестових завдань.....	77
5.8. Навчально-творчі завдання.....	77
5.9. Проблемно-дискусійні питання.....	79

<i>Розділ 6. Організація роботи митних складів в Україні.....</i>	81
6.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	81
6.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	82
6.3. Запитання для самоперевірки знань.....	87
6.4. Теми рефератів.....	88
6.5. Напрями наукових досліджень.....	89
6.6. Тестові завдання.....	89
6.7. Відповіді до тестових завдань.....	92
6.8. Навчально-творчі завдання.....	93
6.9. Проблемно-дискусійні питання.....	94
<i>Розділ 7. Організація роботи магазинів безмитної торгівлі в Україні.....</i>	96
7.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	96
7.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	97
7.3. Запитання для самоперевірки знань.....	103
7.4. Теми рефератів.....	103
7.5. Напрями наукових досліджень.....	104
7.6. Тестові завдання.....	104
7.7. Відповіді до тестових завдань.....	107
7.8. Навчально-творчі завдання.....	107
7.9. Проблемно-дискусійні питання.....	109
<i>Розділ 8. Організація діяльності митних брокерів.....</i>	111
8.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	111
8.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	112
8.3. Запитання для самоперевірки знань.....	117
8.4. Теми рефератів.....	118
8.5. Напрями наукових досліджень.....	118
8.6. Тестові завдання.....	119
8.7. Відповіді до тестових завдань.....	122
8.8. Навчально-творчі завдання.....	122

8.9. Проблемно-дискусійні питання.....	124
<i>Розділ 9. Організація діяльності підрозділів митної служби щодо запобігання порушенню митних правил та протидії контрабанді...</i>	126
9.1. Мета, завдання та мінілексикон.....	126
9.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	127
9.3. Запитання для самоперевірки знань.....	133
9.4. Теми рефератів.....	134
9.5. Напрями наукових досліджень.....	134
9.6. Тестові завдання.....	135
9.7. Відповіді до тестових завдань.....	138
9.8. Навчально-творчі завдання.....	138
9.9. Проблемно-дискусійні питання.....	140
<i>Розділ 10. Організація діяльності працівників митної служби України.....</i>	142
10.1. Мета, завдання та міні лексикон.....	142
10.2. Методичні вказівки до вивчення теми.....	143
10.3. Запитання для самоперевірки знань.....	147
10.4. Теми рефератів.....	148
10.5. Напрями наукових досліджень.....	149
10.6. Тестові завдання.....	149
10.7. Відповіді до тестових завдань.....	152
10.8. Навчально-творчі завдання.....	152
10.9. Проблемно-дискусійні питання.....	154
Частина друга. Оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами поточно-модульного контролю з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України».....	156
1. Зразок варіантів тестового контролю знань з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України».....	159
2. Зразок варіантів модульних (контрольних) завдань (перший блок).....	215

3. Зразок варіантів модульних (контрольних) завдань (другий блок).....	222
4. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами поточно-модульного контролю.....	230
Глосарій з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» (Основні понятійні категорії та терміни)....	233
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ (нормативно-законодавчі джерела, основні й додаткові літературні джерела, електронні адреси Інтернет - ресурсів).....	270

ПЕРЕДМОВА

**Освіта – скарб;
праця – ключ до нього.**

П. Буаст

Підрозділи митної служби України є одним з ключових інструментів реалізації державної політики. На думку політиків, науковців та фахівців митної справи, забезпечити належний рівень ефективності функціонування підрозділів митної служби України можна за умови постійного вивчення проблем організації, планування та контролювання митної діяльності, удосконалення інструментарію стимулювання працівників митних служб, корегування цілей митної практики з використанням науково обґрунтованих підходів до управлінської діяльності. У такому разі під час організації та забезпечення функціонування підрозділів митної служби України провідними мають стати принципи законності та професіоналізму.

На законодавчому рівні було затверджено розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 травня 2020 р. № 569-р «Деякі питання реалізації концептуальних напрямів реформування системи органів, що реалізують державну митну політику». До цих питань законодавець включив *план заходів з реформування та розвитку системи органів, що реалізують митну політику*, та визначив терміни їх реалізації. Саме це підтверджує доцільність та необхідність адаптування принципу професіоналізму. Посадові особи митних органів (як одна з категорій державних службовців) зобов'язані мати підготовку в галузі теорії управління, конституційного, адміністративного, митного та інших галузей права, які безпосередньо стосуються сфери їх професійної діяльності.

Набуває актуальності питання підвищення якісного рівня підготовки службовців для підрозділів митної служби України, які повинні володіти сучасним науковим інструментарієм для результативного й ефективного

виконання покладених на них функціональних обов'язків, залучати провідні новації зарубіжних країн та проявляти власну ініціативу щодо вдосконалення роботи відповідного підрозділу.

Одним із напрямів вирішення зазначеної проблеми має стати отримання базових знань щодо організаційно-правових аспектів діяльності підрозділів митної служби України. Тому основною метою навчального посібника «Організація діяльності підрозділів митної служби України» авторами було обрано набуття здобувачами вищої освіти знань про організаційно-правові аспекти діяльності підрозділів митної служби України, функціональні обов'язки, права та відповідальність працівників митної служби, завдання та обов'язки працівників митниць, митної варти, митних лабораторій, митних складів, про функціонування магазинів безмитної торгівлі та діяльність митних брокерів, організаційно-правові аспекти роботи працівників митного контролю та митного постаудиту, особливості організації діяльності підрозділів митної служби щодо запобігання порушенням митних правил та протидії контрабанді, правові та організаційні аспекти діяльності працівників митної служби України.

Підготовлений авторами навчальний посібник сформований відповідно до програми дисципліни «**Організація діяльності підрозділів митної служби України**». Структура і зміст навчального посібника спрямовані на розв'язання завдань, які пропонуються здобувачам вищої освіти під час вивчення цієї дисципліни. Наукова розробка складається з передмови, 2 частин, змістовного глосарію і переліку використаних та рекомендованих джерел.

Обрана структура навчального посібника «Організація діяльності підрозділів митної служби України» дала змогу авторам детально розглянути різні аспекти функціонування підрозділів митної служби, визначити правову основу регламентування їх діяльності та з'ясувати специфічні особливості під час виконання покладених на них завдань. Автори надали власне бачення змістовності окремих функціональних обов'язків службовців підрозділів

митної служби, розкрили взаємозв'язок між управлінськими ланками та визначили напрями покращення їхньої роботи взагалі. Авторами наукової розробки запропоновано деякі зміни до класичного підходу викладання, послідовності подання лекційного матеріалу, розкриття проблемних аспектів у сфері діяльності підрозділів митної служби України.

У навчальному посібнику автори передбачили *блок тестових та навчально-творчих завдань*, а також *напрями наукових досліджень*, які сприятимуть поглибленому опануванню основних аспектів організації діяльності різних підрозділів митної служби України. Крім того, автори розробили *контрольні питання для самооцінки знань* здобувачами вищої освіти та запропонували *проблемні питання*, котрі стосуються окремо обраного підрозділу митної служби, що сприятиме формуванню у здобувачів вищої освіти самостійного мислення, прояву творчості та креативності в прийнятих рішеннях, розвитку професійних здібностей, усвідомленню основних організаційних аспектів діяльності підрозділів митної служби та використання отриманих знань у формуванні власних поглядів.

Значну увагу під час розробки навчального посібника автори приділили змістовності основних понятійних категорій з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України». До складу цього розділу було включено 242 фундаментальні дефініції і категорії, що дасть можливість читачеві поглиблено розглянути окремі положення навчальної дисципліни.

Під час укладання посібника автори мали на меті дати можливість майбутнім фахівцям оволодіти правовими, теоретичними та науковими елементами або аспектами процесу організації діяльності підрозділів митної служби України, що в майбутньому сприятиме їхньому більш ґрунтовному розумінню питань, які актуалізуються в сучасних реаліях розвитку суспільства.

Авторський колектив навчального посібника «Організація діяльності підрозділів митної служби України»: завідувач кафедри цивільного та господарського права Криворізького навчально-наукового інституту

Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент *В. В. Кадала*; доцент кафедри цивільного та господарського права Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат економічних наук, доцент *О. П. Гузенко*.

Автори висловлюють щире подяку **рецензентам**.

Окрема подяка за надану допомогу в комп'ютерній верстці навчального посібника «Організація діяльності підрозділів митної служби України» *О. Л. Куксі*, методисту факультету № 2 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ.

На думку авторів навчального посібника «Організація діяльності підрозділів митної служби України», видання може бути корисним для здобувачів вищої освіти й аспірантів юридичних спеціальностей закладів вищої освіти, які вивчають курс «Організація діяльності підрозділів митної служби України», а також для фахівців митних органів України, юрисконсультів, адвокатів, аудиторів, суб'єктів підприємницької діяльності та всіх, хто цікавиться питаннями організаційно-правових аспектів діяльності підрозділів митниці.

**Ректор Донецького державного університету
внутрішніх справ**

Сергій Вітвіцький

☞ Пояснення позначок ☜

Наведені нижче позначки, використані в навчальному посібнику «Організація діяльності підрозділів митної служби України», мають такі значення:

	мета, завдання та мінілексикон
	методичні вказівки до вивчення теми
	запитання для самоперевірки знань
	теми рефератів
	напрями наукових досліджень
	тестові завдання
	відповіді до тестових завдань
	навчально-творчі завдання
	проблемно-дискусійні питання
	зразок варіантів тестового контролю знань з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби в Україні»
	зразок варіантів модульних (контрольних) завдань
	критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами поточно-модульного контролю
	глосарій з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» (основні понятійні категорії та терміни)

ЧАСТИНА ПЕРША

НАУКОВО-ПІЗНАВАЛЬНИЙ БЛОК

З ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ»

РОЗДІЛ 1.

Теоретичні та організаційні основи митної справи та митної політики в Україні

1.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити поняття митної справи та економічної основи виникнення митних стосунків; визначити основні засади та принципи митної справи; ознайомити здобувачів вищої освіти з етапами розвитку організації митної системи та митної політики України, суттю формування та реалізації митної політики, із визначенням правових регуляторів.

Завдання

- визначення поняття митної справи та економічної основи виникнення митних стосунків;
- розкриття історичних фактів розвитку митної справи;
- встановлення етапів розвитку організації митної системи та

митної політики України;

- вивчення правового регулювання митної справи в Україні;
- розкриття змісту функцій митної політики.

Мінілексикон

➤ митна справа	➤ митна політика
➤ митна система	➤ митна стратегія
➤ митні стосунки	➤ митний кодекс
➤ суб'єкт митної політики	➤ митне право
➤ предмет митної політики	➤ митні правовідносини
➤ інструмент митної справи	➤ митна безпека
➤ національні інтереси	➤ законодавчий акт
➤ мета митної політики	➤ принципи митної політики
➤ державна митна політика	➤ завдання митної політики
➤ фінансові ресурси	➤ функції митної політики

1.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми *«Теоретичні та організаційні основи митної справи та митної політики в Україні»* дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття, принципів, функцій та організації митної справи з визначенням змістовності митної політики.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Поняття митної справи та економічна основа виникнення митних стосунків.
2. Визначення, основні засади та принципи митної справи.
3. Поняття та джерельна база історії митної справи.
4. Етапи розвитку організації митної системи та митної політики

України.

5. Правове регулювання митної справи в Україні.
6. Поняття, формування та реалізація митної політики України.
7. Підходи до трактування митної політики України.
8. Функції митної політики.

Під час вивчення теми варто звернути увагу, що **митна справа** має тисячолітню історію і на всіх етапах свого розвитку була одним з атрибутів держави. Держава й сьогодні залишається основним учасником міжнародних економічних відносин. Проте митна справа не лише атрибут держави, оскільки в умовах інтеграційних процесів, що домінують у сучасних відносинах між економічно розвиненими країнами, вона перетворилася на одну зі сфер активного міжурядового співробітництва. Найяскравішим і найуспішнішим прикладом такого співробітництва є досвід Європейського економічного співтовариства, який фактично починався з митного союзу. Митна справа як понятійна категорія – це передусім захист національного ринку й національного виробника, а також джерело надходжень до державного бюджету, а вже потім – механізм контролю.

Відповідно до законодавства державна митна справа здійснюється на основі **принципів**:

- 1) виключної юрисдикції України на її митній території;
- 2) виключних повноважень органів доходів і зборів України щодо здійснення державної митної справи;
- 3) законності та презумпції невинуватості;
- 4) єдиного порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України;
- 5) спрощення законної торгівлі;
- 6) визнання рівності та правомірності інтересів усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності;
- 7) додержання прав та охоронюваних законом інтересів осіб;
- 8) заохочення добросовісності;

- 9) гласності та прозорості;
- 10) відповідальності всіх учасників відносин, що регулюються Митним кодексом України (далі – МКУ).

Розглядаючи визначальні **напрями історіографії митної справи**, слід зважати на те, що історія митної справи – це сукупність політичної, економічної та правової історії. До джерельної бази історії митної справи належать документи вищих органів влади в різні історичні періоди: постанови народних зборів давньогрецьких полісів; конституції римських імператорів; великокнязівські та королівські грамоти; гетьманські універсали; імператорські маніфести; акти Генеральної військової канцелярії тощо.

Необхідно звернути увагу на **етапи розвитку організації митної системи та митної політики України:**

1 етап *«Орієнтація на регулювання експорту»* (1991–1993 роки) – орієнтація на регулювання експорту (відсутність належного законодавчого забезпечення, імпордне мито стягувалося відповідно до митного тарифу СРСР, головна увага приділялася експортному миту, імпордне мито було спрямовано на поповнення внутрішнього ринку імпортними товарами, Україна стала повноправним членом Всесвітньої митної організації (далі – ВМО) (1992 р.);

2 етап *«Орієнтація на податкові надходження від зовнішньоекономічної діяльності* (далі – ЗЕД)» (1994–1995 роки) – основною метою цього етапу було забезпечення надходжень до бюджету від оподаткування імпорту, створено Митно-тарифну раду, прийняті законодавчі зміни під час застосування ввізного мита;

3 етап *«Орієнтація на товаровиробника»* (1996–1998 роки) – під час п реалізації напрямів зовнішньої політики посилюються протекціоністські заходи, механізм тарифного регулювання спрямовується на захист вітчизняного товаровиробника, значна увага приділяється питанням визначення митної вартості, країни походження та тарифної позиції, Україна

обрана до Фінансового комітету ВМО (1997 р.);

4 етап «Вдосконалення системи митно-тарифного регулювання в Україні»

1 стадія (1998–2007 роки) – прийняття Митного кодексу України (2001 р.), удосконалення чинної законодавчої бази, узгодження митної системи з вимогами Генеральної угоди з тарифів і торгівлі / Світової організації торгівлі (далі – ГАТТ / СОТ);

2 стадія (2008–2010 роки) – вступ у СОТ, реорганізація структури митних органів, спрощення митних процедур, впровадження «Електронної митниці», розробка та прийняття змін до Митного кодексу України;

3 стадія (2011– дотепер) – розробка і впровадження нової редакції Митного кодексу України (редакція 2013р.), реорганізація митних органів шляхом ліквідації Державної митної служби України та утворення Міністерства доходів і зборів України на базі Державної податкової і митної служб держави.

Розгляд ключових питань теми варто здійснювати з урахуванням основних положень правового поля, яке регламентує проведення митної діяльності. **Система митного законодавства в Україні** включає такі нормативно-законодавчі документи: Конституція України, Митний кодекс України, Податковий кодекс України, закони України у сфері регулювання митної справи, закони України у сфері оподаткування, постанови Кабінету Міністрів України з питань митного регулювання, нормативно-правові акти інших державних органів влади з питань митної справи, нормативно-правові акти Міністерства доходів і зборів України з питань митної справи, Укази Президента України з питань митного регулювання та міжнародні конвенції, угоди, договори та правила.

Під час вивчення вказаних законодавчих актів слід враховувати, що вони покладені в основу *митної політики України*. Митна політика України є різновидом державної політики, а її головним функціональним завданням є забезпечення захисту національних інтересів та національної безпеки

України в політичній, економічній, соціальній, екологічній та інших сферах, оскільки згідно з Митним кодексом України державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики. Загалом можна стверджувати, що **митна політика** – це певний комплекс заходів, спрямованих на забезпечення ефективного функціонування митних кордонів, забезпечення захисту національних інтересів та національної безпеки держави у зовнішньоекономічній сфері. Під час формулювання визначення митної політики необхідно брати до уваги такі основні підходи до трактування митної політики: владно-правовий, організаційно-інституціональний, економічний і психологічно-етичний. Усі чотири складові митної політики взаємопов'язані і взаємозалежні.

До складу **функцій митної політики** науковці включають: фінансову, економіко-регуляторну, захисну, контрольно-організаційну, інформаційно-статистичну та міжнародно-політичну функції.

Завданням *фінансової функції митної політики* є наповнення державного бюджету завдяки стягненню мита, податку на додану вартість, акцизного податку з товарів під час переміщення через митний кордон.

Економіко-регуляторна функція митної політики передбачає вплив з боку держави та її компетентних органів на зовнішньоекономічні відносини за допомогою засобів економічного та неекономічного (адміністративного) характеру з метою регулювання останніх щодо забезпечення національних інтересів та інтересів національних товаровиробників і створення сприятливих для них умов, забезпечення виконання державної політики у сфері економіки, виконання міжнародно-правових зобов'язань держави.

Захисна функція митної політики спрямована на захист держави від зовнішніх і внутрішніх загроз, а саме: забезпечення національної безпеки держави; підтримання міжнародної безпеки, суспільного порядку, моральності; захист внутрішнього ринку; захист інтересів споживачів; створення умов для підтримання законності щодо порядку переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів; ефективну

боротьбу з контрабандою та порушеннями митних правил; захист прав інтелектуальної власності; сприяння антимонопольній політиці; сприяння забезпеченню екологічної безпеки; здійснення заходів антикорупційного характеру; забезпечення судово-експертної діяльності тощо.

Головне завдання *контрольно-організаційної функції* полягає у формуванні умов та порядків переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон та їх практична реалізація шляхом проведення митного контролю та оформлення, тобто перевірки законності їх переміщення через митний кордон, видачі дозвільних документів на право займатися декларуванням товарів, відкриттям та експлуатацією митних складів, розміщенням суб'єктів у пунктах пропуску; погодження на відкриття вантажних митних комплексів; здійснення експертних досліджень тощо.

Інформаційно-статистична функція є важливою складовою координування напрямів розвитку митних органів. Це порівняно нова функція, вона пов'язана з розвитком інформаційних технологій та появою Інтернету, які дозволяють реалізувати он лайн - спілкування митниці та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності шляхом введення електронного декларування та отримання результатів митного оформлення через цю мережу.

Міжнародно-політична функція полягає в забезпеченні міжнародно-інтеграційного процесу, здійсненні міжнародно-правових заходів, розвитку міжнародного митного співробітництва, залученні організаційної та фінансової допомоги для розвитку митної справи.

1.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Яке призначення має формування митної справи в Україні?
2. Яка економічна основа виникнення митних стосунків Вам відома?
3. Яка роль принципів під час визначення напрямів розвитку митної

справи?

4. Охарактеризуйте основні етапи становлення митної справи в Україні?

5. Чим відрізняється митна справа від митної політики?

6. Які законодавчі регулятори впливають на формування митної політики в Україні?

7. Розкрийте зміст функцій митної політики в Україні.

8. Наведіть ключові положення Митного кодексу України.

9. Які статті Митного кодексу України Ви вважаєте пріоритетними під час формування митної справи?

10. Назвіть основні положення митної політики України.

1.4. Теми рефератів

1. Історичні етапи розвитку митної справи.

2. Становлення митної справи в Україні.

3. Значення митної справи в діяльності суспільства.

4. Економіко-правові аспекти виникнення митних стосунків.

5. Правові основи регламентування митної справи в Україні.

6. Етапи розвитку організації митної системи України.

7. Змістовність функцій митної політики України.

8. Проблемні аспекти розвитку митної справи в Україні.

9. Перспективи розвитку митної справи в Україні.

10. Основні положення Митного кодексу України.

1.5. Напрями наукових досліджень

1. Еволюційний розвиток митної справи в Україні.

2. Зарубіжний досвід становлення митної справи в провідних країнах світу.

3. Дослідження змістовності принципів митної справи.
4. Причини та наслідки визначення напрямів митної політики в Україні.
4. Дослідження питань правового забезпечення визначених напрямів митної політики в Україні.
5. Органи контролю спеціальної компетенції за дотриманням бюджетного законодавства та їх повноваження.
6. Проблемні аспекти законодавчих регуляторів у сфері митної справи.
7. Історичний аспект прийняття Митного кодексу України.
8. Роль і значення Митного кодексу України у формуванні та становленні митної справи.
9. Напрями реалізації митної політики України.
10. Обґрунтування напрямів удосконалення митної політики України з огляду на сучасні реалії.

1.6. Тестові завдання

1. ***Митна справа як понятійна категорія – це:***
  - а) діяльність суб'єктів ЗЕД;
  - б) розділ митної політики України;
  - в) особливий вид державної діяльності, метою якої є захист національної безпеки, коли уповноважені органи використовують специфічні засоби та вживають заходи, притаманні тільки відповідним, визначеним законом державним органам та їхнім посадовим особам;
  - г) інструмент боротьби з контрабандою;
  - д) правильною відповіді немає.
2. ***Економічною основою для виникнення митних стосунків є:***
  - а) виробництво, що виникло з розвитком суспільних відносин, виготовлення продуктів праці з метою обміну;

- б) грошовий обмін;
- в) прийняття Митного кодексу України;
- г) забезпечення національних інтересів;
- д) правильної відповіді немає.

3. До принципів державної митної справи згідно із законодавством України не належить:

- а) спрощення законної торгівлі;
- б) принцип заохочення добросовісності;
- в) принцип гласності та прозорості;
- г) принцип законності та презумпції невинуватості;
- д) правильної відповіді немає.

4. Історія митної справи – це:

- а) еволюційні етапи виникнення митної справи;
- б) сукупність політичної, економічної та правової історії;
- в) вивчення питань формування поняття про митну справу;
- г) встановлення основних джерел правил ведення митної справи;
- д) правильної відповіді немає.

5. Державна митна політика – це:

- а) стратегія розвитку країни;
- б) тактика вирішення питань митно-тарифного регулювання;
- в) система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України;
- г) зміст розробки законодавчого регулятора у сфері митних платежів;
- д) правильної відповіді немає.

6. Не є суб'єктами формування митної політики:

- а) внутрішні державні інститути;
- б) різні недержавні інститути;
- в) суб'єкти міжнародного регулювання;
- г) юридичні та фізичні особи;

д) правильної відповіді немає.

7. *Механізм митної політики – це:*

а) сукупність інститутів, що беруть участь у формуванні та реалізації митної політики;

б) дія з питань захищеності національних інтересів України;

в) сукупність інструментів митного контролю;

г) стратегічні наміри країни з питань митно-тарифного регулювання;

д) правильної відповіді немає.

8. *Який підхід до трактування митної політики ґрунтується на виборі оптимальної моделі взаємин зі світовою системою господарювання?*

а) психологічно-етичний;

б) економічний підхід;

в) організаційно-інституціональний;

г) владно-правовий;

д) правильної відповіді немає.

9. *Укажіть підходи до трактування митної політики як понятійної категорії:*

а) функціональний;

б) нормативний;

в) організаційно-інституціональний;

г) контрольний;

д) правильної відповіді немає.

10. *Економіко-регуляторна функція митної політики передбачає:*

а) вплив з боку держави та її компетентних органів на зовнішньоекономічні відносини за допомогою засобів економічного та неекономічного (адміністративного) характеру;

б) захист держави від зовнішніх та внутрішніх загроз;

в) підтримування міжнародної безпеки;

- г) захист внутрішнього ринку країни;
- д) правильної відповіді немає.

1.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Теоретичні та організаційні основи митної справи та митної політики в Україні» подано в таблиці нижче.

Таблиця 1

Відповіді до тестових завдань теми № 1

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	в	а	д	б	в	г	а	б	в	а

1.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Зобразіть у вигляді схеми основні принципи митної справи.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши економічну основу виникнення митних стосунків.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення змісту поняття «митна справа».

Картка № 2

1. Створіть схему, на якій будуть відображені документи вищих органів влади в різні історичні періоди, які є складовими джерельної бази історії митної справи.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості етапів розвитку організації митної системи та митної політики України.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення змісту законодавчих регуляторів з позиції митної справи.

Картка № 3

1. Використовуючи схему, перерахуйте складові системи митного законодавства в Україні.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості впливу зарубіжного досвіду на формування змістовності митної справи в Україні.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення митної справи на основі досягнень зарубіжних країн.

Картка № 4

1. Зобразіть у вигляді схеми види суб'єктів формування митної політики.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості формування та реалізації митної політики.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення напрямів митної політики України.

Картка № 5

1. Відтворіть через схему функції митної політики України.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості трактування поняття «митна політика України».

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення функцій митної політики України.

1.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Визначте проблеми формування економічної основи виникнення митних стосунків. Обґрунтуйте свою думку.

2. Чому основні засади та принципи митної справи повинні враховувати положення Митного кодексу України? Доведіть це твердження.

3. Які завдання, на Вашу думку, мають вирішувати митні органи України? Обґрунтуйте свою відповідь.

4. Чому окремі елементи історії митної справи доцільно адаптувати в сучасних умовах її проведення? Обґрунтуйте відповідь.

5. Що, на Ваш погляд, повинно вдосконалюватися в наявних етапах організації митної системи? Обґрунтуйте свою думку.

6. Хто має брати участь в розробці митної політики? Аргументуйте відповідь.

7. Доведіть доцільність митних стосунків під час розробки напрямів тактичного виконання митної стратегії України.

8. Обґрунтуйте необхідність удосконалення змісту законодавчих регуляторів, які стосуються митних правовідносин.

9. Що, на Вашу думку, має пріоритетне значення в системі формування митних правовідносин? Поясніть відповідь.

10. Укажіть коло проблем, які слід вирішувати під час визначення змістовності організаційного циклу митної діяльності в Україні? Обґрунтуйте свою відповідь.

РОЗДІЛ 2.

Організаційно-управлінська система митних органів та митні правовідносини

2.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити роль і призначення організаційно-управлінської системи митних органів; ознайомити здобувачів вищої освіти з основними структурними підрозділами митних органів з визначенням принципів їх діяльності; з'ясувати повноваження Держмитслужби України та розкрити особливості митних правовідносин.

Завдання

- визначення поняття і призначення організаційно-управлінської системи митних органів;
- з'ясування вимог до формування структури митних органів;
- встановлення змісту завдань та повноважень Держмитслужби України;
- розкриття змісту та складових системи організації діяльності Держмитслужби України;
- дослідження ролі та встановлення особливостей митних правовідносин.

Мінілексикон

➤ митні органи

➤ види митних правовідносин

➤ митне право	➤ структура митних правовідносин
➤ Держмитслужба	➤ система митних правовідносин
➤ митна служба	➤ суб'єкт митних правовідносин
➤ митний комітет	➤ об'єкт митних правовідносин
➤ митниця	➤ спеціалізовані митні установи
➤ регіональна митниця	➤ центральний апарат Держмитслужби
➤ митний кордон	➤ митно-тарифне регулювання
➤ митні правила	➤ позатарифне митне регулювання
➤ митні тарифи	➤ колегія Держмитслужби

2.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організаційно-управлінська система митних органів та митні правовідносини*» дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття, особливостей, видів, структури митних органів та митних правовідносин із встановленням завдань і повноважень митниці, регіональних митниць та колегії Державної митної служби України .

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Митні правовідносини: поняття та особливості.
2. Види та структура митних правовідносин.
3. Становлення управлінсько-організаційної структури митних органів в Україні.
4. Система митних органів України: поняття та принципи.
5. Організація діяльності та завдання Держмитслужби України.
6. Основні повноваження Держмитслужби України.
7. Організація діяльності Держмитслужбі України. Колегія Державної митної служби України.
8. Організація роботи, завдання та повноваження регіональної митниці.

Під час вивчення теми варто звернути увагу на те, що **митні правовідносини** – це суспільні відносини, які регулюються нормами митного права і виникають у процесі та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України. *Юридичний зміст* митних правовідносин – це передбачена нормами митного права реальна можливість суб'єктів митних правовідносин щодо здійснення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків, а *фактичний зміст* розуміють як фактична-у поведінку суб'єктів митних правовідносин, у межах якої реалізуються їхні суб'єктивні права та юридичні обов'язки.

За характером діяльності митні органи поділяють на регулятивні й охоронні. Регулятивні митні правовідносини пов'язані з правомірною поведінкою всіх суб'єктів, охоронні правовідносини виникають у процесі вчинення суб'єктом митного права порушення митного законодавства. **За кількістю сторін** правовідносини бувають: прості і складні. У простих правовідносинах участь бере дві сторони, у складних – три і більше. **За ступенем наближення до факту переміщення** виокремлюють два види правовідносин : прями (їх більшість) і непрямі. Прямими зазначені відносини є тоді, коли безпосередньо базуються на переміщенні вантажів через митний кордон України, а непрямі відносини виникають у зв'язку чи внаслідок переміщення товарів через кордон. **Залежно від характеру норм, які лежать в основі виникнення митних правовідносин**, ці відносини можуть бути: матеріальними і процесуальними.

Доцільно зауважити, що митні правовідносини мають свою **структуру**, яка включає: об'єкт митних правовідносин, суб'єкт митних правовідносин та зміст митних правовідносин.

Із становленням України як самостійної держави відбувалося формування власної системи митних органів в Україні. Указом Президента України «Про утворення Державного митного комітету України» було створено центральний орган державного управління у галузі митної справи – **Державний митний комітет України**, основним завданням якого стало

забезпечення захисту економічної безпеки України, додержання законодавства про митну справу, здійснення митного контролю та оформлення. З метою реалізації завдань і функцій держави у сфері практичного втілення в життя митної політики в країні була створена і функціонує єдина загальнодержавна система – митна служба України. **Митна служба України** – це єдина загальнодержавна система, яка складається з митних органів та спеціалізованих митних установ та організацій.

Функціонування системи митних органів відбувається відповідно до **принципів побудови системи митних органів** (принцип єдності системи митних органів, територіальний принцип, принципи лінійності та функціональності) та **принципів їх діяльності** (принцип раціонального розподілу повноважень, принцип поєднання єдиноначальності (одноособовості) та колегіальності, принципи доцільності, оперативності та відповідальності митних органів за прийняті рішення).

Для кращого засвоєння (як варіант, щоб урізноманітнити виклад матеріалу) теми необхідно також приділити увагу **діяльності Державної митної служби України** (пропоную додати), котра є спеціальним уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи. *Центральний апарат Держмитслужби України* виконує організаційні, управлінські та координаційні функції. У межах своїх повноважень Держмитслужба України організовує виконання актів законодавства, здійснює систематичний контроль за їх реалізацією.

Варто звернути увагу на зміст **основних завдань Держмитслужби України**: забезпечення реалізації державної політики у сфері митної справи; захист економічних інтересів України; контроль за додержанням законодавства України про митну справу; використання засобів митно-тарифного та позатарифного регулювання під час переміщення через митний кордон України товарів та інших предметів; удосконалення митного контролю, митного оформлення товарів та інших предметів, що

переміщуються через митний кордон України; здійснення разом з Національним банком України комплексного контролю за валютними операціями; здійснення разом з іншими уповноваженими центральними органами виконавчої влади заходів щодо захисту інтересів споживачів товарів і додержання учасниками зовнішньоекономічних зв'язків державних інтересів на зовнішньому ринку; боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил; розвиток міжнародного співробітництва у сфері митної справи.

Під час вивчення змісту діяльності *Держмитслужби України* слід враховувати те, що відповідно до МКУ законодавчо закріплена вертикальна підпорядкованість у Держмитслужбі України, згідно з якою спеціально уповноваженому центральному органу виконавчої влади в галузі митної справи підпорядковані регіональні митниці, митниці, спеціалізовані митні установи та організації. Держмитслужбу України очолює *Голова служби*, який здійснює керівництво Держмитслужбою України, розподіляє обов'язки між заступниками, визначає ступінь відповідальності заступників Голови та керівників структурних підрозділів Держмитслужби України. Голова несе персональну відповідальність перед Президентом України та Кабінетом Міністрів України за реалізацію покладених на Держмитслужбу завдань і виконання ним своїх функцій. В Україні функціонує **колегія Державної митної служби**, яка є постійним консультативно-дорадчим органом. Завдання, правові й організаційні засади діяльності визначені у Положенні про колегію Державної митної служби України.

2.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Яке основне завдання організаційно-управлінської системи митних органів?
2. Які є підрозділи митних органів України?
3. Який взаємозв'язок між структурними підрозділами митних органів України?

4. Визначте функціональні обов'язки керівництва митних органів України.
5. Чим відрізняється діяльність головної митниці від регіональних структурних підрозділів?
6. Розкрийте зміст принципів діяльності митних органів України.
7. Назвіть особливості функціонування Держмитслужби України.
8. Дайте характеристику основних завдань, які покладено на службовців Держмитслужби України.
9. Які види митних правовідносин Вам відомі?
10. Розкрийте роль митних правовідносин.

2.4. Темы рефератів

1. Еволюційний розвиток митних органів в Україні.
2. Зарубіжний досвід формування митних органів країни.
3. Дослідження змістовності завдань митних органів України.
4. Причини та наслідки зниження результативності діяльності митних органів України.
5. Наукові позиції щодо розкриття змісту дефініції «митні правовідносини».
6. Проблемні аспекти адаптації положень законодавчих регуляторів у діяльності Держмитслужби України.
7. Історичний аспект зародження митних правовідносин.
8. Роль і значення митних правовідносин у діяльності Держмитслужби України.
9. Напрями реалізації ключових завдань Держмитслужби України.
10. Обґрунтування напрямів удосконалення діяльності Держмитслужби України.

2.5. Напрями наукових досліджень

1. Еволюційний розвиток митних органів в Україні.
2. Зарубіжний досвід формування митних органів країни.
3. Дослідження змістовності завдань митних органів України.
4. Причини та наслідки зниження результативності діяльності митних органів України.
5. Наукові позиції щодо розкриття змісту дефініції «митні правовідносини».
6. Проблемні аспекти адаптації положень законодавчих регуляторів у діяльності Держмитслужби України.
7. Історичний аспект зародження митних правовідносин.
8. Роль і значення митних правовідносин у діяльності Держмитслужби України.
9. Напрями реалізації ключових завдань Держмитслужби України.
10. Обґрунтування напрямів удосконалення діяльності Держмитслужби України.

2.6. Тестові завдання

1. **Митні правовідносини як понятійна категорія – це:**
  - а) правовідносини між учасниками зовнішньоекономічних операцій;
  - б) зв'язок між індивідуальними суб'єктами;
  - в) суспільні відносини, що регулюються нормами митного права і виникають у процесі та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;
  - г) взаємозв'язок між продавцем та покупцем експортної продукції;
  - д) правильної відповіді немає.

2. Юридичний зміст митних правовідносин полягає в такому:

- а) передбачена нормами митного права реальна можливість суб'єктів митних правовідносин щодо здійснення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків;
- б) висвітлення взаємозв'язку між індивідуальними суб'єктами під час проведення митних операцій;
- в) встановлення виду правовідносин під час заповнення митної декларації;
- г) окреслення змісту взаємовідносин між законодавцем та виконавцем митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

3. За характером діяльності митних органів правовідносини поділяють на:

- а) регулятивні та охоронні;
- б) прості та складні;
- в) прямі та непрямі;
- г) матеріальні та процесуальні;
- д) правильної відповіді немає.

4. За характером діяльності митних органів правовідносини поділяють на:

- а) регулятивні та охоронні;
- б) прості та складні;
- в) прямі та непрямі;
- г) матеріальні та процесуальні;
- д) правильної відповіді немає.

5. Управлінська вертикаль «центральний апарат – регіональна митниця – митниця» функціонувала протягом такого періоду:

- а) до 1991 року;
- б) 1991–1993 рр.;
- в) 1996–2005 рр.;

г) 2006–2008 рр.;

д) правильної відповіді немає.

6. Система митних органів – це:

а) спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до МКУ та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи;

б) сукупність державних органів, які побудовані ієрархічно відповідно до їхньої компетенції;

в) уповноважені органи виконавчої влади, які побудовано за територіальним принципом;

г) система регіональних митниць, яка побудована за принципом лінійності;

д) правильної відповіді немає.

7. Укажіть вид підпорядкованості в Держмитслужбі України відповідно до Митного кодексу України:

а) лінійна;

б) вертикальна;

в) розгалужена;

г) лінійно-організаційна;

д) правильної відповіді немає.

8. Колегія Державної митної служби України – це:

а) постійний консультативно-дорадчий орган;

б) контрольна комісія за справлянням митних платежів;

в) центральний орган виконавчої влади;

г) центральний апарат Держмитслужби України;

д) правильної відповіді немає.

9. Центральний апарат Держмитслужби України виконує:

а) організаційні, управлінські та координаційні функції;

б) контрольні дії у сфері діяльності митних складів;

в) процедури декларування товарів та транспортних засобів;

- г) моніторинг діяльності митної варти;
- д) правильної відповіді немає.

10. Положення про колегію Державної митної служби України затверджено наказом:

- а) Президента України;
- б) Кабінету Міністрів України;
- в) Державної митної служби України;
- г) Митним кодексом України;
- д) правильної відповіді немає.

2.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Організаційно-управлінська система митних органів та митні правовідносини» подано в таблиці нижче.

Таблиця 2

Відповіді до тестових завдань теми № 2

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	в	а	а	а	в	а	б	а	а	в

2.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Зобразіть у вигляді схеми види митних правовідносин.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши види митних правовідносин за характером діяльності митних органів.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення митних правовідносин.

Картка № 2

1. Відобразіть на схемі структуру митних правовідносин.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості формування власної системи митних органів в Україні.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення процесу формування системи митних органів в Україні.

Картка № 3

1. Створіть схему, на якій буде відображено суб'єкти та об'єкти митних правовідносин.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості системи митних органів в Україні.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення взаємин між суб'єктами митних процедур.

Картка № 4

1. Відобразіть на схемі структуру Держмитслужби України.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості діяльності Центрального апарату Держмитслужби України.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи Центрального апарату Держмитслужби України.

Картка № 5

1. Використовуючи схему, перерахуйте функції колегії Державної митної служби України.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на

них, урахуваючи особливості функціонування колегії Державної митної служби України.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи колегії Державної митної служби України.

2.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Розкрийте проблеми формування економічної основи зародження митних стосунків. Обґрунтуйте свою думку.

2. Чому основні засади та принципи митної справи повинні враховувати положення Митного кодексу України? Доведіть це твердження.

3. Які, на Вашу думку, мають бути митні правовідносини між суб'єктами митної справи? Доведіть свою відповідь.

4. Наведіть та обґрунтуйте наявність наукової дискусії щодо змісту поняття «митна служба України».

5. Визначте зміст проблем системи митних органів в Україні. Аргументуйте свою думку.

6. Які принципи функціонування системи митних органів в Україні, на Вашу думку, не є дієвими відповідно до сучасних умов розвитку країни? Поясніть свою відповідь.

7. Як необхідно вдосконалювати роботу Державної митної служби в Україні? Обґрунтуйте свою думку.

8. Що, на Ваш погляд, заважає адаптувати зарубіжний досвід в роботі Центрального апарату Держмитслужби України? Доведіть своє твердження.

9. Укажіть основні проблеми, які виникають під час адаптування основних повноважень службовцями Держмитслужби України. Обґрунтуйте свою позицію.

10. Що, на Вашу думку, необхідно зробити для покращення роботи Центрального апарату Держмитслужби України? Аргументуйте відповідь.

РОЗДІЛ 3.

Організаційно-правові засади діяльності митних установ та організацій

3.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити організаційно-правові аспекти діяльності митних установ та організацій; визначити головні завдання і функції митного посту; ознайомити здобувачів вищої освіти з порядком організації роботи спеціальних митних установ й організацій; з'ясувати призначення і функціональні обов'язки митних лабораторій.

Завдання

- вивчення структури митних установ та організацій;
- усвідомлення необхідності законодавчого забезпечення роботи митниці;
- оволодіння інструментарієм організації роботи митного поста;
- набуття навичок організації роботи спеціалізованих митних установ та організацій;
- дослідження ролі та призначення функціонування митних лабораторій.

Мінілексикон

➤ митні організації;	➤ митний контроль;
➤ митні установи;	➤ завдання митниці;
➤ митниця	➤ зовнішньоекономічна діяльності
➤ регіональна митниця	➤ верифікація

➤ митна варта	➤ митна декларація
➤ митна лабораторія	➤ сертифікат
➤ митний пост	➤ митні платежі
➤ митний склад	➤ митні правила
➤ митні правила	➤ пункт пропуску
➤ митна служба	➤ валютні цінності
➤ митні органи	➤ МИТО

3.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організаційно-правові засади діяльності митних установ та організацій*» дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття, особливостей, видів, структури діяльності митних установ та організацій з урахуванням чинних положень законодавчих регуляторів митниць.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Структура митних установ та організацій.
2. Ключові аспекти організації роботи регіональної митниці та митниці.
  - 2.1. Поняття та завдання митниці як юридичної особи.
  - 2.2. Організаційні елементи роботи регіональної митниці та митниці.
  - 2.3. Змістовність правових повноважень регіональної митниці та митниці згідно з чинним законодавством України.
3. Загальні організаційно-правові засади діяльності митного поста.
  - 3.1. Поняття, завдання та функції митного поста як структурного підрозділу митниці.
  - 3.2. Організація роботи митного поста.
4. Структура та організація роботи спеціалізованих митних установ та організацій.
5. Митні лабораторії: завдання, функції та організація роботи.

Під час вивчення теми необхідно зауважити, що **структура митних установ та організацій** встановлена згідно з МКУ. До її складових законодавець включив: митницю, регіональну митницю, митні пости, митну варту, митні організації та митні лабораторії.

Слід звернути увагу на те, що **митниця** є митним органом, який безпосередньо забезпечує виконання законодавства України з питань митної справи, справляння податків і зборів та виконання інших завдань, покладених на митну службу України. Митниця підпорядковується **регіональній митниці**, у зоні діяльності якої вона розташована, та/або Державній митній службі України. Основними *завданнями митниці* є: безпосереднє здійснення митної справи, контроль за додержанням юридичними та фізичними особами законодавства України з питань митної справи; захист економічних інтересів України; забезпечення виконання зобов'язань, передбачених міжнародними договорами України з питань митної справи, укладеними в установленому законом порядку; застосування відповідно до закону заходів тарифного й нетарифного регулювання під час переміщення товарів, предметів і транспортних засобів через митний кордон України; здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, предметів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, удосконалення форм і методів здійснення митного контролю і митного оформлення тощо.

Слід пам'ятати, що створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи – **Держмитслужбою України**. Структура, гранична чисельність, штатний розпис та кошторис митниці погоджуються керівником відповідної регіональної митниці й затверджуються *Головою Держмитслужби України*. Місце розташування та зона діяльності митниці визначаються Держмитслужбою України. У складі митниці в пунктах пропуску через митний кордон України та на інших об'єктах чи територіях із значним обсягом зовнішньоекономічних операцій можуть створюватися митні пости на правах структурного підрозділу митниці.

Керівник митниці призначається на посаду та звільняється з посади керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи. *Начальник митниці* має заступників за напрямками діяльності. Кількість заступників та їх повноваження визначаються Держмитслужбою України за поданням начальника митниці й погодженням з регіональною митницею. За невиконання завдань, покладених на митницю, і своїх обов'язків *начальник митниці несе відповідальність* згідно із чинним законодавством України.

Особливу увагу варто приділити організації діяльності регіональної митниці. **Регіональна митниця** у своїй діяльності керується Конституцією України, МКУ, іншими законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, рішеннями колегії та наказами Держмитслужби України. *Регіональна митниця є юридичною особою*, має самостійний баланс, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням та інші печатки, штампи, бланки, відповідні рахунки в територіальному відділенні Державного казначейства та банку. *Начальник регіональної митниці* під час виконання покладених на регіональну митницю завдань представляє інтереси регіональної митниці в інших органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, в установах й організаціях, укладає господарські та інші угоди з питань, що належать до його компетенції.

Створення, реорганізація та ліквідація регіональних митниць здійснюється спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи. Структура, штатний розпис та кошторис регіональної митниці затверджуються Головою Держмитслужби України. Гранична чисельність працівників регіональної митниці затверджується наказом Держмитслужби України. Місце розташування та зона діяльності регіональної митниці визначаються Держмитслужбою України.

Необхідно звернути увагу на те, що у структурі митних установ та організацій помітне місце займають митні пости. **Митний пост** є структурним підрозділом регіональної митниці, митниці, який безпосередньо

здійснює митний контроль та оформлення товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України. Митні пости *створюються* у разі потреби в населених пунктах, на залізничних станціях, в аеропортах, морських та річкових портах та інших об'єктах, розташованих у зоні діяльності регіональної митниці, митниці. Крім того, митний пост є структурним підрозділом митниці (регіональної митниці), він *не є юридичною особою* (не має самостійного балансу, поточних та інших рахунків у банках, штампів, бланків, гербової печатки).

Створення, реорганізація та ліквідація митних постів здійснюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи за поданням відповідної регіональної митниці, митниці. *Керівник митного поста* призначається на посаду і звільняється з посади керівником спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної справи.

Доцільно також проаналізувати питання організації діяльності **експлуатаційних, транспортних, інформаційно-аналітичних, кінологічних спеціалізованих митних установ** та освітніх організацій. Спеціалізовані митні установи є юридичними особами, що мають самостійний баланс, печатку з зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням та інші печатки, штампи, бланки та відповідні рахунки. Гранична чисельність, структура, штатний розпис, фонд оплати праці, кошторис та план асигнувань загального та спеціального фондів Державного бюджету України затверджується Головою Служби. Зазначені державні органи діють згідно з розробленим Положенням, затвердженим Держмитслужбою України, в якому визначаються їх основні завдання, функції, повноваження, відповідальність.

Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих митних установ та організацій здійснюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи в межах повноважень, визначених Митним кодексом України та законами України.

До освітніх організацій належать: Академія митної служби України як

головна навчально-методична установа національної системи підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців митної справи; Київський центр підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів; Хмельницький центр підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів.

Варто також з'ясувати питання про організацію діяльності **МИТНИХ лабораторій**, які включено законодавством до складу митних установ та організацій. У митній службі України створюються *Центральна митна лабораторія*, яка є спеціалізованою митною установою, і митні лабораторії, які є структурними підрозділами регіональних митниць, митниць. Центральній митній лабораторії, *митним лабораторіям* надається право на здійснення експертної діяльності в межах питань, віднесених до компетенції митної служби.

Створення, реорганізація та ліквідація Центральної митної лабораторії і митних лабораторій здійснюються спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи. Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи відповідно до покладених на нього завдань, виконує такі функції: проведення в межах своєї компетенції за запитами митних органів експертиз і досліджень товарів та предметів; розроблення методичних рекомендацій, довідкових посібників та інших інформаційних матеріалів для методичного забезпечення експертної діяльності; проведення науково-дослідної роботи й упровадження її результатів у діяльність експертних підрозділів тощо. Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи та митні лабораторії *мають право проводити такі види експертиз і досліджень товарів та предметів за запитами митних органів України: криміналістичні, спеціальні, інженерно-технічні та експортний контроль.*

3.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Охарактеризуйте основні складові структури митних установ та організацій.

2. Назвіть відомі Вам законодавчі акти, що регулюють організацію роботи митниці.
3. Який взаємозв'язок між діяльністю регіональної митниці та митного поста?
4. Назвіть основні завдання роботи регіональної митниці.
5. Чим відрізняються функціональні обов'язки працівників регіональної митниці від працівників митного поста?
6. Які спеціалізовані митні установи й організації Вам відомі? Дайте їм характеристику.
7. У чому полягають особливості функціонування митних лабораторій?
8. Наведіть функціональні обов'язки працівника митної лабораторії.
9. Які сучасні проблеми знижують результативність роботи митного поста?
10. У яких випадках виникає необхідність звернення до митних лабораторій?

3.4. Темы рефератів

1. Видова структура митних установ та організацій в Україні.
2. Основні аспекти організаційної роботи митниці.
3. Змістовність діяльності та завдання митниці як юридичної особи.
4. Дослідження питань організаційних елементів роботи митниці.
5. Змістовність правових повноважень регіональної митниці згідно з чинним законодавством України.
6. Роль та значення діяльності митного поста.
7. Функції митного поста як структурного підрозділу митниці.
8. Організаційні аспекти діяльності митного поста.
9. Специфіка організації роботи спеціалізованих митних установ та організацій.
10. Роль та значення митних лабораторій у діяльності митних органів.

3.5. Напрями наукових досліджень

1. Дослідження проблем організації діяльності регіональної митниці.
2. Зарубіжний досвід функціонування митних постів.
3. Передумови виникнення спеціалізованих митних установ та організацій.
4. Основні аспекти діяльності митних лабораторій.
5. Установлення правових регуляторів роботи митниць.
6. Обґрунтування взаємозв'язку між діяльністю регіональної митниці та митних лабораторій.
7. Проблемні аспекти діяльності митних постів в Україні.
8. Історичні передумови розвитку спеціалізованих митних установ та організацій.
9. Роль і значення митного поста в покращенні діяльності митних органів України.
10. Проблемні аспекти організації діяльності митних лабораторій.
11. Обґрунтування напрямів покращення діяльності митних установ та організацій у регульованому ринковому середовищі.

3.6. Тестові завдання

1. **Митниця як понятійна категорія – це:**
  - а) митний орган, який безпосередньо здійснює контроль за діяльністю персоналу;
  - б) законотворчий орган з питань митної справи;
  - в) митний орган, який безпосередньо забезпечує виконання законодавства України з питань митної справи, справляння податків і зборів та виконання інших завдань, покладених на митні органи України;
  - г) спеціальний підрозділ митних органів, який здійснює боротьбу з порушенням митних правил;

д) правильної відповіді немає.

2. Призначення митних постів:

а) проведення аудиту митних зборів і платежів;

б) здійснення митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщують через митний кордон України;

в) здійснення боротьби з порушенням митних правил;

г) налагодження взаємовідносин між законодавцем та виконавцем митних процедур;

д) правильної відповіді немає.

3. Укажіть вид митної установи, що здійснює охорону території, будівлі, споруди та приміщення митних органів:

а) митна варта;

б) митні лабораторії;

в) митниця;

г) митні пости;

д) правильної відповіді немає.

4. Функціональне призначення митних лабораторій:

а) охорона митниці;

б) стягнення митних платежів;

в) контроль за переміщенням товарів через митні пости;

г) експертне забезпечення діяльності митних органів;

д) правильної відповіді немає.

5. Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюється:

а) Держмитслужбою України;

б) керівником митниці;

в) Верховною Радою України;

г) Кабінетом Міністрів України;

д) правильної відповіді немає.

6. Хто є розпорядником фінансових і матеріальних ресурсів митниці:

- а) спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи;
- б) начальник митниці;
- в) заступник начальника митниці з фінансових питань;
- г) Держмитслужба України;
- д) правильної відповіді немає.

7. Митні пости створюють на такій території:

- а) у містах;
- б) у селищах міського типу;
- в) у населених пунктах, розташованих у зоні діяльності регіональної митниці;
- г) у місцевих громадах;
- д) правильної відповіді немає.

8. Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих митних установ та організацій здійснюється:

- а) Держмитслужбою України;
- б) керівником митниці;
- в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи є:

- а) постійним консультативно-дорадчим органом у сфері експортної діяльності;
- б) контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;
- в) центральним органом виконавчої влади у сфері оцінювання надходжень від митних процедур;
- г) регіональною митницею з питань лабораторних досліджень та

експертиз;

д) правильної відповіді немає.

10. До складу експертиз, які проводять фахівці Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, включають:

а) експортний контроль;

б) аналітичну;

в) статистичну;

г) податкову у сфері митних платежів;

д) правильної відповіді немає.

3.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Організаційно-правові засади діяльності митних установ та організацій» наведено в таблиці нижче.

Таблиця 3

Відповіді до тестових завдань теми № 3

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	в	б	а	г	а	б	в	в	г	а

3.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Відобразіть на схемі структурні підрозділи митної служби.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості діяльності митниці.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи митниці.

Картка № 2

1. Створіть схему, на якій буде відображено структурні підрозділи регіональної митниці.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості діяльності регіональної митниці.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи регіональної митниці.

Картка № 3

1. Охарактеризуйте організацію роботи митного поста.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості діяльності митного поста.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи митного поста.

Картка № 4

1. Зобразіть у вигляді схеми види спеціалізованих митних установ.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості діяльності спеціалізованих митних установ.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи спеціалізованих митних установ.

Картка № 5

1. Відтворіть через схему функції митних лабораторій.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши особливості діяльності митних лабораторій.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які

будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи митних лабораторій.

3.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Розкрийте зміст основних проблем митних установ та організацій в Україні. Обґрунтуйте відповідь.

2. Який вид митних установ та організацій, на Вашу думку, має найбільший вплив на їхнє функціонування? Аргументуйте відповідь.

3. Чи є регіональна митниця основою організації роботи митниць? Поясніть свою відповідь.

4. Назвіть основні проблеми функціонування митного поста. Обґрунтуйте свою думку.

5. Що необхідно вдосконалювати в процесі діяльності митного поста? Аргументуйте свою відповідь.

6. Розкрийте зміст проблем, що виникають під час організації діяльності спеціалізованих митних установ та організацій. Доведіть свою думку.

7. Чому, на Ваш погляд, необхідно вдосконалювати роботу спеціалізованих митних установ та організацій? Обґрунтуйте відповідь.

8. Яка існує загальна потреба у створенні у складі митної служби України експлуатаційних, транспортних, інформаційно-аналітичних та кінологічних спеціалізованих установ та освітніх організацій? Доведіть свою думку.

9. Укажіть проблеми, які виникають під час визначення функціональних обов'язків службовців митних лабораторій? Поясніть свою відповідь.

10. Зазначте переваги та недоліки наявних методів проведення експертизи митних товарів і транспортних засобів. Обґрунтуйте свою відповідь.

РОЗДІЛ 4.

Правові та організаційні засади співпраці митниці з авторизованим економічним оператором

4.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити поняття та види АЕО, визначення типів та критеріїв авторизації АЕО; ознайомити здобувачів вищої освіти з особливостями отримання статусу АЕО та визначити взаємодію органів доходів і зборів, митниці та АЕО; визначення умов отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора та окреслити види спеціальних спрощень; розкрити порядок зупинення дії або анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

Завдання

- визначення поняття, видів, типів та критеріїв авторизації АЕО;
- усвідомлення особливостей отримання звання уповноваженого економічного оператора та статусу АЕО;
- встановлення порядку взаємодії органів доходів і зборів, митниці та АЕО;
- вивчення умов отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора та характеристика видів надання спеціальних спрощень;
- дослідження порядку зупинення дії або анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

➤ виробник;	➤ авторизований економічний оператор;
➤ експортер;	➤ моніторинг критерії АЕО;
➤ імпортер;	➤ органи доходів і зборів;
➤ митний представник;	➤ уповноваження АОЕ;
➤ перевізник;	➤ статус АОЕ;
➤ експедитор;	➤ сертифікат уповноваженого АОЕ;
➤ утримувач складу;	➤ уповноважений економічний оператор;
➤ тип авторизації;	➤ регламент інформаційного обміну;
➤ критерії АЕО;	➤ митного забезпечення;
➤ авторизація АЕО-С;	➤ митні формальності;
➤ авторизація АЕО-Б;	➤ анкета з результатами самооцінки ;
➤ спеціальні спрощення;	➤ попередня митна перевірка АОЕ;
➤ сертифікат;	➤ моніторинговий процес.

4.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми **«Правові та організаційні засади співпраці митниці з авторизованим економічним оператором»** дає змогу отримати базову підготовку з питань правових та організаційних інструментів, котрі забезпечують взаємодію органів доходів і зборів, митниці та авторизованого економічного оператора (далі – АЕО).

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Поняття та види АЕО. Типи та критерії авторизації АЕО.
2. Уповноваження та статус АЕО. Взаємодія органів доходів і зборів, митниці та АОЕ.
3. Умови отримання сертифіката уповноваженого економічного

оператора. Види надання спеціальних спрощень

4. Порядок зупинення дії або анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

Під час вивчення теми необхідно зауважити, що підприємство-резидент, що виконує будь-яку роль в міжнародному ланцюзі постачання товарів (виробник, експортер, імпортер, митний представник, перевізник, експедитор, утримувач складу) та отримало авторизацію відповідно до вимог цієї глави, набуває статус авторизованого економічного оператора (АЕО).

Доцільно пам'ятати, що авторизація АЕО може бути таких типів:

- про надання права на застосування спеціальних спрощень;
- про підтвердження безпеки та надійності.

Підприємство самостійно обирає тип авторизації, передбачений цією частиною, та може одночасно мати авторизації обох типів. Авторизація АЕО визнається на всій території України. Визнання митними адміністраціями іноземних держав авторизації АЕО, отриманої підприємствами-резидентами, здійснюється відповідно до міжнародних договорів України.

Слід пам'ятати, для надання авторизації АЕО застосовуються такі критерії:

- 1) дотримання вимог митного та податкового законодавства України, а також відсутність фактів притягнення до кримінальної відповідальності;
- 2) належна система ведення бухгалтерського обліку, комерційної та транспортної документації;
- 3) стійкий фінансовий стан;
- 4) забезпечення практичних стандартів компетенції або професійної кваліфікації відповідальної посадової особи підприємства;
- 5) дотримання стандартів безпеки та надійності.

Авторизація АЕО надається безоплатно та діє безстроково. У випадках, визначених статтями 17 та 18 Митного Кодексу України, дія авторизації АЕО може бути зупинена або авторизація АЕО може бути анульована.

Доцільно звернути увагу на те, що уповноважений економічний

оператор - це підприємство, створене відповідно до законодавства України, яке відповідає умовам, встановленим статтею 14 цього Кодексу, та має право користуватися спеціальними спрощеннями відповідно до статті 15 Митного Кодексу України. При цьому, статус уповноваженого економічного оператора надається підприємству митницею шляхом видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора та включення його до Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів. Підприємству може бути видано сертифікати уповноваженого економічного оператора таких видів:

- 1) на спрощення митних процедур;
- 2) щодо надійності і безпеки;
- 3) на спрощення митних процедур та щодо надійності і безпеки.

Статус уповноваженого економічного оператора визнається на всій митній території України.

Взаємовідносини уповноваженого економічного оператора з органом доходів і зборів визначаються погодженою керівником органу доходів і зборів та уповноваженим економічним оператором процедурою, що встановлює:

- регламент інформаційного обміну між органом доходів і зборів та уповноваженим економічним оператором;
- порядок обліку, зберігання та перевірки митного забезпечення, знятого з товарів, транспортних засобів комерційного призначення;
- особливості виконання митних формальностей під час застосування спеціальних спрощень, що надаються уповноваженому економічному оператору відповідно до Митного кодексу України.

З метою отримання статусу уповноваженого економічного оператора підприємство подає до митниці за місцем своєї державної реєстрації заяву, підписану керівником і завірену печаткою підприємства. Вид сертифіката уповноваженого економічного оператора заявник обирає самостійно.

Митниця проводить попередню (фізичну та документальну) перевірку відомостей, наданих заявником, і передає центральному органу виконавчої

влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, заяву, анкету та свій висновок про можливість або неможливість надання заявникові статусу уповноваженого економічного оператора. Якщо протягом трьох років, що передують даті подання заяви, цим підприємством здійснювалося митне оформлення товарів, транспортних засобів в іншому органі доходів і зборів, то митниця, до якої подана заява, надсилає до такого органу доходів і зборів запит про перевірку наведених в анкеті відомостей.

Перевірка (фізична та документальна) проводиться у триденний строк з дня отримання запиту. Результати перевірки надсилаються до митниці - відправника запиту в електронній формі. Після закінчення перевірки митниця передає центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, заяву, анкету та свій висновок про можливість або неможливість надання заявникові статусу уповноваженого економічного оператора.

Для отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора підприємство повинно відповідати таким умовам:

- 1) здійснення зовнішньоекономічної діяльності протягом не менше трьох років до дня звернення до митниці з заявою про надання статусу уповноваженого оператора економічної діяльності;
- 2) відсутність на день звернення до митниці невиконаного зобов'язання із сплати митних платежів та пені;
- 3) відсутність на день звернення до митниці заборгованості відповідно до податкового законодавства;
- 4) відсутність протягом трьох років до дня звернення до митниці фактів притягнення посадових осіб підприємства до адміністративної відповідальності за порушення митних правил за статтями 472, 482-485 цього Кодексу;
- 5) наявність такої системи обліку товарів, яка дає змогу порівнювати документи і відомості, що надаються органам доходів і зборів при здійсненні митного контролю та митного оформлення, з документами і відомостями про

провадження господарської діяльності;

б) відсутність на день звернення до митниці суми непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за результатами документальної перевірки.

У Митному кодексі України законодавець надає перелік спеціальних спрощень, що надаються уповноваженому економічному оператору. Спеціальні спрощення, застосовуються у разі, якщо уповноважений економічний оператор здійснює декларування товарів самостійно, та у разі, якщо уповноважений економічний оператор доручає у встановленому законодавством порядку здійснити декларування товарів від свого імені іншій особі. Порядок застосування спеціальних спрощень встановлюється Кабінетом Міністрів України.

Слід пам'ятати, що у відповідності зі статтею 16 МКУ відбувається зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора Дія сертифіката уповноваженого економічного оператора зупиняється митницею за наявності таких підстав:

- 1) виявлення органом доходів і зборів достовірних фактів та відомостей, що спростовують відомості, надані за результатами самооцінки;
- 2) подання підприємством заяви про зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора;
- 3) наявність заборгованості із сплати митних платежів та пені;
- 4) притягнення керівників заявника, його засновників, акціонерів - фізичних осіб, які володіють контрольним пакетом акцій, до кримінальної відповідальності за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг;
- 5) порушення справи про порушення заявником митних правил за статтями 472, 482-485 Митного Кодексу України;
- 6) невиконання вимог частини дванадцятої статті 13 МКУ;
- 7) наявність непогашеного грошового зобов'язання, визначеного за

результатами документальної перевірки.

Митниця протягом п'яти робочих днів з дати зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора письмово інформує про це уповноваженого економічного оператора. Разом з тим, законодавець передбачив ст.17. МКУ правила анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора. Сертифікат уповноваженого економічного оператора анулюється у разі:

1) подання підприємством заяви про виключення його з Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів;

2) припинення юридичної особи - уповноваженого економічного оператора згідно із законодавством України;

3) набрання стосовно керівників уповноваженого економічного оператора, його засновників, акціонерів, які володіють контрольним пакетом акцій, законної сили обвинувальним вироком суду за злочини проти власності, у сфері господарської діяльності та/або у сфері службової та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг;

4) притягнення більше двох разів протягом року посадових осіб уповноваженого економічного оператора до адміністративної відповідальності за порушення митних правил за статтями 472, 482-485 цього Кодексу;

5) неподання підприємством відомостей, передбачених частиною дванадцятою статті 13 цього Кодексу, протягом строку призупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора.

Слід пам'ятати, що рішення про анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора оформлюється наказом митниці і набирає чинності з дня видання зазначеного наказу. Належним чином завірена копія цього наказу не пізніше першого робочого дня, наступного за днем його видання, вручається під розписку керівникові відповідного підприємства або надсилається цьому підприємству рекомендованим листом з повідомленням про вручення.

4.3. Запитання для самоперевірки знань

1. З якою метою законодавець регламентував створення авторизованого економічного оператора?
2. Розкрийте призначення діяльності авторизованого економічного оператора?
3. Зазначте функції авторизованого економічного оператора.
4. Назвіть законодавчі акти, які забезпечують регламентацію діяльності авторизованого економічного оператора.
5. Визначте типи авторизації авторизованого економічного оператора та зазначте різницю між ними.
6. Розкрийте зміст критеріїв авторизації авторизованого економічного оператора та аргументуйте необхідність їх використання.
7. У чому заключається взаємодія органів доходів і зборів, митниці та авторизованого економічного оператора?
8. Зазначте умови отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора.
9. Види надання спеціальних спрощень для авторизованого економічного оператора.
10. У яких випадках може відбутися зупинення дії або анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора ?

4.4. Темы рефератів

1. Роль та значення уповноваженого економічного оператора в роботі сучасної митниці.
2. Історичні етапи зародження партнерських стосунків між бізнесом та митницею.
3. Дослідження принципів взаємовідносин авторизованого економічного оператора з працівниками митниці.

4. Ключові завдання уповноваженого економічного оператора.
5. Дослідження змістовності критеріїв авторизації АЕО.
6. Взаємодія органів доходів і зборів, митниці та АЕО.
7. Умови отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора.
8. Специфіка використання спеціальних спрощень АЕО.
9. Проблеми розвитку співпраці митниці та АЕО.
10. Перспективні напрямки співпраці вітчизняної митниці та АЕО.

4.5. Напрямки наукових досліджень

1. Дослідження історичного аспекту створення АЕО.
2. Адаптація зарубіжного досвіду створення АЕО.
3. Законодавчі регулятори діяльності АЕО.
4. Причини та наслідки реорганізації діяльності АЕО в провідних країнах Європи.
5. Особливості організації роботи АЕО.
6. Оцінка результативності роботи уповноважених економічних операторів.
7. Обґрунтування доцільності діяльності уповноважених економічних операторів.
8. Дослідження взаємозв'язку уповноважених економічних операторів з спеціалізованими структурами митниці.
9. Основні аспекти діяльності уповноважених економічних операторів в сучасних умовах господарювання.
10. Напрямки покращення діяльності уповноважених економічних операторів в регульованому ринку.

4.6. Тестові завдання

1. Статусу авторизованого економічного оператора (АЕО) набуває:

- а) підприємство-резидент, що виконує будь-яку роль в міжнародному

ланцюзі постачання товарів та отримало авторизацію згідно МКУ;

- б) працівник митного складу;
- в) представник відділу доходів і зборів ;
- г) митний брокер;
- д) правильної відповіді немає.

2. Авторизація АЕО може бути таких типів:

- а) підтвердження фінансова незалежність;
- б) підтвердження безпеки та надійності;
- в) підтвердження безпеки;
- г) підтвердження надійності .
- д) правильної відповіді немає.

3. Взаємодія АЕО з митними органами зарубіжних країн відбувається за напрямками...

- а) здійснення аналітично – пошукової роботи;
- б) здійснення прогнозування майбутньої роботи;
- в) проведення взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;
- г) бізнес партнерства;
- д) правильної відповіді немає.

4. Хто приймає рішення про тип авторизації підприємства – резидента?

- а) керівник митниці;
- б) представник відділу доходів і зборів;
- в) підприємство – резидент самостійно;
- г) зарубіжний бізнес - партнер .
- д) правильної відповіді немає.

5. Уповноважений економічний оператор – це:

- а) підприємство, яке має право користуватися спеціальними спрощеннями відповідно Митного кодексу України;
- б) представник групи митного контролю;

- в) керівник митниці;
- г) утримувач митного складу;
- д) правильної відповіді немає.

6. Статус уповноваженого економічного оператора визнається:

- а) на митній території імпортера;
- б) на всій митній території України;
- в) на території бізнес партнера;
- г) на території магазину безмитної торгівлі;
- д) правильної відповіді немає.

7. Форма і порядок видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора визначаються..

- а) центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;
- б) керівником митниці;
- в) Міністерством фінансів України;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

8. Єдиний реєстр уповноважених економічних операторів веде:

- а) Держмитслужба України;
- б) керівник митниці;
- в) спеціально уповноважений центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;
- г) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику;
- д) правильної відповіді немає.

9. Зупинення дії сертифіката уповноваженого економічного оператора відбувається:

- а) при поданні підприємством заяви про виключення його з Єдиного реєстру уповноважених економічних операторів;
- б) при наявності заборгованості із сплати митних платежів та пені;

- в) при отримані уповноваженим економічним оператором обвинувачення за злочини проти власності;
- г) при несвоєчасному подані інформації про митні процедури;
- д) правильної відповіді немає.

10. Рішення про анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора оформлюється наказом:

- а) Держмитслужби України;
- б) Міністерства Фінансів України;
- в) митниці;
- г) Кабінету Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає

4.7. Матриця відповідей до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «**Правові та організаційні засади співпраці митниці з авторизованим економічним оператором**» наведено в таблиці нижче.

Таблиця 4

Відповіді до тестових завдань теми № 4

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
ВІДПОВІДЬ	а	б	г	в	а	б	а	г	б	в

4.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Відобразіть на схемі основні завдання АЕО.
2. Складіть три проблемних питання та надайте короткі відповіді враховуючи основні типи авторизації АЕО.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які

будуть використанні при розробці проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції по удосконаленню організаційної роботи АЕО.

Картка № 2

1. Створіть схему, яка розкриває види критеріїв авторизації АЕО.
2. Складіть три проблемних питання та надайте короткі відповіді враховуючи види спеціальних спрощень наданих АЕО.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використанні при розробці проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції по удосконаленню переліку видів спеціальних спрощень наданих АЕО.

Картка № 3

1. Охарактеризуйте види сертифікатів уповноваженого економічного оператора.

2. Складіть три проблемних питання та надайте короткі відповіді враховуючи форму і порядок видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використанні при розробці проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції по удосконаленню порядку видачі сертифіката уповноваженого економічного оператора.

Картка № 4

1. Зобразіть у вигляді схеми умови отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

2. Складіть три проблемних питання та надайте короткі відповіді враховуючи порядок виконання умов отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використанні при розробці проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції по удосконаленню порядку виконання

умов отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

Картка № 5

1. Відтворіть через схему види підстав зупинки митницею дії сертифіката уповноваженого економічного оператора.
2. Складіть три проблемних питання та надайте короткі відповіді враховуючи правила анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використанні при розробці проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції по удосконаленню правил анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора.

4.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Розкрийте зміст основних проблем, які виникають при виконанні основних завдань АЕО. Аргументуйте свою думку.
2. Назвіть проблеми визначенні критеріїв авторизації АЕО. Доведіть свою позицію.
3. Зазначте основні проблеми, які виникають при отриманні сертифікату уповноваженого економічного оператора. Доведіть свою думку.
4. Вкажіть проблеми, котрі з'являються при визначенні типу сертифіката уповноваженого економічного оператора? Обґрунтуйте свою думку.
5. Які проблеми слід вирішувати під час проведення перевірки відповідності критеріїв авторизації АЕО? Аргументуйте свою відповідь.
6. Назвіть шляхи вирішення проблем, що виникають під час виконання умов отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора. Обґрунтуйте свою думку.
7. У чому полягає проблема в період взаємодії співробітників відділу органів доходів і зборів, митниці та уповноваженим економічним

оператором? Доведіть свою думку.

8. Визначте проблеми, які необхідно вирішувати при виконанні умов отримання сертифіката уповноваженого економічного оператора. Обґрунтуйте відповідь.

9. Які проблеми необхідно вирішити співробітникам митниці в період визначення виду підстав зупинки дії сертифіката уповноваженого економічного оператора? Доведіть свою позицію.

10. Розкрийте проблеми, що виникають при виконанні правил анулювання сертифіката уповноваженого економічного оператора. Аргументуйте свою відповідь.

РОЗДІЛ 5. Організація митного контролю в Україні

5.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити поняття та особливості організації митного контролю; ознайомити здобувачів вищої освіти з митним постаудитом, правилами його здійснення та правовим забезпеченням; визначити основні організаційні аспекти моніторингової служби в системі митного контролю та розкрити зміст основних процедур оцінки рівня його ефективності.

Завдання

- вивчення поняття, принципів та функцій митного контролю;
- з'ясування мети, завдань та законодавчого регулювання процедур митного постаудиту;
- оволодіння механізмом організації процедури здійснення митного контролю;
- розкриття поняття та ролі моніторингової служби в системі митного контролю;
- дослідження критеріїв ефективності оцінювання ефективності процедур митного контролю.

Мінілексикон

➤ митний контроль	➤ функції митного контролю
➤ митна процедура	➤ принципи митного контролю
➤ митний аудит	➤ організаційні митні процедур
➤ митний постаудит	➤ критерії ефективності

➤ моніторингова служба	➤ фахівці митної справи
➤ об'єкти митного контролю	➤ митні органи України
➤ акт перевірки	➤ митна служба України
➤ аудиторський висновок	➤ галузь митної справи
➤ пост-митний аудит	➤ документальний митний контроль
➤ методологія митного контролю	➤ митний кордон держави

5.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організація митного контролю в Україні*» дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття, принципів, функцій та організації митного контролю з визначенням змістовності аудиторських процедур.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Поняття, мета та завдання митного контролю.
2. Принципи митного контролю.
3. Форми та період митного контролю.
4. Митний постаудит: поняття, цілі та завдання.
5. Основні організаційні та методологічні аспекти митного контролю.
  - 5.1. Основні елементи процесу організації митного контролю.
  - 5.2. Основні процедури здійснення митного контролю.
  - 5.3. Етапи митного контролю з урахуванням хронометражу часу.
6. Організація діяльності та основні завдання моніторингової служби в системі митного контролю.
7. Показники оцінки ефективності процедур митного контролю.
  - 7.1. Сфера оцінювання рівня ефективності процедур митного контролю.
  - 7.2. Основні процедури в системі забезпечення ефективності митного контролю.

8. Ризики в системі митного контролю.

Варто зауважити, що відповідно до МКУ **митний контроль** – це сукупність заходів, що здійснюються для забезпечення додержання норм законів та інших нормативно-правових актів із питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку. Митний контроль є важливою економічною складовою митної системи та державного фінансового контролю, який здійснюється з метою виконання митними органами України функцій, покладених на них відповідно до вимог податкового та митного законодавства.

Принципи митного контролю – це основні, вихідні начала, положення, ідеї, які виражають його сутність як специфічного соціального регулятора, характеризуються або наділені вищим ступенем нормативної узагальненості, зумовлюють зміст конституційних і галузевих прав, мають універсальний характер і здійснюють регулюючий вплив на всі сфери суспільних відносин. Митний контроль відбувається на основі теоретичних і методичних принципів, а саме: виключної юрисдикції України на її митній території; виключних повноважень органів доходів і зборів України щодо здійснення державного митного контролю; законності та презумпції невинуватості; єдиного порядку переміщення товарів, транспортних засобів через митний кордон України; спрощення законної торгівлі; визнання рівності та правомірності інтересів усіх суб'єктів господарювання незалежно від форми власності; додержання прав та інтересів осіб у межах закону; заохочення доброчесності; гласності та прозорості; вибіркової об'єктів контролю, що реалізовується в застосуванні системи управління ризиками.

Під час вивчення теми необхідно звернути увагу на те, що існують два основні види митного контролю: **документальний контроль і фактичний (фізичний) контроль**. *Документальний митний контроль* передбачає встановлення сутності і достовірності операцій за даними первинних митних документів і документів бухгалтерського обліку, а також іншої зовнішньоекономічної документації. На відміну від документального,

фактичний митний контроль полягає у встановленні дійсного, реального стану об'єкта шляхом зважування, вимірювання, лабораторного аналізу.

Доцільно звернути увагу на таку процедуру, як **митний постаудит**, що передбачає проведення перевірки правильності та достовірності даних, зазначених у митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, системи управління бізнесом після завершення митного оформлення. Митний постаудит ґрунтується на засадах подальшої поглибленої перевірки після випуску товарів у вільний обіг на митну територію країни.

Основними **цілями** проведення **митного постаудиту** є: перевірка дотримання заходів митно-тарифного регулювання, обмежень та заборон, установлених митними, податковими й іншими законодавчими актами України; виявлення фактів уникнення від сплати мита та митних платежів шляхом декларування завідомо неправдивих показників та виявлення ознак злочинних або адміністративних правопорушень у сфері митної справи, їх попередження та усунення.

Слід пам'ятати, що **організація митного контролю** включає сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання контрольного процесу, а **методологія** – сукупність методичних прийомів обліку і митного контролю, прийомів технічного і спеціального контролю, програмних засобів обробки електронної інформації, прийомів контролю операцій з вітчизняною та іноземною валютою, забезпечення науково обґрунтованими методиками, положеннями. *Основні елементи процесу* організації митного контролю включають: об'єкти митного контролю; джерела інформації митного контролю; методичні прийоми митного контролю та методичні прийоми узагальнення і реалізації результатів митного контролю.

Розглядаючи визначальні положення теми, варто звернути увагу на створення **моніторингової служби**, метою якої є здійснення моніторингу зовнішньоекономічних операцій та аналітичного забезпечення роботи

митних служб. *Діяльність зазначеної служби* передбачає наявність та ефективне функціонування системи моніторингу, яка є комплексною системою і дає змогу збирати, накопичувати, оцінювати та виявляти значимі фактори впливу, потенційні та реальні проблеми, загрози і небезпеки щодо функціонування митних органів, визначати здобутки, позитивні результати, а також забезпечувати відповідальність як окремих посадових осіб, так і структурних елементів. Рівень показників **ефективності митного контролю** (як і всієї митної діяльності) залежить головним чином від **трьох чинників впливу**: моделі безпосереднього управління митною діяльністю; стану правового регулювання організації та здійснення митного контролю національним митним законодавством; міри впровадження у вітчизняне законодавство міжнародних стандартів, що стосуються митного контролю.

Слід пам'ятати, що ефективне здійснення митного контролю в умовах неминучого спрощення митних формальностей можливе в разі втілення в практику митної діяльності *аналізу ризику вчинення митного правопорушення*, який має за мету дві цілі: отримання необхідних даних для попередження контрабанди або порушень митних правил та мінімізацію процедур митного контролю та оформлення для законослухняних суб'єктів переміщення і сприяння в такий спосіб законності й дисципліні під час переміщення через митний кордон держави. Крім того, залучення *методу митного аудиту* як інформаційно-аналітичних засобів оптимізації митного контролю в комплексі із заходами щодо вдосконалення його нормативно-правової бази, застосування новітніх технічних засобів митного контролю сприяє покращенню кадрового забезпечення митної служби.

Існує **три основних групи чинників**, які призводять до виникнення **митних ризиків**. До *першої групи* належать правові чинники, які виникають через неефективну організацію функціонування судової системи держави. *Другою групою* є економічні чинники, які відображають загальноекономічні тенденції в країні, що прямо пропорційно впливають на динаміку надходження митних платежів, оскільки загальне зниження обсягів

зовнішньоторгового обороту зменшує базу адміністрування мита. Третю групу формують організаційні чинники, які відображають ефективність організації митної справи в країні, а також результативність здійснення митного контролю. Аналіз таких чинників здійснюється у двох аспектах: мікроекономічному (безпосередня діяльність органів митного контролю) та макроекономічному (ефективність загальнодержавної організації контролю за дотриманням законодавства та надходженням фінансових штрафних санкцій). **Процес управління ризиками** передбачає безперервне відстеження результатів прийнятих рішень та їх коригування. Саме наявність такого зворотного зв'язку робить управління процедурами митного контролю ефективним.

5.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Яке основне завдання митного контролю?
2. Які принципи митного контролю Вам відомі?
3. Розкрийте форми митного контролю та його значення в діяльності митниці?
4. Визначте призначення, цілі і завдання митного постаудиту?
5. Чим відрізняється митний контроль від митного постаудиту?
6. Які основні процедури здійснення митного контролю Вам відомі?
7. Визначте вплив хронометражу часу на етапи проведення митного контролю.
8. Охарактеризуйте основні завдання моніторингової служби в системі митного контролю.
9. Які критерії оцінки ефективності процедур митного контролю Вам відомі?
10. Назвіть основні ризики в системі митного контролю.

5.4. Темы рефератів

1. Роль та значення митного контролю в діяльності митних органів.
2. Передумови виникнення митного контролю: історичний аспект.
3. Законодавче регламентування митного контролю в Україні.
4. Зміст основних завдань митного контролю.
5. Дослідження змістовності етапів митного контролю.
6. Вплив постаудиту на діяльність митних органів.
7. Функціональні обов'язки працівників митниці в процедурах митного контролю.
8. Принципи операцій митного контролю.
9. Порядок закріплення результатів митного контролю.
10. Відповідальність посадових осіб під час проведення митного контролю.

5.5. Напрями наукових досліджень

1. Еволюційний розвиток митного контролю в Україні.
2. Зарубіжний досвід процедур митного контролю.
3. Дослідження змістовності організаційних етапів митного контролю.
4. Причини створення митного постаудиту.
5. Оцінка правових регуляторів організації митного контролю в Україні.
6. Проблемні аспекти проведення митного постаудиту.
7. Обґрунтування доцільності оцінки рівня ефективності процедур митного контролю.
8. Основні аспекти визначення рівня ризику процедур митного контролю.
9. Установлення взаємозв'язку між організаційними елементами

системи митного контролю.

10. Дослідження напрямів мінімізації ризиків процедури митного контролю.

5.6. Тестові завдання

1. Митний контроль – це:

а) сукупність заходів, що здійснюються для забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів із питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

б) документальна перевірка пакета документів декларанта;

в) перевірка товарів, які переміщуються через митний кордон країни;

г) здійснення заходів щодо виявлення, розкриття митних порушень;

д) правильної відповіді немає.

2. Принципи митного контролю – це:

а) сукупність митних правил;

б) сукупність функціональних обов'язків працівників митниці;

в) основні, вихідні начала, положення, ідеї, які виражають його сутність як специфічного соціального регулятора, характеризуються або наділені вищим ступенем нормативної узагальненості, зумовлюють зміст конституційних і галузевих прав, мають універсальний характер і здійснюють регулюючий вплив на всі сфери суспільних відносин;

г) специфічні правила проведення митних процедур;

д) правильної відповіді немає

3. Фактичний митний контроль полягає у:

а) здійсненні аналітично-пошукової роботи;

б) встановленні дійсного стану об'єкта шляхом зважування,

вимірювання, лабораторного аналізу;

в) проведенні взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;

г) перевірці документів та відомостей, які надаються органам доходів і зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

д) правильної відповіді немає

4. Митний постаудит являє собою:

а) методи і способи виявлення наркотичних засобів;

б) проведення перевірки правильності стягнення митних платежів;

в) проведення контролю за переміщенням товарів через митні пости;

г) перевірка правильності та достовірності даних, зазначених у митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, системи управління бізнесом після завершення митного оформлення;

д) правильної відповіді немає.

5. Пост-митний аудит реалізується через:

а) систему заходів і форм визначених податковим і митним кодексами України та має форму документальної перевірки;

б) аудиторські процедури перевірки роботи митниці;

в) контроль за своєчасною сплатою митних платежів;

г) пакет послуг митниці в системі формування декларацій;

д) правильної відповіді немає

6. Головною метою функціонування організаційно-правового механізму митного контролю є:

а) необхідне забезпечення фактографічною інформацією про діяльність платника податків, до якої належать первинні документи, облікові реєстри, баланси, фінансові, податкові звіти;

б) комплектування контрольної бригади із працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;

в) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами, встановленими державою;

г) забезпечення доступу до бази даних митниці завдяки комп'ютерним технологіям.

д) правильної відповіді немає.

7. *Методологія митного контролю – це:*

а) сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання контрольного процесу;

б) використання методичних прийомів працівниками митниці;

в) спосіб перевірки дотримання митних правил;

г) сукупність методичних прийомів обліку і митного контролю, прийомів технічного і спеціального контролю, програмних засобів обробки електронної інформації, прийомів контролю операцій з вітчизняною та іноземною валютою, забезпечення науково обґрунтованими методиками, положеннями;

д) правильної відповіді немає.

8. *Організація митного контролю – це:*

а) сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання митного контрольного процесу;

б) сукупність методичних прийомів обліку та аналізу митного контролю;

в) прийоми технічного і спеціального митного контролю;

г) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами, встановленими державою;

д) правильної відповіді немає.

9. *Основною метою моніторингової служби в системі митного контролю є:*

а) постійне консультування службовців митниці;

б) взаємодія з контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) здійснення моніторингу зовнішньоекономічних операцій та аналітичного забезпечення роботи митних служб;

г) здійснення перевірки кваліфікаційного рівня службовців митниці;

д) правильної відповіді немає.

10. Процес управління ризиками під час проведення митного контролю передбачає:

а) залучення способів і прийомів для оцінки якості проведення контрольних дій відповідно до правил митного контролю;

б) встановлення способів перевірки митних процедур;

в) визначення змісту заходів мінімізації економічного ризику;

г) аналіз і контроль результатів проведення митного контролю;

д) правильної відповіді немає

5.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Організація митного контролю в Україні» подано в таблиці нижче.

Таблиця 5

Відповіді до тестових завдань теми № 5

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	а	в	б	г	а	в	г	г	в	а

5.8. Навчально-теорчі завдання

Картка № 1

1. Відобразіть на схемі мету і завдання митного контролю.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши принципи митного контролю.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які

будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення переліку принципів митного контролю.

Картка № 2

1. Використовуючи схему, зазначте основні принципи митного контролю.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши форми митного контролю.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення форм митного контролю.

Картка № 3

1. Зобразіть у вигляді схеми основні цілі проведення митного постаудиту.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши ризики в системі митного контролю.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо зниження ризиків процедури митного контролю.

Картка № 4

1. Відтворіть через схему основні елементи процесу організації митного контролю.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши організацію діяльності та основні завдання моніторингової служби в системі митного контролю.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи моніторингової служби в системі митного контролю.

Картка № 5

1. Створіть схему, на якій буде відображено методичні прийоми митного контролю.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши поняття та завдання митного постаудиту.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення методичних прийомів митного контролю.

5.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Розкрийте проблеми організаційного забезпечення митного контролю відповідно до сучасних умов розвитку країни. Обґрунтуйте свою думку.

2. Чому організаційне забезпечення організації митного контролю має ґрунтуватися на вимогах МКУ? Доведіть це твердження.

3. Якими, на Вашу думку, мають бути функції представників митної служби України, щоб забезпечувати вдосконалення організаційного забезпечення митного контролю? Аргументуйте відповідь.

4. Наведіть та обґрунтуйте проблеми формування ефективної організаційної роботи представників митної служби України під час проведення митного постаудиту.

5. Розкрийте зміст проблем інформаційного забезпечення митного контролю. Обґрунтуйте свою думку.

6. Як необхідно вдосконалювати методику та інструментарій проведення процедур митного контролю? Поясніть свою відповідь.

7. Що, на Ваш погляд, заважає адаптувати зарубіжний досвід

проведення митного контролю представниками митної служби України?
Доведіть свою думку.

8. Укажіть основні проблеми підвищення рівня ефективності результатів митного контролю. Аргументуйте відповідь.

9. Що, на Вашу думку, необхідно зробити для підвищення вірогідності результатів митного контролю з огляду на наявні ризики? Обґрунтуйте відповідь.

10. Наведіть можливі проблеми під час адаптації заходів покращення процедури митного контролю? Аргументуйте власну позицію.

РОЗДІЛ 6.

Організація роботи митних складів в Україні

6.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ визначити порядок організації роботи митних складів; ознайомити здобувачів вищої освіти з основними вимогами до функціонування митних складів та порядком здійснення функціональних повноважень завідувачем складу; з'ясувати порядок організації обліку митних товарів та розкрити особливості взаємовідносин завідувача митним складом з власниками митних товарів відповідно до вимог Митного кодексу України.

Завдання

- визначення основних організаційних аспектів роботи митних складів;
- з'ясування вимог до порядку призначення, функціональних обов'язків та відповідальності завідувача митним складом;
- оволодіння механізмом проведення облікових процедур на митному складі;
- розкриття змісту взаємовідносин між завідувачем митного складу та власниками митних товарів;
- дослідження основних організаційних аспектів перевірки роботи митних складів.

➤ митний склад	➤ завідувач митного складу
➤ складські приміщення	➤ суб'єкти ЗЕД
➤ митний режим	➤ митний склад закритого типу
➤ розмитнення товару	➤ митний склад відкритого типу
➤ складський об'єкт	➤ реєстр митних складів
➤ митні формальності	➤ зона діяльності митниці
➤ режим роботи митного складу	➤ зона митного контролю
➤ складський облік митних товарів	➤ утримувач митного складу
➤ оперативно-аналітичний облік	➤ митний кордон України
➤ журнал обліку митних товарів	➤ межі митної території

6.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організація роботи митних складів в Україні*» дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття, принципів, функцій та організації роботи митних складів з визначенням змістовності облікових процедур митних товарів.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Митний склад: поняття, види, порядок відкриття та експлуатація.
2. Загальні організаційні положення роботи митних складів.
3. Основні вимоги до приміщення митних складів.
4. Організація роботи завідувача складом митниці Державної фіскальної служби України (далі – ДФС України): призначення, функціональні обов'язки та правові взаємовідносини з іншими суб'єктами.
5. Особливості організації роботи з товарами митного складу.
  - 5.1. Організація роботи щодо розміщення товарів на митному складі.

5.2. Операції з товарами, що зберігаються на митному складі.

6. Порядок організації обліку товарів на митному складі.

6.1. Організація складського обліку товарів на митному складі митниці ДФС України.

6.2. Організація оперативного-аналітичного обліку товарів на митному складі митниці ДФС України.

7. Організація діяльності представників митниці ДФС України у разі встановлення фактів порушення в роботі митного складу.

8. Відповідальність завідувача митного складу та власника митних товарів відповідно до вимог Митного кодексу України.

Для кращого засвоєння теми слід звернути увагу, що законодавець регламентує поняття «**митний склад**» як митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігають під митним контролем з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. *Головна перевага* використання митного складу полягає в тому, що до моменту розмитнення товари, що зберігаються на ньому, не оподатковують митними платежами.

Митний склад може бути закритого або відкритого типу.

Надання складському об'єкту статусу «митний склад» здійснюється шляхом внесення інформації про суб'єкта господарювання до *Реєстру митних складів*. Позбавлення такого статусу здійснюється шляхом виключення складського об'єкта з Реєстру митних складів. Утримувачем митного складу може бути лише резидент. Митний склад є зоною митного контролю. Утримувачем митного складу відкритого типу може бути суб'єкт господарювання, що має дозвіл на здійснення митної брокерської діяльності.

Варто пам'ятати, що на митному складі можуть **розміщуватися товари**: поміщені у митний режим митного складу (у тому числі консолідовані вантажі); поміщені у митні режими транзиту, тимчасового ввезення, переробки на митній території, експорту, тимчасового вивезення,

переробки за межами митної території (без зміни цих митних режимів на митний режим митного складу); призначені для тимчасового зберігання під митним контролем (на умовах, встановлених МКУ для складів тимчасового зберігання).

Завідуючий складом митниці як посадова особа укладає з митницею ДФС України договір про повну матеріальну відповідальність та розпочинає виконання своїх обов'язків на підставі *наказу митниці*. При цьому завідуючий обов'язково має бути ознайомленим з правилами пожежної безпеки та посадовою інструкцією. Згідно з МКУ регламентовано **правове регулювання** взаємовідносин завідувача митного складу з іншими особами та митними органами. При цьому законодавець конкретизує *положення* таких *взаємовідносин*: взаємовідносини завідувача митного складу відкритого типу з особами, які розміщують товари на цьому складі, визначаються відповідним договором; взаємовідносини завідувача митного складу з митним органом визначаються затвердженою керівником митного органу або його заступником та погодженою утримувачем митного складу процедурою експлуатації такого складу, яка встановлює перелік посадових осіб, які мають право доступу на митний склад; особу керуючого митним складом; мінімальну кількість посадових осіб митного органу, які будуть залучені до здійснення митного контролю та митного оформлення; режим роботи складу; терміни подання утримувачем митного складу звітів про рух товарів на складі; особливості функціонування митного складу (за наявності). У разі розміщення товарів на митних складах з ініціативи митного органу взаємовідносини завідувача митного складу з митними органами визначаються у *відповідному договорі*, укладеному згідно з цивільним законодавством України.

Варто зауважити, що МКУ визначено чіткий перелік *операцій*, які можна здійснювати з *товарами*, що зберігаються на митному складі: переміщення товарів у межах складу з метою раціонального розміщення; очищення; провітрювання; створення оптимального температурного режиму

зберігання; сушіння (у тому числі зі створенням потоку тепла); захист від корозії; боротьбу зі шкідниками; інвентаризацію. Законодавець звертає увагу на те, що операції, які проводяться з товарами, котрі зберігаються в митному режимі, не повинні змінювати характеристик, за якими ці товари були класифіковані згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності (далі – УКТЗЕД).

Під час вивчення вказаних операцій з митними товарами слід враховувати, що вони підлягають **обліковим процедурам**. Завідувач митного складу веде *облік товарів*, що розміщуються на цьому складі та випускаються з нього, і щоквартально подає митниці ДФС України *звіт про рух товарів на складі* за попередній квартал за формою, що встановлюється центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. Керівний склад митниці має право вимагати подання *позачергового звіту не частіше, ніж один раз на рік*. Облік товарів на митному складі ведеться завідувачем митного складу з використанням звичайних *правил складського обліку*. Законодавець деталізовано розкрив порядок ведення *книги складського обліку товарів* на митному складі. При цьому звернув увагу на те, що складський облік як форма оперативного обліку передбачає внесення інформації про товари, транспортні засоби комерційного призначення, розміщені на складі митниці ДФС України, *до спеціальних книг* (книг складського обліку), що ведуться в паперовому або електронному вигляді, на підставі первинних прибуткових документів.

Варто зауважити, що всі книги складського обліку митних товарів у паперовому вигляді повинні бути пронумеровані, прошнуровані, скріплені печаткою митниці та завірені підписами керівника митниці і головного бухгалтера. Книга складського обліку в паперовому вигляді вважається завершеною, коли по кожному зареєстрованому в книзі факту розміщення на склад митниці товарів, транспортних засобів комерційного призначення буде відображено інформацію щодо їх подальшого руху в повному обсязі.

Завершена книга складського обліку в паперовому вигляді передається до архіву митниці, де зберігається протягом п'яти років. У разі **встановлення невідповідності записів** у книгах складського обліку з даними обліку в підрозділі фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку в обов'язковому порядку проводиться службова перевірка за цим фактом з інвентаризацією складу митниці, де розміщений (повинен бути розміщений) відповідний товар, транспортний засіб комерційного призначення.

Крім того, вилучення та приймання на зберігання товарів, транспортних засобів *комерційного призначення* передбачає їх обов'язковий *оперативний облік* митницею ДФС України протягом усього часу до моменту повернення власникові (уповноваженій ним особі) або передачі іншим органам державної влади чи розпорядження в порядку, установленому законодавством. Відомості про товари, транспортні засоби комерційного призначення, які відповідно до положень МКУ набули статусу таких, що зберігаються на складі митниці ДФС України, до моменту фактичного їх розміщення на цьому складі або *за договором зберігання* відображаються в **журналах обліку**. Передавання завершених журналів обліку *до архіву митниці* здійснюється в порядку, аналогічному для книг складського обліку. У строки, визначені графіком документообігу, завідуючий митним складом передає за реєстрами первинні прибуткові та видаткові документи на товари, транспортні засоби комерційного призначення, що зберігаються на складі митниці, до підрозділу фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку митниці для відображення операції у реєстрах бухгалтерського обліку.

Організація діяльності представників митниці у разі встановлення **фактів порушення в роботі митного складу** регламентована митним законодавством України. Законодавець звертає увагу на той факт, що у разі виявлення пошкодження або зняття печатки, поломки замка, дверей чи ґрат та/або нестачі / крадіжки майна керівником митниці негайно створюється *комісія у складі* представників підрозділу інфраструктури, підрозділу

фінансово-економічної роботи та бухгалтерського обліку, підрозділу аналізу ризиків та протидії митним правопорушенням митниці та підрозділу власної безпеки Головного управління ДФС України відповідної області чи міста Києва. Комісію очолює заступник керівника митниці. У разі встановлення нестач і втрат, які виникли внаслідок зловживань, відповідні матеріали *протягом п'яти днів* після встановлення нестач і втрат передаються до органів досудового розслідування, а на суму виявлених нестач і втрат подається *цивільний позов до суду*. Розмір збитків визначається за результатами проведення *незалежної експертизи*.

Завідувач митного складу несе передбачену МКУ та іншими законами України *відповідальність*: за недодержання порядку зберігання товарів на митному складі та здійснення з цими товарами операцій, крім випадків, передбачених частинами другою і третьою статті 127 МКУ; за видачу товарів без дозволу митного органу; за втрату товарів, крім втрати під час здійснення з цими товарами операцій, передбачених частиною другою МКУ. Водночас **власник товарів або уповноважена ним особа** несе передбачену КМУ та іншими законами України *відповідальність*: за недодержання порядку здійснення з товарами операцій, передбачених МКУ; за втрату товарів під час здійснення операцій, передбачених МКУ. Законодавець звертає увагу на те, що у разі втрати чи видачі без дозволу митного органу товарів, крім втрати товарів під час здійснення операцій, передбачених МКУ, утримувач митного складу *зобов'язаний сплатити митні платежі*, установлені законом на імпорт цих товарів.

6.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Які особливості відкриття митних складів Вам відомі?
2. Як відбувається призначення завідувача митним складом?
3. Охарактеризуйте правові взаємовідносини завідувача митним складом з іншими суб'єктами.

4. Визначте особливості організації роботи з товарами митного складу.
5. Як проводяться записи у книзі складського обліку митних товарів?
6. Які види облікових процедур проводяться працівниками митних складів?
7. У чому полягають особливості продажу митних товарів зі складу?
8. Опишіть порядок перевірки роботи митних складів.
9. Які види відповідальності покладають на завідувача митним складом у разі встановлення порушень?
10. Назвіть основні причини відсторонення завідувача митним складом від роботи.

6.4. Теми рефератів

1. Призначення та завдання митних складів.
2. Особливості зберігання товарів на митних складах.
3. Дослідження законодавчого забезпечення діяльності митних складів.
4. Механізм маркування товарів на митних складах.
5. Дослідження системи декларування товарів на митних складах.
6. Порядок ведення книги складського обліку товарів на митних складах.
7. Функціональні обов'язки службовців митних складів.
8. Особливості формування звітних форм про рух товарів на митних складах.
9. Сучасні проблеми проведення перевірки на митних складах.
10. Види відповідальності працівників митних складів.

6.5. Напрями наукових досліджень

1. Історичний аспект появи митних складів.
2. Зарубіжний досвід функціонування митних складів у провідних країнах світу.
3. Дослідження змістовності організаційних аспектів функціонування митних складів.
4. Причини та наслідки створення митних складів в Україні.
5. Правове положення функціонування митних складів в Україні.
6. Проблемні аспекти в роботі митних складів.
7. Дослідження особливостей складського обліку митних товарів.
8. Роль і значення митних складів у діяльності митниці.
9. Організаційні аспекти перевірки зберігання митних товарів на складах.
10. Напрями покращення роботи митних складів в Україні.

6.6. Тестові завдання

1. **Митний склад - це:**
  - а) обладнане приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, призначені для зберігання товарів під митним контролем;
  - б) перевантажна база, на якій суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності зберігають товари;
  - в) камера зберігання товарів, які переміщуються через митний кордон країни;
  - г) відділ обліку митних процедур;
  - д) правильної відповіді немає.
2. **Митний склад закритого типу призначається:**
  - а) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються

через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними як утримувачем цього складу, так і будь-якими іншими особами, зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу;

б) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними утримувачем цього складу з конкретною юридичною особою;

в) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), що укладаються утримувачем цього складу або учасниками об'єднання підприємств, членом якого є утримувач складу;

г) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними утримувачем цього складу з конкретною фізичною особою;

д) правильної відповіді немає.

3. Надання складському об'єкту статусу «митний склад» здійснюється:

а) згідно з рішенням Держмитслужби України;

б) згідно з рішенням керівника регіональної митниці;

в) згідно з рішенням керівника митниці;

г) шляхом внесення інформації про суб'єкт господарювання до Реєстру митних складів;

д) правильної відповіді немає.

4. Завідуючий складом митниці розпочинає виконання своїх обов'язків на підставі:

а) наказу керівника митниці;

б) наказу Держмитслужби України;

в) наказу спеціального уповноваженого центрального органу

виконавчої влади в галузі митної служби;

- г) наказу керівника Державної фіскальної служби України;
- д) правильної відповіді немає.

5. *Ключі від металевих шаф (сейфів) і дверей митного складу зберігаються:*

- а) у представника Держмитслужби України;
- б) у завідуючого складом митниці;
- в) у представника Державної фіскальної служби України;
- г) у працівника митного складу;
- д) правильної відповіді немає.

6. *У разі пошкодження або зняття печатки, поломки замка, дверей чи ґрат митного складу завідуючий зобов'язаний:*

- а) письмово доповісти про це керівнику підрозділу інфраструктури митниці;
- б) викликати членів контрольної бригади, створеної із представників чи працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;
- в) проінформувати представника Державної фіскальної служби України;
- г) повідомити представника Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

7. *Термін подання звіту про рух товарів на митному складі:*

- а) щотижня;
- б) щомісячно;
- в) щоквартально;
- г) по закінченню звітного року;
- д) правильної відповіді немає.

8. *Укажіть період зберігання заархівованої копії електронної книги складського обліку:*

- а) протягом трьох років;

- б) протягом п'яти років;
- в) протягом десяти років;
- г) протягом одного року;
- д) правильної відповіді немає.

9. Книга складського обліку митних товарів в паперовому вигляді вважається завершеною, коли:

- а) відображено інформацію щодо подальшого руху митних товарів в повному обсязі, які зафіксовано в книзі складського обліку;
- б) відображено інформацію щодо подальшого руху митних товарів за поточний тиждень;
- в) проведено перевірку начальником митниці;
- г) коли проведено перевірку незалежним аудитором;
- д) правильної відповіді немає.

10. До книги складського обліку в електронному вигляді на наступний рік переноситься інформація:

- а) про товари, які пройшли процедуру аудиторської перевірки;
- б) про залишки на складі зіпсованих цінностей;
- в) про кодування товарів;
- г) про позиції товарів, розпорядження якими не завершено;
- д) правильної відповіді немає.

6.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «*Організація роботи митних складів в Україні*» подано в таблиці нижче.

Таблиця 6

Відповіді до тестових завдань теми № 6

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	а	в	г	а	б	а	в	б	а	г

6.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Відобразіть на схемі види митних складів та коротко опишіть їх.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши загальні організаційні положення роботи митних складів.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи митних складів.

Картка № 2

1. Використовуючи схему, зазначте види товарів, які підлягають зберіганню на митному складі.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши основні вимоги до розміщення митних складів.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення порядку розміщення митних складів.

Картка № 3

1. Створіть схему, на якій буде відображено основні види взаємовідносин завідувача митного складу з іншими особами та митними органами.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши обов'язки та відповідальність завідувача складу митниці.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення обов'язків завідувача митним складом.

Картка № 4

1. У вигляді таблиці відобразіть відомості журналу обліку митних товарів митниці.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи питання організації оперативно-аналітичного обліку товарів на митному складі.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення записів у журналі обліку митних товарів митниці.

Картка № 5

1. Створіть схему, на якій буде відображено види відповідальності завідувача митним складом.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи організацію діяльності представників митниці у разі встановлення фактів порушення в роботі митного складу.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо усунення порушень у роботі митного складу.

6.9. Проблемно-дискусійні питання

2. Визначте проблеми організаційного забезпечення роботи митних складів. Обґрунтуйте свою думку.
3. Чому організаційне забезпечення роботи митних складів повинно відповідати загальній організаційній структурі митниці? Доведіть це твердження.
4. Якими, на Ваш погляд, мають бути функції завідувача митним складом, щоб забезпечувати безперервність його роботи? Аргументуйте свою

відповідь.

5. Розкрийте зміст проблем правового регулювання взаємовідносин завідувача митного складу з іншими особами та митними органами. Обґрунтуйте свою думку.

6. Які вимоги до організації роботи з розміщення товарів на митному складі, на Вашу думку, не є дієвими в сучасних умовах роботи митниці? Поясніть відповідь.

7. Як необхідно вдосконалювати методику та інструментарій сучасного обліку товарів на митному складі? Обґрунтуйте свою позицію.

8. Що, на Вашу думку, заважає адаптувати зарубіжний досвід в облікових процедурах товарів на митному складі? Доведіть свою відповідь.

9. Укажіть основні проблеми проведення оперативно-аналітичної роботи на митному складі. Аргументуйте свою думку.

10. Що, на Ваш погляд, необхідно зробити для покращення роботи митних складів в Україні? Поясніть відповідь.

11. Обґрунтуйте взаємозв'язок між митним контролем та обліковими процедурами товарів на митних складах.

РОЗДІЛ 7.

Організація роботи магазинів безмитної торгівлі

7.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити основні аспекти організації роботи магазинів безмитної торгівлі; ознайомити здобувачів вищої освіти з порядком проведення операцій магазинами безмитної торгівлі; встановити права та обов'язки утримувачів магазину безмитної торгівлі та охарактеризувати порядок організації робіт з маркування та зберігання ним митних товарів.

Завдання

- вивчення організаційних аспектів роботи магазинів безмитної торгівлі;
- з'ясування законодавчого регулювання роботи магазинів безмитної торгівлі;
- визначення прав, обов'язків та відповідальності утримувача магазину безмитної торгівлі;
- аналіз порядку маркування та зберігання товарів магазином безмитної торгівлі;
- дослідження основних правил перевірки роботи магазинів безмитної торгівлі.

Мінілексикон

➤ безмитна торгівля;	➤ магазин безмитної торгівлі;
➤ митний режим;	➤ режим роботи магазину;

➤ митна операція;	➤ організаційні митні процедури;
➤ торгівельна операція;	➤ документообіг магазину;
➤ утримувач магазину;	➤ фахівців митної справи;
➤ продаж товару;	➤ міжнародні рейси;
➤ декларування товару;	➤ зовнішньоекономічна діяльність;
➤ правила торгівлі;	➤ нетарифне регулювання;
➤ маркування товару;	➤ правила продажу товарів;
➤ митна територія;	➤ митний кордон держави.

7.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «Організація роботи магазинів безмитної торгівлі» дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття, принципів, функцій та організації роботи магазинів безмитної торгівлі з визначенням змістовності функціональних обов'язків утримувача магазину.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Правове регламентування понятійних категорій «магазин безмитної торгівлі» та «безмитна торгівля».
2. Організація роботи з відкриття та ліквідації магазину безмитної торгівлі.
  - 2.1. Порядок відкриття магазину безмитної торгівлі.
  - 2.2. Порядок припинення митного режиму безмитної торгівлі та ліквідації магазину безмитної торгівлі.
3. Організація робіт з облаштування, розташування та режиму роботи магазину безмитної торгівлі.
  - 3.1. Організація робіт з облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі.
  - 3.2. Організація режиму роботи магазину безмитної торгівлі.
4. Права та обов'язки утримувача магазину безмитної торгівлі.

5. Організація робіт з продажу, маркування та зберігання товарів магазинами безмитної торгівлі.

5.1. Порядок організації робіт з продажу товарів магазинами безмитної торгівлі.

5.2. Порядок організації робіт з маркування та зберігання товарів магазинами безмитної торгівлі.

Розкриваючи основний зміст теми, варто враховувати, що магазини безмитної торгівлі (англ. duty free shop, duty free store) – це магазини, що продають товари за ціною, яка не включає деякі види акцизів, зборів, а також ПДВ за умови, що ці товари будуть вивезені з країни. Законодавець тлумачить **магазин безмитної торгівлі** (далі – МБТ) як спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі.

Крім того, законодавець у МКУ тлумачить поняття **«безмитна торгівля»** як митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а також без проведення заходів офіційного контролю.

Доцільно зауважити, що для відкриття МБТ необхідно отримати **дозвіл** у Державній митній службі України та в Державному комітеті у справах охорони державного кордону. З метою отримання дозволу подається *заява*,

до якої надають такі документи: виписку з Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців і копії установчих документів; довідку банку (банків) про поточні рахунки заявника в національній та/або іноземній валюті; план пункту пропуску через державний кордон України з позначенням місця, де планується відкрити МБТ (у разі відкриття МБТ у пункті пропуску через державний кордон України); копії документів, що підтверджують право власності або користування приміщенням, у якому плануються відкриття та експлуатація МБТ; згоду заявника на обробку його персональних даних відповідно до законодавства України та план приміщення МБТ; довідку органу державної податкової служби про відсутність у юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців заборгованості із сплати податків та зборів до державного та місцевих бюджетів.

Під час вивчення теми необхідно звернути увагу на те, що заява для відкриття МБТ реєструється в день її надходження і розглядається митним органом та органом охорони державного кордону протягом 5 робочих днів після її реєстрації. Під час розгляду заяви перевіряється достовірність відомостей, зазначених у поданих заявником документах. Надані документи разом із мотивованим висновком про можливість або неможливість відкриття МБТ передаються до Держмитслужби України та Адміністрації Держприкордонслужби України. Там документи розглядаються ще протягом 15 робочих днів, після чого суб'єкту господарювання або видається дозвіл на відкриття МБТ, або надається мотивована відмова. Дозвіл на відкриття безмитного магазину видається безстроково.

Строк перебування товарів у режимі МБТ згідно із законодавством України відповідає строку придатності для вживання і використання цих товарів. Після закінчення строку придатності товарів або у зв'язку із закриттям магазину нереалізовані товари має бути поміщено в один з митних режимів, дозволених МКУ.

Доцільно звернути увагу на процедуру ліквідації МБТ. До основних правил ліквідації магазину безмитної торгівлі законодавець включає: дозвіл на

відкриття МБТ може бути анульовано або його дію може бути припинено строком до 30 днів органами, уповноваженими видавати ці дозволи; рішення про анулювання або призупинення дії дозволу оформляється наказом, засвідчена копія якого надсилається власнику магазину безмитної торгівлі рекомендованим листом протягом 5 робочих днів з дати видання наказу; у разі припинення дії дозволу, його анулювання або ліквідації МБТ забороняються продаж товарів цим магазином, надходження нових партій товарів, а товари, що знаходяться в магазині, підлягають декларуванню протягом 30 днів його власником (керівником) в інший митний режим з відповідними податковими наслідками; про зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття магазину безмитної торгівлі органами, видається **наказ**. Завірена копія наказу про зупинення дії або анулювання дозволу видається заявникові або надсилається йому рекомендованим листом протягом п'яти робочих днів з дати видання такого наказу. Оскарження наказу здійснюється у порядку, встановленому законом. Держмитслужба України протягом 10 календарних днів від дня анулювання дозволу подає відповідну інформацію органів державної податкової служби та органів державної статистики за місцем реєстрації магазину безмитної торгівлі або його утримувача як платника податку.

Слід пам'ятати, що у приміщенні МБТ створюється **зона митного контролю**, що є невід'ємною частиною території України, на якій діє її законодавство. Власники МБТ можуть у порядку, передбаченому МКУ, отримати дозвіл на відкриття та експлуатацію митного складу і складу тимчасового зберігання закритого типу для зберігання та подальшого постачання до цих магазинів усіх видів товарів, у тому числі підакцизних, крім товарів, увезення яких на митну територію України, вивезення за межі митної території України та/або переміщення митною територією України транзитом заборонено. У МБТ можуть зберігатися і реалізовуватися лише ті товари, які поміщено в митний режим «безмитної торгівлі», за винятком обладнання, необхідного для функціонування самого магазину. На складі МБТ дозволяється здійснювати передпродажну підготовку товару, а також

операції із забезпечення належного зберігання товарів.

Варто зауважити, що режим роботи МБТ встановлюється з урахуванням таких вимог: режим роботи магазину організовується з урахуванням розкладу руху транспортних засобів, що виїжджають за межі митного кордону України, та з урахуванням режиму роботи пункту пропуску через кордон України, на території якого розташовано МБТ. У позаробочий час приміщення магазину і складу МБТ обов'язково має бути опломбовано двома пломбами, одна з яких належить власнику магазину, а друга – інспектору митного органу, у зоні діяльності якого розташовано магазин. Відкриття та закриття магазину здійснюються теж лише у присутності посадової особи митного органу.

Відповідно до МКУ встановлено **права та обов'язки утримувача МБТ**. Утримувач МБТ зобов'язаний: своєчасно декларувати митному органу товари, що надходять до магазину чи вибувають з магазину, у тому числі товарні нестачі, що виникли не внаслідок умисних дій утримувача магазину, та подавати всі документи, необхідні для здійснення митного контролю та митного оформлення цих товарів; виключити можливість надходження товарів до магазину та вживати всіх можливих заходів щодо запобігання вилученню товарів з магазину поза митним контролем, у тому числі виникненню товарних нестач; дотримуватися положень МКУ та інших законодавчих актів України щодо умов діяльності МБТ; вести облік товарів і щоквартально подавати митному органу звіт про рух товарів у магазині за формою, встановленою центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Крім того, утримувач МБТ зобов'язаний один раз на квартал проводити інвентаризацію. Рахунки (бухгалтерські книги) МБТ повинні бути доступними для ревізії у будь-який час роботи бухгалтерії магазину. Утримувач МБТ забезпечує ведення бухгалтерського обліку і звітності відповідно до законодавства. У разі порушення цих правил утримувач МБТ несе відповідальність, встановлену законодавством.

Слід виділити той факт, що утримувач МБТ забезпечує належні умови для роботи посадової особи митного органу, персоналу магазину, а також вживає заходів для дотримання вимог, установлених законодавством про безпеку праці.

Розглядаючи визначальні положення теми, варто звернути увагу на порядок організації робіт з продажу товарів МБТ. Робота МБТ організовується так, щоб забезпечити надходження, зберігання та продаж товарів відповідно до вимог МКУ, Податкового кодексу України, інших нормативно-правових актів. Продаж товарів МБТ здійснюється громадянам, які виїжджають за межі митної території України, а також пасажиром міжнародних рейсів, які виконуються повітряними та водними транспортними засобами комерційного призначення, що експлуатуються резидентами. Факт продажу товару підтверджується касовим або товарним чеком з послідовною нумерацією (у двох примірниках), у якому повинні зазначитися номер рейсу або реквізити документа, який посвідчує особу, з відміткою про проходження митного контролю, ідентифікаційний код товару і його вартість. Оригінал чека видається пасажирові, який придбав товар, а копія зберігається МБТ протягом не менш як 3 років. Заміна та обмін товарів, придбаних фізичною особою у МБТ, здійснюється згідно із законодавством.

Варто знати, що товари, які реалізуються МБТ, повинні мати відповідне маркування, яке дає змогу їх легко ідентифікувати. Вид і метод маркування товарів затверджується керівником митного органу, в зоні діяльності якого відкрито магазин. Маркування товарів проводиться на складі МБТ у 3-й строк після їх надходження та митного оформлення. На складі МБТ дозволяється здійснювати розпакування, пакування, перепакування та проводити операції, пов'язані із забезпеченням зберігання товарів і підготовкою їх до продажу. Товари повинні зберігатися на складі МБТ так, щоб посадова особа митного органу могла провести їх перевірку. При цьому продаж товарів з допоміжних приміщень та зі складу за зразками, попереднім замовленням та в розстрочку, а також використання приміщень МБТ для зберігання та реалізації товарів, що

не пройшли митного оформлення, не дозволяється.

7.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Яке призначення магазину безмитної торгівлі?
2. Які Вам відомі процедури відкриття та ліквідації магазину безмитної торгівлі?
3. Яка законодавча основа функціонування магазину безмитної торгівлі?
4. Визначте права та обов'язки утримувача магазину безмитної торгівлі.
5. Як проводять маркування товарів магазини безмитної торгівлі?
6. Які вимоги до облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі Вам відомі?
7. У чому полягають особливості проведення операцій з продажу товарів магазинами безмитної торгівлі?
8. У яких випадках магазин безмитної торгівлі може відмовити в продажі товару?
9. Як проводять перевірку роботи магазину безмитної торгівлі?
10. Назвіть основні причини ліквідації магазину безмитної торгівлі.

7.4. Темы рефератів

1. Передумови виникнення магазинів безмитної торгівлі.
2. Історичні етапи створення магазинів безмитної торгівлі.
3. Специфіка функціонування магазинів безмитної торгівлі.
4. Вплив магазинів безмитної торгівлі на діяльність митниці.
5. Дослідження питань реалізації товарів магазином безмитної торгівлі.
6. Механізм зберігання товарів магазином безмитної торгівлі.
7. Основні правила перевірки діяльності магазину безмитної торгівлі.

8. Специфіка документального оформлення продажу товарів магазином безмитної торгівлі.

9. Види відповідальності працівників магазинів безмитної торгівлі.

10. Перспективні напрями розвитку магазинів безмитної торгівлі в Україні.

7.5. Напрями наукових досліджень

1. Еволюційний розвиток безмитної торгівлі в Україні.

2. Зарубіжний досвід функціонування магазинів безмитної торгівлі.

3. Дослідження функціональних обов'язків працівників магазину безмитної торгівлі.

4. Причини та наслідки відкриття магазинів безмитної торгівлі.

5. Обґрунтування необхідності маркування товарів магазином безмитної торгівлі.

6. Проблемні аспекти організації роботи магазину безмитної торгівлі.

7. Оцінка роботи магазинів безмитної торгівлі.

8. Роль магазинів безмитної торгівлі в діяльності митниці.

9. Обґрунтування напрямів покращення роботи магазинів безмитної торгівлі.

10. Дослідження категорії ризику в діяльності магазинів безмитної торгівлі.

7.6. Тестові завдання

1. Магазин безмитної торгівлі – це:

а) торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України;

б) торговельний заклад, розташований в аеропортах, які надають послуги із закордонних перевезень;

в) торговельний заклад, розташований на території митних складів;

г) спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті

пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі;

д) правильної відповіді немає.

2. *Правила продажу товарів магазинами безмитної торгівлі громадянам затверджуються:*

а) Кабінетом Міністрів України;

б) Держмитслужбою України;

в) Державною фіскальною службою України;

г) керівником митниці;

д) правильної відповіді немає.

3. *Надходження товару до магазину безмитної торгівлі та його продаж здійснюються під контролем:*

а) Держмитслужби України;

б) Державної фіскальної служби України;

в) митниці;

г) Кабінету Міністрів України;

д) правильної відповіді немає.

4. *Термін розгляду заяви про відкриття магазину безмитної торгівлі становить:*

а) 10 робочих днів після її реєстрації;

б) 5 робочих днів після її реєстрації;

в) 30 робочих днів після її реєстрації;

г) 15 робочих днів після її реєстрації;

д) правильної відповіді немає.

5. *Режим роботи магазину безмитної торгівлі організується з урахуванням:*

а) вимог Кабінету Міністрів України;

б) розкладу руху транспортних засобів, що виїжджають за межі

митного кордону України;

- в) режиму роботи митного складу;
- г) вимог Державної фіскальної служби України;
- д) правильної відповіді немає.

6. Відкриття та закриття магазину безмитної торгівлі здійснюються лише у присутності:

- а) посадової особи митного органу;
- б) завідувача митним складом;
- в) представника Державної фіскальної служби України;
- г) представника Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

7. Термін, у який утримувач магазину безмитної торгівлі зобов'язаний проводити інвентаризацію товарів:

- а) щотижня;
- б) щомісячно;
- в) щоквартально;
- г) по закінченню звітного року;
- д) правильної відповіді немає.

8. Документ, який підтверджує факт продажу товару магазином безмитної торгівлі:

- а) видатковий касовий орден;
- б) касовий або товарний чек;
- в) товарно-транспортна накладна;
- г) реєстр реалізації товарів;
- д) правильної відповіді немає.

9. Ким затверджується вид і метод маркування товарів магазину безмитної торгівлі:

- а) керівником митного органу;
- б) представником Держмитслужби України;
- в) представником Державної фіскальної служби України;

- г) завідувачем митного складу;
- д) правильної відповіді немає.

10. Документ, яким оформляється зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття магазину безмитної торгівлі:

- а) акт завідувача митного складу;
- б) наказ уповноваженого органу;
- в) акт аудитора;
- г) наказ інвентаризаційної комісії;
- д) правильної відповіді немає.

7.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Організація роботи магазинів безмитної торгівлі» подано в таблиці нижче.

Таблиця 7

Відповіді до тестових завдань теми № 7

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	г	а	в	б	б	а	в	б	а	б

7.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Накресліть схему, на якій будуть відображені основні документи, що регламентують порядок організації та ведення діяльності магазинами безмитної торгівлі.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши порядок організації робіт з маркування та зберігання товарів магазинами безмитної торгівлі.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення процесу

маркування товарів магазинами безмитної торгівлі.

Картка № 2

1. Зазначте, використовуючи схему, необхідні документи для отримання дозволу на відкриття та експлуатацію магазину безмитної торгівлі.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи порядок організації робіт з продажу товарів магазинами безмитної торгівлі.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення організаційних процедур з продажу товарів магазинами безмитної торгівлі.

Картка № 3

1. Відобразіть через схему основні правила ліквідації магазину безмитної торгівлі.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи права та обов'язки утримувача магазину безмитної торгівлі.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення прав та обов'язків утримувача магазину безмитної торгівлі.

Картка № 4

1. Охарактеризуйте зобов'язання утримувача магазину безмитної торгівлі.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи порядок організації робіт з продажу та маркування товарів магазинами безмитної торгівлі.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення порядку

організації робіт з продажу та маркування товарів магазинами безмитної торгівлі.

Картка № 5

1. Створіть схему, на якій буде відображено види приміщень магазину безмитної торгівлі.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши порядок організації режиму роботи магазину безмитної торгівлі.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення організації режиму роботи магазину безмитної торгівлі.

7.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Визначте проблеми організаційного забезпечення магазину безмитної торгівлі відповідно до сучасних умов розвитку країни. Обґрунтуйте свою думку.
2. Чому організаційне забезпечення роботи магазину безмитної торгівлі має ґрунтуватися на вимогах МКУ? Доведіть це твердження.
3. Якими, на Вашу думку, мають бути правила відкриття магазину безмитної торгівлі? Аргументуйте відповідь.
4. Наведіть та обґрунтуйте проблеми процесу припинення митного режиму безмитної торгівлі.
5. Розкрийте зміст проблем проведення організаційних робіт з облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі. Поясніть свою думку.
6. Як необхідно вдосконалювати організацію режиму роботи магазину безмитної торгівлі? Обґрунтуйте свою думку.
7. Що, на Ваш погляд, заважає удосконалити права та обов'язки

утримувача магазину безмитної торгівлі? Доведіть свою позицію.

8. Укажіть основні проблеми, що стосуються порядку організації робіт з продажу товарів магазинами безмитної торгівлі. Обґрунтуйте свою відповідь.

9. Що, на Вашу думку, необхідно зробити для вдосконалення порядку організації робіт з маркування товарів, що знаходяться на зберіганні в магазині безмитної торгівлі? Аргументуйте відповідь.

10. Визначте можливі або наявні, або сучасні (оберіть) проблеми, які виникають під час організації робіт із зберігання товарів магазинами безмитної торгівлі. Обґрунтуйте власну позицію.

РОЗДІЛ 8.

Організація діяльності митних брокерів

8.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ розкрити ключові аспекти організації діяльності митних брокерів; ознайомити здобувачів вищої освіти зі статусом, повноваженнями та відповідальністю митного брокера; установити законодавчо-організаційні процедури діяльності митного брокера, дослідити особливості діяльності агента з митного оформлення товарів та визначити порядок перевірки роботи його роботи.

Завдання

- вивчення змістовності основної представницької функції та повноважень митного брокера;
- з'ясування вимог щодо організаційних аспектів роботи митного брокера;
- встановлення порядку призначення та законодавчої основи діяльності агента з митного оформлення товарів;
- розкриття змісту процедури організації контролю за діяльністю митного брокера;
- дослідження основних завдань відділу організації митного контролю при встановленні порушень в діяльності агента по митному оформленню товарів.

Мінілексикон

➤ митний брокер;	➤ митний кордон України;
➤ декларування товарів;	➤ агент з митного оформлення;

➤ професійне посередництво;	➤ представницька функція брокера;
➤ митні органи;	➤ договір митного доручення;;
➤ власник вантажу;	➤ розмитнення митного вантажу;
➤ договір митного доручення;	➤ оформлення митного вантажу;
➤ зовнішньоторговельна угода;	➤ юридичний супровід ЗЕД;
➤ договори доручення ;	➤ митна брокерська діяльність;
➤ реєстр митних брокерів;	➤ вантажна митна декларація;
➤ брокерська діяльність;	➤ функція митного брокера.

8.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організація діяльності митних брокерів*» дає змогу отримати здобувачам вищої освіти базову підготовку щодо поняття, принципів, функцій та організації роботи митних брокерів з визначенням змістовності роботи та правових обов'язків агента з митного оформлення товарів.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Митний брокер: поняття, представницька функція та види.
2. Статус, повноваження і відповідальність митного брокера.
3. Законодавчо-організаційні процедури діяльності митного брокера.
  - 3.1. Загальні правові регламентації діяльності митного брокера.
  - 3.2. Організація робіт з отримання та переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
  - 3.3. Організація робіт з анулювання та зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
4. Основні складники організаційно-професійного змісту діяльності митного брокера.
  - 4.1. Етапи організації та змісту робіт митного брокера.

4.2. Групування видів діяльності митного брокера. Агент з митного оформлення.

5. Організація робіт з контролю за діяльністю митного брокера.

5.1 Законодавче забезпечення процесу організації робіт з контролю за діяльністю митних брокерів.

5.2. Основні завдання відділу організації митного контролю.

Вивчення теми слід розпочати з того, що в МКУ законодавець пропонує визначати поняття «**митний брокер**» як підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України. Учасники ринку транспортних послуг забезпечують потреби міжнародної торгівлі і сприяють її розвитку. Все більш актуальною стає діяльність, пов'язана з професійним посередництвом. У галузі митної справи таку діяльність здійснює митний брокер, що виступає сполучною ланкою між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та митними органами.

Слід пам'ятати, що нині значна частина учасників зовнішньоекономічної діяльності використовують послуги митних брокерів. У багатьох країнах світу декларування товарів здійснюється лише за участю митних брокерів. Митний брокер є сполучною ланкою між *власником вантажу та митними органами*, за договором доручення здійснює декларування товарів під час переміщення через митний кордон України. *Представницька функція* митного брокера передбачає, що він від власного імені вчиняє дії, замість особи, яку він представляє. Таке представництво полягає не лише в заміні однієї особи іншою, а виражається у тому, що особа-представник має відповідні знання та досвід, які забезпечують проведення митних формальностей на достатньо високому рівні, що унеможлиблює будь-які втрати вантажовласника та держави, і саме так усуває відповідні перешкоди на шляху вільного просування товарів.

Варто звернути увагу на те, що в процесі здійснення *митних процедур*

митний брокер є посередницькою структурою, яка допомагає суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності подолати всі *митні формальності* й успішно провести митне очищення товару. За змістом **митна брокерська діяльність** являє собою підприємницьку посередницьку діяльність, метою якої є декларування товарів і транспортних засобів та забезпечення процесу проходження митних формальностей від імені та за дорученням власника товару або уповноваженої ним особи. До того ж *правове регулювання* взаємовідносин митного брокера з особою, інтереси якого він представляє, визначається відповідним *договором*. На практиці – договором доручення. У *договорі доручення* визначаються права та обов'язки сторін. Митний брокер виконує обов'язки і несе відповідальність згідно з укладеним договором.

Під час вивчення особливостей діяльності митного брокера слід звернути увагу на його зобов'язання як декларанта. Митний брокер **зобов'язаний**: здійснити декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення; на вимогу митного органу пред'явити товари, транспортні засоби комерційного призначення для митного контролю та оформлення; надати митному органу передбачені законодавством документи та відомості, необхідні для виконання митних формальностей; сплатити митні платежі і платежі, контроль над оплатою яких покладено на митні органи або забезпечити їх оплату. Крім того, митний брокер зобов'язаний забезпечити виконання *агентом митного оформлення* таких *вимог*: на вимогу митного органу пред'явити товари, транспортні засоби та всі необхідні документи для митного контролю і бути присутнім під час його проведення; інформувати в письмовій формі особу, яка передала йому товари та транспортні засоби для пред'явлення митному органу, про виявлення пошкодження тари й упаковки, а також про невідповідність цих товарів, транспортних засобів відомостям про них, указаних у комерційних, транспортних та інших супровідних документах.

Слід пам'ятати, що за вчинення правопорушень, пов'язаних із веденням митної брокерської діяльності, митний брокер *несе*

відповідальність, установлену Митним кодексом України та іншими законами України. За правопорушення, пов'язані із здійсненням митної брокерської діяльності, передбачено *кримінальну та адміністративну відповідальність*.

Доцільно звернути увагу на те, що відповідно до МКУ **дозвіл на проведення брокерської діяльності** (далі – Дозвіл) надається Державною фіскальною службою України та Адміністрацією Державної прикордонної служби України. Підприємства, які отримали такі дозволи, включаються до *реєстру митних брокерів*, що ведеться Державною фіскальною службою України. Таким підприємствам видаються витяги з реєстру. Дозвіл, що надається відповідно до поданої заяви про надання / переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності (далі – *Заява про надання / переоформлення дозволу*). Підприємство, якому надано Дозвіл, включається до *реєстру митних брокерів*. Дія Дозволу, наданого підприємству, поширюється на всі його відокремлені підрозділи. *Право використання Дозволу* не може передаватися іншій особі. Митний брокер може розпочати *декларування товарів* з моменту включення його до реєстру митних брокерів. У разі виникнення підстав для *переоформлення Дозволу*, підприємство зобов'язане протягом *30 днів* з дати виникнення таких підстав звернутися до ДФС України із *Заявою про надання / переоформлення дозволу*. Інформація, яка міститься у реєстрі митних брокерів і розміщена в автоматизованій інформаційній системі ДФС України, є доступною для перегляду посадовими особами ДФС України, митниць у межах їхньої компетенції..

Варто зауважити, що у разі *втрати або пошкодження* витягу з реєстру митних брокерів підприємство може *письмово звернутися до ДФС України* про повторне надання (надсилання) такого витягу. *Заява* про повторне надання витягу з реєстру митних брокерів заповнюється у друкованому вигляді.

Основними етапами організації діяльності митного брокера вважають: *підготовчий етап*, який включає мету і завдання діяльності митного брокера відповідно до замовленої митної послуги; *виконавчий етап*,

який передбачає повне виконання митної послуги з обов'язковим забезпеченням документообігу; *заключний етап*, який включає перевірку щодо виконання всіх зобов'язань митним брокером згідно з укладеною угодою із замовником митної послуги. Одним із **головних завдань**, які виконує митний брокер є право від власного імені укладати будь-які операції з митного оформлення і виконувати інші посередницькі функції в галузі митної справи за кошт і за дорученням особи, яку представляють, несучи при цьому повну відповідальність.

Слід звернути увагу на те, що відповідно до законодавства України митний брокер *має право* проводити такі *митні операції*: займатися повним декларуванням товарів; складати товарну митну декларацію та іншу документацію; визначати код товарної номенклатури зовнішньоекономічної діяльності; обчислювати вартість усіх митних зборів; перевіряти наявність необхідної документації та її правильне заповнення для вдалого проходження митниці; надавати митному органу декларацію на всю продукцію, необхідні документи і відомості; взаємодіяти на постійній основі з державними чиновниками. Крім того, митний брокер може надати *консультацію*, відповісти на всі питання, пов'язані з правовою сферою митної галузі та *експертно оцінити* деякі види обладнання; надати правову підтримку в особливих нетипових ситуаціях.

Згідно з МКУ митний брокер має у своєму штаті агентів митного оформлення. **Агент з митного оформлення** – це фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення. Агент з митного оформлення *має право* виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому

митному органі України.

До складу **етапів організації робіт з контролю** за діяльністю митних брокерів законодавець додав зміни. Митниця зобов'язана письмово інформувати ДФС України (з детальним описом та документальним підтвердженням) про встановлені: *порушення* митним брокером *вимог законодавства України* з питань державної митної справи, які призвели до неправомірного звільнення від сплати митних платежів або зменшення їх розміру, до незабезпечення дотримання заходів тарифного та/або нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності; *систематичні помилки*, які допустили *агенти з митного оформлення* в митних деклараціях. У разі *притягнення агента з митного оформлення до кримінальної відповідальності* у справах про контрабанду або до адміністративної відповідальності за вчинення правопорушень, пов'язаних із провадженням митної брокерської діяльності, митниця, яка встановила або отримала інформацію про таке порушення, протягом *5 робочих днів* повідомляє ДФС України шляхом надання (надсилання) до ДФС України наявних документальних підтверджень, у тому числі завірених митницею постанов у справах про порушення митних правил, які набрали законної сили.

8.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Які правила оформлення дозвільних документів для проведення діяльності митним брокером?
2. У яких випадках може бути відмовлено у видачі дозвільних документів на право займатися митною брокерською діяльністю?
3. Які законодавчо-організаційні процедури діяльності митного брокера Вам відомі?
4. Визначте специфічні особливості діяльності митного брокера.
5. Чим відрізняються функціональні обов'язки митного брокера від обов'язків агента з митного оформлення товарів?

6. Як відбувається групування видів діяльності митного брокера?
7. У чому полягають особливості діяльності агента з митного оформлення товарів?
8. Назвіть основні етапи організації робіт з анулювання та зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
9. Які процедури переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності Вам відомі?
10. Як проводиться контроль за діяльністю митного брокера?

8.4. Темі рефератів

1. Роль митних брокерів у діяльності митних органів.
2. Порядок отримання дозволу на проведення брокерської митної діяльності.
3. Права і функціональні обов'язки митних брокерів.
4. Порядок проведення операцій митним брокером.
5. Дослідження питань особливості діяльності агента з митного оформлення товарів.
6. Законодавче регламентування робіт з анулювання та зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
7. Механізм групування видів діяльності митного брокера.
8. Взаємозв'язок митного брокера з агентом з митного оформлення товарів.
9. Основні правові аспекти процесу організації робіт з контролю за діяльністю митних брокерів.
10. Перспективні шляхи розвитку митної брокерської діяльності в Україні.

8.5. Напрями наукових досліджень

1. Історичний аспект впровадження посади «митний брокер» у

структурі митниці.

2. Зарубіжний досвід діяльності митних брокерів у провідних країнах світу.

3. Дослідження організаційних аспектів діяльності митного брокера.

4. Причини та наслідки введення посади митного брокера у структурі митниці.

5. Правові положення, що регулюють діяльність митного брокера.

6. Проблемні аспекти в діяльності агента з митного оформлення товарів.

7. Обґрунтування доцільності введення посади агента з митного оформлення товарів.

8. Основні аспекти контролю за діяльністю митного брокера.

9. Оцінка роботи агента з митного оформлення товарів.

10. Напрями покращення роботи митного брокера.

8.6. Тестові завдання

1. Митний брокер – це:

а) підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України;

б) підприємство, розташоване в аеропортах, яке надає послуги з закордонних перевезень;

в) підприємство, яке забезпечує роботу митних складів;

г) підприємство, розташоване в пункті пропуску через державний кордон України, яке відкрите для міжнародного сполучення;

д) правильної відповіді немає.

2. Представницька функція митного брокера полягає в тому, що:

а) забезпечується дієвість операцій на митному складі;

б) виконуються функціональні обов'язки щодо декларування товарів митного складу;

в) отримується право від власного імені вчиняти дії, замість особи, яку представляють;

г) отримується право на проведення митного контролю;

д) правильної відповіді немає.

3. Митна брокерська діяльність – це:

а) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення імпорتنих операцій;

б) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення експортних операцій;

в) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є декларування товарів і транспортних засобів та забезпечення процесу проходження митних формальностей від імені та за дорученням власника товару або уповноваженої ним особи;

г) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення зберігання товарів на митних складах;

д) правильної відповіді немає.

4. Укажіть документ, яким затверджують правові взаємовідносини між митним брокером та особою, яку він представляє:

а) договір про матеріальну відповідальність;

б) зовнішньоекономічний договір (контракт);

в) угода про співпрацю;

г) договір доручення;

д) правильної відповіді немає.

5. Основною функцією митного брокера під час митних формальностей залишається:

а) декларування товарів і транспортних засобів комерційного призначення;

б) маркування товарів на митному складі;

- в) проходження процедури митного оформлення;
- г) проведення експортних операцій;
- д) правильної відповіді немає.

6. Укажіть орган, який забезпечує ведення реєстру митних брокерів?

- а) Міністерство внутрішніх справ України;
- б) Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України;
- в) Державна фіскальна служба України;
- г) Держмитслужба України;
- д) правильної відповіді немає.

7. Агент з митного оформлення – це:

- а) фізична особа – резидент, що сприяє діяльності митного складу;
- б) фізична особа – резидент, що сприяє проведенню імпорتنих операцій;
- в) фізична особа – резидент, що сприяє проведенню експортних операцій;
- г) фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів;
- д) правильної відповіді немає.

8. Агент з митного оформлення має право:

- а) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів;
- б) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу транспортних засобів комерційного призначення;
- в) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому митному органі України;

г) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення;

д) правильної відповіді немає.

9. Перевірку роботи митних брокерів проводить:

а) керівник митного органу;

б) представник Держмитслужби України;

в) представник Державної фіскальної служби України;

г) завідувач митного складу;

д) правильної відповіді немає.

10. Переваги співпраці з митним брокером полягають у:

а) підвищенні якості процедури маркування митного товару;

б) економії часу проведення митних операцій;

в) підвищенні якості процедури декларування митного товару;

г) зниженні ризику порушення митних правил;

д) правильної відповіді немає.

8.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Організація діяльності митних брокерів» наведено в таблиці нижче.

Таблиця 8

Відповіді до тестових завдань теми № 8

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	а	в	в	г	а	в	г	в	а	б

8.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Використовуючи схему, зазначте класифікаційні ознаки підприємств – митних брокерів на основі врахування специфіки їх діяльності.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши законодавче забезпечення процесу організації робіт з контролю за діяльністю митних брокерів.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення процедури контролю за діяльністю митних брокерів.

Картка № 2

1. Коротко охарактеризуйте зобов'язання митного брокера як декларанта.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши етапи організації та зміст роботи митного брокера.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення змістовності етапів організації та змісту діяльності митного брокера.

Картка № 3

1. Створіть схему, на якій буде відображено основні етапи організації діяльності митного брокера.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши порядок організації робіт з анулювання та зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи агента з митного оформлення товарів.

Картка № 4

1. Відтворіть через схему види митних операцій, які має право проводити митний брокер.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на

них, урахувавши порядок організації робіт з отримання та переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення взаємозв'язку в роботі митного брокера та агента з митного оформлення товарів

Картка № 5

1. Визначте й проаналізуйте склад додаткових послуг, які може надавати митний брокер.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши статус, повноваження і відповідальність митного брокера.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо розширення повноважень і відповідальності митного брокера.

8.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Визначте проблеми організаційного забезпечення діяльності митних брокерів. Обґрунтуйте свою думку.

2. Чому організаційне забезпечення роботи митних брокерів повинно відповідати загальній організаційній структурі митниці? Доведіть це твердження.

3. Якими, на Ваш погляд, мають бути функції митної брокерської діяльності, щоб забезпечувати безперервність її роботи? Обґрунтуйте відповідь.

4. Розкрийте зміст проблем правового регулювання взаємовідносин митного брокера з іншими особами та митними органами. Аргументуйте свою думку.

5. Які вимоги до проведення операцій митним брокером, на Вашу

думку, не є дієвими в сучасних умовах роботи митниці? Поясніть відповідь.

6. Як необхідно вдосконалювати роботу агента з митного оформлення товарів? Доведіть свою позицію.

7. Що, на Вашу думку, заважає адаптувати зарубіжний досвід у роботі митного брокера? Обґрунтуйте відповідь.

8. Укажіть основні проблеми, які виникають під час співпраці митного брокера з агентом з митного оформлення товарів. Аргументуйте свою відповідь.

9. Що, на Ваш погляд, необхідно зробити для покращення роботи митних брокерів в Україні? Поясніть свою відповідь.

10. Обґрунтуйте доцільність удосконалення процедур контролю за роботою митних брокерів. Доведіть свою позицію.

РОЗДІЛ 9.

Організація діяльності підрозділів митної служби щодо запобігання порушенню митних правил та протидії контрабанді

9.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ пояснити або визначити основні елементи організації діяльності підрозділів митної служби щодо запобігання порушенню митних правил та протидії контрабанді; ознайомити здобувачів вищої освіти зі схемами контрабанди та видами порушень митних правил; установити організаційно-правові аспекти діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями і розкрити сутність повноважень його представників; визначити напрями зниження рівня митних порушень та мінімізації контрабандних дій.

Завдання

- вивчення поняття, класифікаційних ознак та впливу на результати діяльності митних органів контрабанди;
- дослідження етапів організації роботи щодо виявлення митних правопорушень;
- встановлення взаємозв'язку між порушенням митних правил та контрабандою;
- розкриття змісту організаційних етапів або елементів роботи Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями;
- визначення напрямів зниження правопорушень та контрабанди.

➤ контрабанда	➤ фізичні методи контрабанди
➤ митні правопорушення	➤ економічні методи контрабанди
➤ предмети контрабанди	➤ порушення митних правил
➤ контрабандні операції	➤ адміністративні стягнення
➤ суб'єкти злочину	➤ митний кордон
➤ митний контроль	➤ заходи протидії контрабанді
➤ митні органи	➤ чорна (подвійна) контрабанда
➤ способи контрабанди	➤ викривлене декларування
➤ приховування контрабанди	➤ перерваний транзит
➤ спосіб маскуванню товару	➤ неконтрольовані поставки

9.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організація діяльності підрозділів митної служби щодо запобігання порушенню митних правил та протидії контрабанді*» дає змогу отримати базову підготовку щодо поняття та способів здійснення контрабанди, функцій та організації роботи підрозділів митної служби стосовно протидії контрабанді та запобігання порушенню митних правил.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Контрабанда: поняття, предмет, об'єкт та суб'єкт.
2. Типологія поняття «контрабанда» з урахуванням особливостей дій щодо її здійснення.
  - 2.1. Класифікаційні ознаки та способи перевезення контрабанди.
  - 2.2. Групування методів та способів здійснення контрабанди.
3. Правове регламентування відповідальності за порушення митних правил.
  - 3.1. Поняття та рівень адміністративної відповідальності за

порушення митних правил.

3.2. Види адміністративних стягнень за порушення митних правил.

4. Схеми взаємозв'язку порушення митних правил та контрабанди.

5. Правові та організаційні аспекти дій щодо запобігання та протидії контрабанді.

5.1. Законодавчі регулятори в межах заходів щодо запобігання та протидії контрабанді.

5.2. Змістовність заходів щодо запобігання та протидії контрабанді.

6. Організаційно-правові аспекти діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

6.1. Загальні організаційні аспекти функціонування Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

6.2. Сутність (як варіант, щоб уникнути повтору) основних завдань Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

6.3. Зміст основних повноважень Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

Розкриваючи основний зміст теми, слід враховувати, що **контрабанда**— це переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї та боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї), а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. До *предметів контрабанди* належать: культурні цінності; отруйні, сильнодіючі, вибухові речовини; радіоактивні матеріали; **зброя** та боєприпаси (крім гладкоствольної мисливської зброї та бойових припасів до неї); спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації. **Об'єктивна сторона** контрабанди виражається через дії, які полягають у незаконному переміщенні відповідних предметів через митний кордон України.

Слід пам'ятати, що **суб'єктом злочину** є осудна особа, яка досягла 16-

річного віку, у тому числі особа, яка користується правом дипломатичного імунітету. Якщо контрабандою займається службова особа з використанням свого службового становища (наприклад, працівники митниць, військовослужбовці прикордонних військ, капітани суден, дипломатичні працівники), дії винного потрібно кваліфікувати за ч. 2 ст. 201 Кримінального кодексу України.

З метою врахування особливостей здійснення контрабанди та для розуміння її суті, *науковці* пропонують класифікувати її за *такими ознаками*: за інструментарієм приховування від митного контролю; поза митним контролем; за розмірами (здійснена у великих розмірах (понад 1000 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян), або у середніх та малих обсягах) та за кількістю учасників (однією особою, групою осіб). Крім того, *контрабанда може перевозитися* за допомогою подання митним органам **підроблених документів**, що може виявлятися як у частковій зміні первинного змісту справжнього документа (шляхом підчищення чи виправлення), так і в повному виготовленні фальшивого документа від бланка до підписів, печаток та штампів; документів, які були отримані незаконним шляхом і містять справжні підписи, печатки та надають право переміщати товари через митний кордон особі, яка такого права не має. Це можуть бути *документи*, отримані за допомогою *хабаря, обману або навіть погроз*; документів, які є справжніми за формою, але містять *неправдиві відомості*. Переважно в таких документах занижується кількість товару або товари записуються іншими назвами.

Доцільно звернути увагу на те, що здійснюючи *контрабандні дії*, використовують *способи*, тобто дії особи, що включають підготовку, виконання і приховування незаконного переміщення через митний кордон, які можна розподілити на *дві групи*: **фізичні методи**, до них належать: *приховування* – спроба приховати контрабандний товар в іншому товарі або із задекларованим провезти не задекларований чи приховати товар від митного огляду; *погроза працівникам митниці* для отримання дозволу на

імпорт / експорт контрабанди; *перевезення дуже великої кількості товару*, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди; **економічні методи**, якими вважають: *хабарництво* – спосіб підкупу співробітників митниці за дозвіл на імпорт / експорт контрабанди; *використання дипломатичного захисту* – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду; *заниження митної вартості товару*, що переміщається через митний кордон.

Найпоширенішими *способами перевезення (додала) контрабанди* у наш час є *переміщення поза митним контролем* та з *приховуванням від митного контролю*. Зокрема, *переміщення поза митним контролем* – це імпорт / експорт товарів та інших предметів через митний кордон України за межами митниць чи митних постів або поза встановленим часом для проведення митного контролю, а *приховування контрабанди* пропонують розуміти як використання засобів, які значно ускладнюють можливості для візуального виявлення контрабанди. Також до цієї категорії належить *підробка документів*, що містять неправдиві дані, та їх отримання *незаконним шляхом*. Важливе місце в контрабандних діях відіграє *спосіб маскування предмета контрабанди*, який використовується для переміщення контрабанди і являє собою зміну зовнішнього вигляду предметів. У такому разі камуфляж є конструктивним оформленням певного (попереду про зброю не йшлося) виду зброї, що змінює її зовнішні характеристики і дає змогу класифікувати як побутові предмети.

Необхідно звернути увагу на те, що відповідно до МКУ *порушення митних правил* є *адміністративним правопорушенням*, яке становить протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений МКУ та іншими актами законодавства України *порядок переміщення товарів*, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх митним органам для проведення *митного контролю* та *митного оформлення*, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або

контроль за якими покладено на митні органи МКУ чи іншими законами України, і за які МКУ передбачена адміністративна відповідальність. Крім того, законодавець наголошує на тому, що **адміністративна відповідальність** за правопорушення настає в разі, якщо ці правопорушення не призводять до **кримінальної відповідальності**.

Згідно із законодавством видами **адміністративних стягнень** за порушення митних правил є: попередження, яке надається у формі постанови про накладення адміністративного стягнення; *штраф*, метою якого є зобов'язати особу, яка притягується до адміністративної відповідальності за таке правопорушення, *сплатити до державного бюджету* грошові кошти у розмірі, який визначається МКУ залежно від виду та характеру вчиненого правопорушення. (сплата штрафу не звільняє особу, яка вчинила порушення митних правил, від *сплати митних платежів*, крім випадків, передбачених МКУ); *конфіскація товарів* безпосередніх предметів порушення митних правил від митного контролю, а також *транспортних засобів*, що використовувалися для переміщення товарів через митний кордон України поза місцем розташування митного органу. На сьогодні митні органи надають інформацію про існування таких *схем контрабанди*: перерваний транзит, схеми за допомогою поштових пересилань, «піджаки» та пряма контрабанда.

Особливу увагу варто звернути на те, що *для запобігання та протидії контрабанді* необхідно вирішити такі *проблеми*: встановити жорсткий парламентський та громадський контроль за діями митних і прикордонних органів та забезпечити покарання за корупційні діяння; оптимізувати розмір ввізного мита, акцизного збору та податку на додану вартість з урахуванням забезпечення необхідного рівня захисту внутрішнього ринку; спростити процедуру митного оформлення товарів; гарантувати (як варіант, щоб уникнути повтору) взаємодію органів Служби безпеки України, Міністерства внутрішніх справ, Державної прикордонної служби України, а також правоохоронних та контролюючих органів суміжних держав та митних

органів для обміну інформацією; забезпечити технічне обслуговування митниць сучасними засобами митного контролю, тобто встановити системи відеоспостереження, електронні ваги, прилади для сканування тощо; сприяти розвитку кінологічної служби та застосувати пошукові методики для виявлення наркотиків, засновані на міжнародному досвіді; видати аналоги наркотичних засобів для тренування собак, адже тренування проходять із застосуванням заміників, які за запахом відрізняються від оригіналу, та висвітлювати в засобах масової інформації дії органів державної влади, пов'язані з боротьбою з контрабандою та порушеннями митних правил

Під час вивчення теми необхідно звернути увагу на те, що в Україні функціонує **Департамент боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями** (далі – Департамент), який є *спеціалізованим митним органом*, що в межах своєї компетенції та делегованих Держмитслужбою повноважень здійснює на митній території України державну митну справу і забезпечує *комплексний контроль* за додержанням законодавства України з питань державної митної справи, координує діяльність керівників інших митних органів з питань запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил, організації та проведення службових розслідувань та перевірок, протидії легалізації (відмивання) коштів, одержаних злочинним шляхом, та фінансування тероризму. До складу ключових *організаційних аспектів* роботи Департаменту належать: плани роботи Держмитслужби й Департаменту, згідно з якими Департамент здійснює свою діяльність; Положення про *структурні підрозділи* Департаменту, посадові інструкції працівників Департаменту затверджуються *начальником Департаменту*; зоною діяльності Департаменту є *митна територія України*, у тому числі контрольований прикордонний район та прикордонна смуга.

Варто пам'ятати, що *співробітники Департаменту організують та забезпечують роботу Моніторингового центру* Держмитслужби. Вони проводять такі *види робіт*: контроль за дотриманням посадовими особами

митниць вимог законодавства під час здійснення ними службової діяльності; здійснюють ініціювання, організацію та беруть безпосередню участь у проведенні службових розслідувань, службових перевірок, тематичних і комплексних перевірок службової діяльності митних органів, інших перевірочних заходів; здійснення контролю та координації виконання рішень, прийнятих керівництвом Держмитслужби за результатами цих розслідувань, перевірок та контрольних заходів з питань, що належать до компетенції Департаменту; проведення узагальнення та аналіз результатів службових розслідувань, службових перевірок, тематичних і комплексних перевірок службової діяльності митних органів, інших перевірочних заходів.

9.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Як відбувається групування методів та способів здійснення контрабанди?
2. Як митні правопорушення впливають на появу контрабанди ?
3. За яких умов митні правопорушення мають ознаки контрабанди?
4. Визначте правові регулятори діяльності посадових осіб, котрі мають повноваження щодо встановлення митних правопорушень.
5. Чим відрізняється митне правопорушення від контрабанди?
6. Які міри адміністративної відповідальності за митні правопорушення Вам відомі?
7. Які ключові завдання виконують представники Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями?
8. Розкрийте зміст повноважень представників Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.
9. Як впливають митні правопорушення (контрабанда) на результати роботи митниці?
10. Назвіть основні напрями роботи митних органів щодо запобігання порушення митних правил та протидії контрабанді.

9.4. Темы рефератів

1. Вплив контрабанди на доходи бюджету країни.
2. Історичні етапи виникнення контрабанди.
3. Дослідження предмета та об'єкта контрабанди.
4. Основні види контрабанди.
5. Специфічні особливості групування методів та способів здійснення контрабанди.
6. Особливості правового регламентування відповідальності за порушення митних правил.
7. Дослідження організаційних аспектів щодо дій запобігання та протидії контрабанді.
8. Специфіка розробки заходів щодо запобігання та протидії контрабанді.
9. Проблеми розвитку Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.
10. Види відповідальності за порушення митних правил.

9.5. Напрями наукових досліджень

1. Історичний аспект виникнення контрабандних дій.
2. Зарубіжний досвід протидії контрабанді в провідних країнах світу.
3. Дослідження змістовності митних порушень.
4. Причини та наслідки митних порушень.
5. Правове регламентування процедури контролю щодо виявлення митних порушень.
6. Обґрунтування доцільності удосконалення законодавчих актів у контексті виявлення митних порушень.
7. Оцінка впливу контрабандних дій на прибутки митниці.

8. Роль і значення Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

9. Напрями реалізації заходів у сфері протидії контрабанді.

10. Дослідження сфери відповідальності за контрабандні дії.

7.6. Тестові завдання

1. Контрабанда – це:

а) незаконне перевезення товарів або/та інших предметів через митний кордон;

б) порушення митних правил;

в) порушення правил зберігання товарів на складах митниці;

г) незаконна діяльність митного брокера;

д) правильної відповіді немає.

2. Об'єктивна сторона контрабанди виражається у:

а) діях осіб, які порушують митні правила;

б) діях осіб, які допустили псування товарів на митному складі;

в) діях, які полягають у незаконному переміщенні відповідних предметів через митний кордон України;

г) діях осіб, які допустили помилки під час заповнення митних декларацій;

д) правильної відповіді немає.

3. Приховування контрабанди – це:

а) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення імпорتنих операцій з порушенням митних прав (додала);

б) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення експортних операцій з порушенням митних прав (додала);

в) використання засобів, які значно ускладнюють візуальне виявлення контрабанди;

г) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення зберігання товарів на митних складах з порушенням митних прав;

д) правильної відповіді немає.

4. До фізичних методів здійснення контрабандної дії належить:

а) перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди;

б) хабарництво – спосіб підкупу співробітників митниці за дозвіл на імпорт / експорт контрабанди;

в) використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;

г) заниження митної вартості товару, що переміщається через митний кордон;

д) правильної відповіді немає.

5. До економічних методів здійснення контрабандної дії належить:

а) перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди;

б) використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;

в) погроза працівникам митниці для отримання дозволу на імпорт / експорт контрабанди;

г) приховування – намагання приховати контрабандний товар в іншому товарі або із задекларованим провезти не задекларований чи сховати товар від митного огляду;

д) правильної відповіді немає.

6. Порушенням митних правил називають:

а) протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений порядок проведення митних процедур;

- б) переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України з порушенням митних прав (додала);
- в) процес встановлення аудитором рівня виконання своїх обов'язків працівниками митного складу ;
- г) перевірку керівником митниці порядку проведення маркування товарів на митних складах;
- д) правильної відповіді немає.

7. Попередженням як адміністративним стягненням за порушення митних правил є:

- а) постанова про накладення адміністративного стягнення;
- б) співбесіда з порушником митних правил;
- в) ознайомлення порушника митних правил зі змістом статей щодо адміністративної відповідальності;
- г) офіційне попередження правопорушника митних правил щодо недопустимості таких діянь у майбутньому;
- д) правильної відповіді немає.

8. Діяльність Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями регламентує:

- а) Державна митна служба України;
- б) Державна фіскальна служба України;
- в) Міністерство внутрішніх справ України;
- г) Кабінет Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Зоною діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями є:

- а) магазин безмитної торгівлі;
- б) митний склад;
- в) митна територія України;
- г) зона вільної торгівлі;
- д) правильної відповіді немає.

10. Спрямування, координацію та контроль за діяльністю Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями здійснює:

- а) Керівник митниці;
- б) заступник Голови Держмитслужби України;
- в) Голова Держмитслужби України;
- г) Голова Державної фіскальної служби України;
- д) правильної відповіді немає.

9.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «*Організація діяльності підрозділів митної служби щодо запобігання порушенню митних правил та протидії контрабанді*» надано в таблиці нижче.

Таблиця 9

Відповіді до тестових завдань теми № 9

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	а	в	в	а	б	а	г	а	в	б

9.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Відобразіть на схемі основні предмети контрабанди.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши правове регламентування відповідальності за порушення митних правил.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо посилення відповідальності за порушення митних правил.

Картка № 2

1. Використовуючи схему, укажіть групи товарів, що перевозяться контрабандистами.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши схеми взаємозв'язку порушення митних правил та контрабанда.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення заходів протидії контрабанді.

Картка № 3

1. Зобразіть у вигляді схеми групи методів здійснення контрабанди.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши зміст заходів запобігання та протидії контрабанді.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення змістовності заходів зниження рівня митних правопорушень.

Картка № 4

1. Відтворіть через схему основні види адміністративних стягнень за порушення митних правил.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши загальні організаційні аспекти функціонування Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення роботи Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

Картка № 5

1. Зобразіть основні схеми контрабанди, котрі ґрунтуються на

суттєвих митних порушеннях.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши групування методів та способів здійснення контрабанди.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення оцінки діяльності контролюючих органів у сфері митних правопорушень.

9.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Визначте проблеми організаційного забезпечення адаптації заходів протидії контрабанди відповідно до сучасних умов розвитку країни. Обґрунтуйте свою думку.

2. Чому організаційне забезпечення роботи з митними правопорушеннями має ґрунтуватися на вимогах МКУ? Доведіть це твердження.

3. Які, на Вашу думку, мають бути правила виявлення контрабандних дій серед співробітників митниці? Обґрунтуйте відповідь.

4. Наведіть приклади проблем процесу встановлення міри відповідальності осіб, які порушили митні правила. Поясніть свою думку.

5. Розкрийте зміст проблем під час визначення виду адміністративних стягнень за порушення митних правил. Обґрунтуйте свою думку.

6. Як необхідно вдосконалювати правові аспекти дій щодо запобігання та протидії контрабанді? Обґрунтуйте свою думку.

7. Що, на Вашу думку, заважає вдосконалити процедуру встановлення осіб, які є порушниками митних правил? Аргументуйте відповідь.

8. Укажіть основні проблеми, які виникають під час організації діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями. Доведіть свою позицію.

9. Що, на Ваш погляд, необхідно зробити для вдосконалення діяльності співробітників Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями? Обґрунтуйте відповідь.

10. Назвіть приклади проблем, які виникають під час визначення змісту основних повноважень Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями. Обґрунтуйте свою думку.

РОЗДІЛ 10.

Організація діяльності працівників митної служби

10.1. Мета, завдання та мінілексикон

Мета

❖ з'ясувати особливості організації діяльності працівників митної служби України; ознайомити здобувачів вищої освіти з порядком прийняття на службу до митних органів та обґрунтувати доцільність отримання професійної освіти; визначити порядок захисту працівників митних органів; визначити та розкрити законодавчо-організаційні положення про порядок зберігання, носіння та застосування ними вогнепальної зброї; охарактеризувати порядок соціального захисту працівників митних органів.

Завдання

- вивчення змісту основних законодавчих положень прийняття на службу до митних органів;
- з'ясування особливостей щодо отримання професійної освіти працівником митних органів;
- визначення порядку законодавчого регулювання порядку захисту працівників митних органів;
- дослідження змісту законодавчих положень поведінки з вогнепальною зброєю працівників митних органів;
- визначення порядку організації роботи митниці щодо надання соціальних пільг працівникам.

Мінілексикон

➤ митні органи	➤ працівники митних органів
➤ посадова особа	➤ контракт про проходження служби

➤ державний службовець	➤ посадова особа митних органів
➤ громадяни України	➤ звання працівника митниці
➤ недієздатна особа	➤ Митний кодекс України
➤ керівник митниці	➤ правовий статус службовця
➤ конкурсна основа	➤ службове приміщення митниці
➤ професійна освіта	➤ спеціалізований підрозділ митниці
➤ митна справа	➤ пільги працівників митних органів
➤ вогнепальна зброя	➤ службові обов'язки посадової особи

10.2. Методичні вказівки до вивчення теми

Вивчення теми «*Організація діяльності працівників митної служби*» дає змогу отримати здобувачам вищої освіти базову підготовку щодо поняття, принципів, функцій та організації роботи працівників митної служби з визначенням змістовності законодавчих положень порядку їх захисту та надання соціальних пільг.

Під час вивчення теми слід ознайомитися з такими основними питаннями:

1. Організаційно-правові положення прийняття на службу до митних органів.
2. Організаційно-правові аспекти професійної освіти працівників митної служби України.
3. Організаційно-правові основи правового захисту працівників митних органів.
4. Законодавчо-організаційні положення про порядок зберігання, носіння та застосування вогнепальної зброї працівниками митної служби України.
5. Правові та організаційні положення соціального захисту працівників митної служби України.

Під час вивчення теми треба враховувати, що в МКУ зазначено організаційно-правові положення прийняття на службу до митних органів України. До того ж наголошено на тому, що особи, які приймаються на службу до митних органів, отримують *статус державного службовця* та складають *присягу державних службовців*.

Слід пам'ятати, що в МКУ законодавець визначає *особливості* прийняття на службу до митних органів: приймаються громадяни України, які *досягли 18-річного віку* та здатні за своїми діловими та моральними якостями, освітнім рівнем і станом здоров'я виконувати завдання, покладені на ці органи; прийняття на службу до митних органів України здійснюється на *конкурсній основі*, якщо інше не передбачено законом; *Порядок проведення конкурсу* визначається *Кабінетом Міністрів України* (далі – КМУ). До того ж у цьому Порядку КМУ наголошено, що на службу до митних органів *не можуть бути прийняті* особи, визнані в установленому порядку *недієздатними або обмеженими у дієздатності*, особи, які мають судимість за вчинення умисного кримінального правопорушення, а також особи, які впродовж року, що передував їх зверненню до митних органів з приводу працевлаштування, *притягувалися до адміністративної відповідальності* за вчинення корупційних діянь та інших правопорушень, пов'язаних з корупцією; з особами можуть *укладатися контракти* про проходження державної служби, відповідно до законодавства про державну службу з урахуванням особливостей, передбачених МКУ.

Варто звернути увагу на низку правових аспектів, а саме: *рішення про віднесення* посади державної служби до посад, призначення на які здійснюється з укладанням контракту про проходження державної служби, приймається до проведення конкурсу керівником центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, або керівником митниці у разі делегування йому відповідних повноважень; *контракт про проходження державної служби* укладається з особами у разі необхідності забезпечення організації та виконання завдань, що мають як тимчасовий, так

і постійний характер; *кількість* посад Державної служби в митному органі, на які здійснюється призначення з укладанням контракту про проходження державної служби, *не обмежується*; *контракт* про проходження державної служби укладається на *строк до 3-х років*; дія контракту може бути продовжена за угодою сторін на той самий або більший строк, але не більше ніж на 3 роки шляхом підписання сторонами відповідних змін до контракту. Під час вивчення особливостей діяльності працівників митної служби варто пам'ятати, що законодавець у МКУ надає інформацію *про спеціальні звання посадових осіб митних органів* та деталізовано пояснює *робочий час посадових осіб митних органів*.

Слід пам'ятати, що в МКУ надано інформацію *про систему професійної освіти* у сфері митної справи. До того ж указано, що до системи професійної освіти у сфері митної справи належить: підготовка фахівців з вищою освітою; перепідготовка працівників митних органів; підготовку-а наукових та науково-педагогічних кадрів; підвищення кваліфікації працівників митних органів та організація навчання працівників митних органів без відриву від роботи. *Підготовка фахівців з вищою освітою* для митних органів за окремими напрямками може здійснюватися також у закладах вищої освіти іншого галузевого підпорядкування за державним замовленням. А також зазначено, що спеціалізовані навчальні заклади митних органів можуть надавати освітні послуги *за кошти фізичних та юридичних осіб* згідно із законодавством.

Доцільно звернути увагу на *організаційно-правові основи правового захисту* працівників митних органів. Законодавець в МКУ регламентує: законні розпорядження та вимоги посадових осіб митних органів, надані під час виконання ними службових обов'язків, є *обов'язковими для виконання* фізичними та юридичними особами; *посадові особи митних органів перебувають під захистом закону*. Захист життя, здоров'я, честі, гідності, майна цих посадових осіб та членів їхніх сімей від кримінально-протиправних посягань, інших протиправних дій здійснюється відповідно до Закону України «Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів» та

забезпечується мірами відповідальності, передбаченими Кримінальним кодексом України та Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Особливу увагу варто звернути на положення МКУ щодо порядку застосування фізичної сили, спеціальних засобів та зброї посадовими особами митних органів. Для забезпечення правильного та ефективного застосування фізичної сили, спеціальних засобів, вогнепальної зброї з посадовими особами митних органів проводяться заняття із спеціальної підготовки та періодичні перевірки придатності до зазначених дій. Порядок проведення таких занять та перевірок затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику. За неправомірне застосування фізичної сили, спеціальних засобів, вогнепальної зброї посадові особи митних органів несуть відповідальність, передбачену законом.

Варто звернути увагу на те, що посадові особи митних органів під час виконання службових обов'язків мають право застосовувати *наручники, гумові кийки, сльозоточиві речовини*, обладнання для відкриття приміщень, засоби для примусової зупинки транспортних засобів та інші спеціальні засоби. До того ж забороняється застосовувати спеціальні засоби до жінок з ознаками вагітності, осіб з ознаками інвалідності та малолітніх, крім випадків учинення ними збройного опору, скоєння групового нападу, який загрожує життю та здоров'ю людей, збереженню товарів, що перебувають під митним контролем. За наявності обставин, що *не дають можливості уникнути* застосування спеціальних засобів, ужиті заходи не повинні перевищувати меж, необхідних для забезпечення виконання завдань, покладених на митну службу України, і повинні зводити до мінімуму можливість заподіяння шкоди здоров'ю правопорушників. Перелік спеціальних засобів, що використовуються посадовими особами митних органів, та порядок їх застосування визначаються КМУ.

Слід пам'ятати, що відповідно до МКУ працівники митної служби отримали *право на зберігання, носіння та застосування вогнепальної зброї*. Законодавець у МКУ регламентує *положення* стосовно того, що посадові

особи митних органів під час виконання службових обов'язків мають право застосовувати *вогнепальну зброю для*: відбиття групового чи збройного нападу безпосередньо на них або інших осіб, якщо їх життя та здоров'ю загрожує небезпека і запобігти їй іншими засобами немає можливості; відбиття групового чи збройного нападу на будівлі, склади, інші приміщення митних органів, спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митних органів; відбиття групового чи збройного нападу на будинки, будівлі, споруди, транспортні засоби, що належать митним органам, спеціалізованим навчальним закладам та науково-дослідній установі митних органів або використовуються ними, на підприємства, установи, організації, в приміщеннях та/або на території яких здійснюється митний контроль, на товари, що перебувають під митним контролем, а також для звільнення зазначених об'єктів у разі їх захоплення та зупинення транспортного засобу шляхом пошкодження, якщо його водій у зоні митного контролю своїми діями створює загрозу життю та здоров'ю людей.

Водночас у МКУ закріплено *основні правові та організаційні аспекти соціального захисту* працівників митних органів з позиції: оплати праці посадових осіб та працівників митних органів; житлового забезпечення посадових осіб митних органів; медичного забезпечення та охорона здоров'я посадових осіб митних органів та членів їхніх сімей; пенсійного забезпечення посадових осіб митних органів; гарантії охорони праці посадових осіб та інших працівників митних органів та відшкодування державою шкоди, завданої посадовим особам митних органів.

10.3. Запитання для самоперевірки знань

1. Які правила прийняття на службу до митних органів в Україні Вам відомі?
2. У яких випадках можуть відмовити від прийняття на службу до митних органів в Україні?

3. Який законодавчий регулятор регламентує прийняття на службу до митних органів в Україні?
4. Визначте особливості отримання професійної освіти працівником митних органів в Україні.
5. Як відбувається правовий захист працівників митних органів в Україні?
6. Які особливості зберігання та носіння вогнепальної зброї працівниками митної служби в Україні Вам відомі?
7. У яких випадках працівники митної служби в Україні мають право застосовувати вогнепальну зброю?
8. Назвіть види соціального захисту працівників митної служби в Україні.
9. Які законодавчі акти регламентують рівень відповідальності працівників митних органів в Україні за порушення покладених на них функціональних обов'язків.
10. Назвіть основні покращення соціального захисту працівників митних органів в Україні.

10.4. Темы рефератів

1. Законодавче регламентування діяльності працівників митної служби України.
2. Історичні етапи створення митної служби в Україні.
3. Права і завдання працівників митної служби України.
4. Порядок прийняття на службу до митних органів України.
5. Дослідження функціональних обов'язків працівника митних органів.
6. Особливості професійної освіти працівників митної служби України.
7. Огляд правових основ захисту працівників митних органів.
8. Специфіка зберігання, носіння та застосування вогнепальної зброї працівниками митної служби України.

9. Проблеми соціального захисту працівників митної служби України.
10. Перспективні напрями удосконалення соціального забезпечення працівників митної служби України.

10.5. Напрями наукових досліджень

1. Еволюційний розвиток служби митних органів в Україні.
2. Зарубіжний досвід прийняття на службу до митних органів у провідних країнах світу.
3. Дослідження особливостей виконання функціональних обов'язків працівником митної служби.
4. Обґрунтування доцільності отримання працівником митної служби в Україні професійної освіти.
5. Установлення правової бази отримання професійної освіти представником митної служби в Україні.
6. Проблемні аспекти носіння та зберігання вогнепальної зброї представником митної служби в Україні.
7. Дослідження необхідності використання вогнепальної зброї представником митної служби в Україні.
8. Роль соціального захисту в діяльності представників митної служби в Україні.
9. Напрями вдосконалення законодавчого забезпечення соціального захисту представників митної служби в Україні.
10. Обґрунтування напрямів покращення умов виконання функціональних обов'язків представником митної служби в Україні.

10.6. Тестові завдання

1. **Організаційно-правові положення прийняття на службу до митних органів зазначено або наведено в:**
  - а) Митному кодексі України;

- б) Конституції України;
- в) Законі України «Про національну безпеку»;
- г) Постанові КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

д) правильної відповіді немає.

2. Правове становище посадових осіб митних органів визначається:

- а) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

б) Законом України «Про національну безпеку»;

в) Митним кодексом України;

г) Конституцією України;

д) правильної відповіді немає.

3. Прийняття на службу до митних органів України здійснюється:

а) за результатами співбесіди;

б) на конкурсній основі;

в) відповідно до стажу роботи в поліції;

г) за умови проходження строкової служби в армії;

д) правильної відповіді немає.

4. Контракт про проходження державної митної служби укладається на термін:

а) 3 роки;

б) 5 років;

в) 1 рік;

г) безстроковий;

д) правильної відповіді немає.

5. Організаційно-правові аспекти професійної освіти працівників митної служби України регламентовано:

- а) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

б) Міністерством освіти і науки України;

- в) Законом України «Про національну безпеку»;
- г) Митним кодексом України;
- д) правильної відповіді немає.

6. Організаційно-правові основи правового захисту працівників митних органів закріплено:

- а) Митним кодексом України;
- б) Законом України «Про національну безпеку»;
- в) Господарським кодексом України;
- г) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;
- д) правильної відповіді немає.

7. Перелік спеціальних засобів, що використовуються посадовими особами митних органів, та порядок їх застосування визначаються:

- а) Законом України «Про національну безпеку»;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;
- г) Митним кодексом України;
- д) правильної відповіді немає.

8. Основні правові та організаційні аспекти соціального захисту працівників митних органів закріплено:

- а) Державною митною службою України;
- б) Державною фіскальною службою України;
- в) Міністерством внутрішніх справ України;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Посадові оклади посадових осіб митних органів визначаються:

- а) Міністерством внутрішніх справ України;
- б) Державною фіскальною службою України;
- в) Державною митною службою України;

- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

10. Відшкодування державою шкоди, завданої посадовим особам митних органів регламентується:

- а) Митним кодексом України;
- б) Міністерством внутрішніх справ України;
- в) Кримінальним кодексом України;
- г) Кодексом України про адміністративні правопорушення;
- д) правильної відповіді немає.

10.7. Відповіді до тестових завдань

Відповіді до тестових завдань з теми «Організація діяльності працівників митної служби України» надано в таблиці нижче.

Таблиця 10

Відповіді до тестових завдань теми № 10

Номер запитання	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Відповідь	а	в	б	а	г	а	б	а	г	а

10.8. Навчально-творчі завдання

Картка № 1

1. Відтворіть через схему основні види соціального захисту працівників митних органів.
2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши організаційно-правові положення прийняття на службу до митних органів.
3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.
4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення правового

положення прийняття на службу до митних органів.

Картка № 2

1. Використовуючи схему, укажіть основні права застосування фізичної сили посадовими особами митних органів під час виконання службових обов'язків.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи організаційно-правові аспекти професійної освіти працівників митної служби України.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення процесу отримання професійної освіти працівниками митної служби України.

Картка № 3

1. Використовуючи схему, зазначте основні види системи професійної освіти у сфері митної справи.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи організаційно-правові основи правового захисту працівників митних органів.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо удосконалення правового захисту працівників митних органів.

Картка № 4

1. Відтворіть через схему основні обмеження, пов'язані з проходженням державної служби посадовими особами митних органів.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, ураховуючи законодавчо-організаційні положення про порядок зберігання, носіння та застосування вогнепальної зброї працівниками митної служби України.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які

будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення процесу зберігання та носіння вогнепальної зброї працівниками митної служби України.

Картка № 5

1. Зобразіть у вигляді схеми правові аспекти, які враховуються під час прийняття на службу до митних органів громадян України.

2. Складіть три проблемних питання та дайте короткі відповіді на них, урахувавши правові та організаційні положення соціального захисту працівників митної служби України.

3. Розкрийте зміст основних правових понятійних категорій, які будуть використані під час розробки проблемних питань.

4. Надайте власні пропозиції щодо вдосконалення соціального захисту працівників митної служби України.

10.9. Проблемно-дискусійні питання

1. Визначте проблеми організаційного забезпечення роботи працівників митних органів України. Обґрунтуйте свою думку.

2. Чому організаційне забезпечення роботи працівників митних органів повинно відповідати загальній організаційній структурі митниці? Доведіть це твердження.

3. Які, на Вашу думку, мають бути функціональні обов'язки працівника митниці, щоб забезпечувати безперебійну її роботу? Відповідь аргументуйте.

4. Розкрийте зміст проблем правового регулювання діяльності працівника митних органів. Доведіть свою думку.

5. Якими мають бути вимоги до професійної освіти працівників митної служби України? Відповідь поясніть.

6. Як необхідно вдосконалювати роботу працівника митних органів з позиції застосування вогнепальної зброї? Обґрунтуйте свою думку.

7. Що, на Ваш погляд, заважає адаптувати зарубіжний досвід у роботі працівника митниці в Україні? Доведіть свою позицію.
8. Укажіть основні проблеми щодо правового захисту працівників митних органів. Обґрунтуйте відповідь.
9. Що, на Вашу думку, необхідно зробити для покращення роботи працівників митниці в Україні? Аргументуйте відповідь.
10. Доведіть доцільність удосконалення процедур соціального захисту працівників митних органів.

ЧАСТИНА ДРУГА

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОТОЧНО-МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ

«ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ»

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти за результатами поточно-модульного контролю з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» проводиться відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України «Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу», наказу Міносвіти і науки України «Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу». Метою модульного контролю з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» є перевірка рівня знань здобувачів вищої освіти та оцінка їх за технологією Європейської кредитно-трансферної системи кредитів ECTS.

Кредитно-модульна система організації навчального процесу – це модель організації навчального процесу, яка ґрунтується на поєднанні модульної організації навчального процесу та використанні кредитів ECTS для обліку навчального навантаження здобувачів вищої освіти й результатів освітньої діяльності. Ціна кредиту ECTS становить 30 академічних годин.

Поточний модульний контроль з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» представлено формою контролю, що передбачає оцінку засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу лише на підставі результатів їх поточної успішності .

Об'єктом поточного контролю знань здобувачів вищої освіти є програмний матеріал з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України», який включає перевірку в контексті теоретичних знань та виконання прикладних завдань із обов'язковим висвітленням результатів самостійної та індивідуальної роботи.

Оцінювання рівня засвоєння теоретичних та прикладних знань здобувачів вищої освіти відбувається на основі програмного матеріалу з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України», який може проводитися в таких формах:

- ❖ підготовка звітів з відповідних тем дисципліни із поглибленим обґрунтуванням напрямку, який обрано для дослідження ;
- ❖ написання рефератів (доповідей) відповідно до тематичного плану;
- ❖ виконання науково-дослідної роботи із поглибленим визначенням напрямку вирішення поставленої проблеми (за умови, що напрям науково-дослідної роботи суто теоретичний);
- ❖ написання письмової контрольної роботи, що охоплює всі теми дисципліни в контексті тестового оцінювання знань здобувачів вищої освіти;
- ❖ проведення усної співбесіди викладача зі здобувачем вищої освіти, у процесі якої здобувач вищої освіти дає відповіді на питання з різних тем дисципліни.

Оцінювання рівня набутих практичних навичок здобувачами вищої освіти з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» може здійснюватися в таких формах:

- ❖ виконання та захист індивідуальних завдань, що виконуються здобувачами вищої освіти на базі матеріалів підрозділів митної служби України за місцем проходження виробничої практики;
- ❖ виконання та захист завдань для самостійного опрацювання в контексті: самостійне опрацювання тем в цілому чи з окремих питань або проведення прикладних досліджень;

❖ виконання науково-дослідної роботи, яка стосується прикладних розрахунків та за допомогою якої можна вирішити проблемні питання в діяльності підрозділів митної служби України.

У процесі виконання модульних (контрольних) завдань з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» оцінюються теоретичні знання та практичні навички, яких набули здобувачі вищої освіти після опанування певного модуля. Модульні (контрольні) завдання можуть здійснюватися у формі тестів, теоретичних і прикладних завдань.

Структура модульного (контрольного) завдання з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» може складатися з: 2 теоретичних питань, розробки 10 тестових завдань з відповідями до них та визначення 5 проблемних питань з обов'язковим обґрунтуванням власної позиції щодо їх вирішення.

Кількість модульних (контрольних) завдань з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» вирішується викладачем залежно від годин, виділених на опанування здобувачами вищої освіти лекційного та практичного матеріалу.

1. ЗРАЗОК ВАРІАНТІВ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ З

ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Варіант № 1

2. **Митна справа як понятійна категорія – це:**

- а) діяльність суб'єктів ЗЕД;
- б) розділ митної політики України;
- в) особливий вид державної діяльності, метою якої є захист національної безпеки, коли уповноважені органи використовують специфічні засоби та вживають заходи, притаманні тільки відповідним, визначеним законом державним органам та їхнім посадовим особам;
- г) інструмент боротьби з контрабандою;
- д) правильної відповіді немає.

2. **Економічною основою для виникнення митних стосунків є:**

- а) виробництво, що з'явилося з розвитком суспільних відносин, виготовлення продуктів праці з метою обміну;
- б) грошовий обмін;
- в) прийняття Митного кодексу України;
- г) забезпечення національних інтересів;
- д) правильної відповіді немає.

3. **Митні правовідносини як понятійна категорія – це:**

- а) правовідносини між учасниками зовнішньоекономічних операцій;
- б) зв'язок між індивідуальними суб'єктами;
- в) суспільні відносини, що регулюються нормами митного права та виникають у процесі та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;
- г) взаємозв'язок між продавцем та покупцем експортної продукції;
- д) правильної відповіді немає.

4. Юридичний зміст «Митних правовідносин» полягає у:

- а) передбаченій нормами митного права можливості суб'єктів митних правовідносин щодо здійснення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків;
- б) висвітленні взаємозв'язку між індивідуальними суб'єктами під час проведення митних операцій;
- в) встановленні виду правовідносин під час заповнення митної декларації;
- г) визначенні змісту взаємовідносин між законодавцем та виконавцем митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

5. Митниця як понятійна категорія – це:

- а) митний орган, який безпосередньо здійснює контроль за діяльністю персоналу;
- б) законотворчий орган з питань митної справи;
- в) митний орган, який безпосередньо забезпечує виконання законодавства України з питань митної справи, справляння податків і зборів та виконання інших завдань, покладених на митні органи України;
- г) спеціальний підрозділ митних органів, який здійснює боротьбу з порушенням митних правил;
- д) правильної відповіді немає.

6. Призначенням митних постів є:

- а) проведення аудиту митних зборів і платежів;
- б) здійснення митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщують через митний кордон України;
- в) здійснення боротьби з порушенням митних правил;
- г) налагодження взаємовідносин між законодавцем та виконавцем митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

7. Основним завданням підрозділу митної варті вважають:

- а) здійснення заходів щодо охорони будівель митниці;

- б) оцінювання експортних поставок;
- в) справляння податків і зборів, а також виконання інших завдань, покладених на митні органи України;
- г) здійснення заходів щодо виявлення, розкриття, припинення, профілактики порушень митних правил;
- д) правильної відповіді немає.

8. Прикордонна варта прирівнюється до територіальної у такій країні?

- а) Італія;
- б) Німеччина;
- в) Франція;
- г) Англія;
- д) правильної відповіді немає.

9. Митний контроль – це:

а) сукупність заходів, що здійснюються для забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів із питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

- б) документальна перевірка пакета документів декларанта;
- в) перевірка товарів, які перетинають митний кордон країни;
- г) здійснення заходів щодо виявлення, розкриття митних порушень;
- д) правильної відповіді немає.

10. Принципи митного контролю – це:

а) сукупність митних правил;

б) сукупність функціональних обов'язків працівників митниці;

в) основні, вихідні начала, положення, ідеї, які виражають його сутність як специфічного соціального регулятора, характеризуються або наділені вищим ступенем нормативної узагальненості, зумовлюють зміст конституційних і галузевих прав, мають універсальний характер і здійснюють регулюючий вплив на всі сфери суспільних відносин;

- г) специфічні правила проведення митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 2

1. До складу принципів державної митної справи, згідно із законодавством України не належить принцип:

- а) спрощення законної торгівлі;
- б) заохочення доброчесності;
- в) гласності та прозорості;
- г) законності та презумпції невинуватості;
- д) правильної відповіді немає.

2. Історія митної справи – це:

- а) еволюційні етапи зародження митної справи;
- б) сукупність політичної, економічної та правової історії;
- в) вивчення питань формування поняття про митну справу;
- г) встановлення основних джерел правил ведення митної справи;
- д) правильної відповіді немає.

3. За характером діяльності митних органів правовідносини поділяють на:

- а) регулятивні та охоронні;
- б) прості та складні;
- в) прямі та непрямі;
- г) матеріальні та процесуальні;
- д) правильної відповіді немає.

4. Призначенням митних постів є:

- а) проведення аудиту митних зборів і платежів;
- б) здійснення митного контролю та оформлення товарів і транспортних засобів, які переміщують через митний кордон України;
- в) здійснення боротьби з порушенням митних правил;
- г) налагодження взаємовідносин між законодавцем та виконавцем

митних процедур;

д) правильної відповіді немає.

5. Вид митної установи, який здійснює охорону території, будівлі, споруди та приміщення митних органів:

а) митна варта;

б) митні лабораторії;

в) митниця;

г) митні пости;

д) правильної відповіді немає.

6. Функціональним призначенням митних лабораторій є:

а) охорона митниці;

б) стягнення митних платежів;

в) контроль за переміщенням товарів через митні пости;

г) експертне забезпечення діяльності митних органів;

д) правильної відповіді немає.

7. Взаємодія митної варти з митними органами зарубіжних країн відбувається за таким напрямом:

а) здійснення аналітично-пошукової роботи;

б) здійснення прогнозування майбутньої роботи;

в) проведення взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;

г) здійснення перевірки митними постами своєчасності сплати митних платежів;

д) правильної відповіді немає.

8. Здійснення аналітично-пошукової роботи митною вартою проводиться з метою:

а) виявлення наркотичних засобів;

б) стягнення митних платежів;

в) проведення контролю за переміщенням товарів через митні пости;

г) виявлення способів і механізмів незаконного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;

д) правильної відповіді немає.

9. Фактичний митний контроль полягає у:

а) здійсненні аналітично-пошукової роботи;

б) встановленні дійсного реального стану об'єкта шляхом зважування, вимірювання, лабораторного аналізу;

в) проведенні взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;

г) перевірці документів та відомостей, які надаються органам доходів і зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

д) правильної відповіді немає.

10. Митний постаудит – це:

а) методи і способи виявлення наркотичних засобів;

б) проведення перевірки правильності стягнення митних платежів;

в) проведення контролю за переміщенням товарів через митні пости;

г) перевірка правильності та достовірності даних, зазначених у митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, системи управління бізнесом після завершення митного оформлення;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 3

1. Державна митна політика – це:

а) стратегія розвитку країни;

б) тактика вирішення питань митно-тарифного регулювання;

в) система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України;

г) зміст розробки законодавчого регулятора у сфері митних платежів;

д) правильної відповіді немає.

2. До суб'єктів формування митної політики не належать:

- а) внутрішні державні інститути;
- б) різні недержавні інститути;
- в) суб'єкти міжнародного регулювання;
- г) юридичні та фізичні особи;
- д) правильної відповіді немає.

3. Управлінська вертикаль «центральный апарат – регіональна митниця – митниця» функціонувала протягом такого періоду:

- а) до 1991 року;
- б) 1991–1993 рр.;
- в) 1996–2005 рр.;
- г) 2006–2008 рр.;
- д) правильної відповіді немає.

4. Системою митних органів є:

а) спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до МКУ та інших законів України покладено безпосереднє здійснення митної справи;

б) сукупність державних органів, які побудовані ієрархічно, відповідно до їхньої компетенції;

в) уповноважені органи виконавчої влади, які побудовано за територіальним принципом;

г) система регіональних митниць, яка побудована за принципом лінійності;

- д) правильної відповіді немає.

5. Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюється:

- а) Держмитслужбою України;
- б) керівником митниці;
- в) Верховною Радою України;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

- 6. Розпорядником фінансових і матеріальних ресурсів митниці є:**
- а) спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи;
  - б) начальник митниці;
  - в) заступник начальника митниці з фінансових питань;
  - г) Держмитслужба України;
  - д) правильної відповіді немає.
- 7. До прав працівників підрозділів митної варті належить:**
- а) законотворча діяльність;
  - б) аудиторська процедура щодо перевірки роботи митниці;
  - в) контроль за своєчасною сплатою митних платежів;
  - г) розташування тимчасових митних постів;
  - д) правильної відповіді немає.
- 8. Наряд митної варті – це:**
- а) спеціально уповноважений орган виконавчої влади в галузі митної справи;
  - б) начальник митниці та його заступники;
  - в) декілька посадових осіб, які здійснюють контроль за переміщенням товарів через митний кордон України;
  - г) службовці Держмитслужби України;
  - д) правильної відповіді немає.
- 9. Митний постаудит реалізується через:**
- а) систему заходів і форм, визначених податковим і митним кодексами України та має форму документальної перевірки;
  - б) аудиторські процедури перевірки роботи митниці;
  - в) контроль за своєчасною сплатою митних платежів;
  - г) сукупність послуг митниці в системі формування декларацій;
  - д) правильної відповіді немає.
- 10. Головною метою функціонування організаційно-правового механізму митного контролю є:**

- а) забезпечення фактографічною інформацією про діяльність платника податків, до якої належать первинні документи, облікові реєстри, баланси, фінансові та податкові звіти;
- б) комплектування контрольної бригади із працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;
- в) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами, установленими державою;
- г) забезпечення доступу до бази даних митниці завдяки комп'ютерним технологіям.
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 4

1. Механізм митної політики – це:

- а) сукупність інститутів, що беруть участь у формуванні та реалізації митної політики;
- б) дії з питань захищеності національних інтересів України;
- в) сукупність інструментів митного контролю;
- г) стратегічні наміри країни з питань митно-тарифного регулювання;
- д) правильної відповіді немає.

2. Підхід щодо трактування митної політики, який ґрунтується на виборі оптимальної моделі взаємин із світовою системою господарювання:

- а) психоетичний;
- б) економічний підхід;
- в) організаційно-інституціональний;
- г) владно-правовий;
- д) правильної відповіді немає.

3. Вид підпорядкованості, який визначено в Держмитслужбі України відповідно до Митного кодексу України:

- а) лінійна;

- б) вертикальна;
- в) розгалужена;
- г) лінійно-організаційна;
- д) правильної відповіді немає.

4. Колегією Державної митної служби називають:

- а) постійний консультативно-дорадчий орган;
- б) контрольну комісію за справлянням митних платежів;
- в) центральний орган виконавчої влади;
- г) центральний апарат Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

5. Митні пости створюють у:

- а) містах;
- б) селищах міського типу;
- в) населених пунктах, розташованих у зоні діяльності регіональної митниці;
- г) місцевих громадах;
- д) правильної відповіді немає.

6. Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих митних установ і організацій здійснюється:

- а) Держмитслужбою України;
- б) керівником митниці;
- в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

7. Тимчасовий митний пост – це:

- а) відділення митниць у містах;
- б) відділення митниць у селищах міського типу;
- в) відділення митниць у населених пунктах, розташованих у зоні діяльності регіональної митниці;

- г) відділення митниць у місцевих громадах;
- д) правильної відповіді немає.

8. Митна варта взаємодіє й координує свою діяльність із:

- а) Держмитслужбою України;
- б) керівником митниці;
- в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;

- г) оперативними підрозділами органів виконавчої влади України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Методологія митного контролю – це:

- а) сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання контрольного процесу;

- б) використанні методичні прийоми працівниками митниці;
- в) спосіб перевірки дотримання митних правил;
- г) сукупність методичних прийомів обліку і митного контролю, прийомів технічного і спеціального контролю, програмних засобів обробки електронної інформації, прийомів контролю операцій з вітчизняною та іноземною валютою, забезпечення науково обґрунтованими методиками, положеннями;

- д) правильної відповіді немає.

10. Організація митного контролю – це:

- а) сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання митного контрольного процесу;

- б) сукупність методичних прийомів обліку та аналізу митного контролю;

- в) прийоми технічного і спеціального митного контролю;
- г) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами, установленими державою;

- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 5

1. Укажіть підходи до трактування митної політики як понятійної категорії:

- а) функціональний;
- б) нормативний;
- в) організаційно-інституціональний;
- г) контрольний;
- д) правильної відповіді немає.

2. Економіко-регуляторна функція митної політики передбачає:

а) вплив держави та її компетентних органів на зовнішньоекономічні відносини за допомогою засобів економічного та неекономічного (адміністративного) характеру;

- б) захист держави від зовнішніх та внутрішніх загроз;
- в) підтримка міжнародної безпеки;
- г) захист внутрішнього ринку країни;
- д) правильної відповіді немає.

3. Регіональна митниця є:

а) постійним консультативно-дорадчим органом;

б) контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) центральним органом виконавчої влади;

г) юридично особою, яка має юридичний статус, самостійний баланс та печатку із зображенням Державного Герба України;

д) правильної відповіді немає.

4. Положення про колегію Державної митної служби України затверджено наказом:

- а) Президента України;
- б) Кабінету Міністрів України;
- в) Державної митної служби України;

- г) Митним кодексом України;
- д) правильної відповіді немає.

5. *Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи є:*

- а) постійним консультативно-дорадчим органом у сфері експортної діяльності;
- б) контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;
- в) центральним органом виконавчої влади щодо оцінювання надходжень від митних процедур;
- г) регіональною митницею щодо питань лабораторних досліджень та експертиз;
- д) правильної відповіді немає.

6. *До складу експертиз, які проводять фахівці Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи належать:*

- а) експортний контроль ;
- б) аналітичну;
- в) статистичну;
- г) податкову в сфері митних платежів;
- д) правильної відповіді немає.

7. *Спеціальна операція митної варті – це:*

- а) постійне консультування службовців митниці;
- б) взаємодія з контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;
- в) взаємодія з центральним органом виконавчої влади щодо оцінювання надходжень від митних процедур;
- г) взаємодія з регіональною митницею з питань лабораторних досліджень та експертиз;
- д) правильної відповіді немає.

8. Структуру митної варті затверджує:

- а) Держмитслужба України;
- б) керівник митниці;
- в) спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади

в галузі митної служби;

- г) Кабінет Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Основною метою моніторингової служби в системі митного контролю є:

- а) постійне консультування службовців митниці;
- б) взаємодія з контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) здійснення моніторингу зовнішньоекономічних операцій та аналітичного забезпечення роботи митних служб;

- г) перевірка кваліфікаційного рівня службовців митниці;
- д) правильної відповіді немає.

10. Процес управління ризиками під час проведення митного контролю передбачає:

а) залучення способів і прийомів для оцінки якості проведення контрольних дій відповідно до правил митного контролю;

- б) устанавлення способів перевірки митних процедур;
- в) визначення змісту заходів щодо мінімізації економічного ризику;
- г) аналіз і контроль результатів проведення митного контролю;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 6

1. Митний склад – це:

а) обладнане приміщення, резервуар, холодильна чи морозильна камера, критий чи відкритий майданчик, що призначене для зберігання товарів під митним контролем;

б) перевантажена база, на якій суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності зберігають товари;

в) камера зберігання товарів, які перетинають митний кордон країни;

г) відділ обліку митних процедур;

д) правильної відповіді немає.

2. Митний склад закритого типу призначено:

а) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними як утримувачем цього складу, так і будь-якими іншими особами, зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття та експлуатацію митного складу;

б) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними утримувачем цього складу з конкретною юридичною особою;

в) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними утримувачем цього складу або учасниками об'єднання підприємств, членом якого є утримувач складу;

г) для зберігання під митним контролем товарів, що переміщуються через митний кордон України згідно із зовнішньоекономічними договорами (контрактами), укладеними утримувачем цього складу з конкретною фізичною особою;

д) правильної відповіді немає.

3. Магазин безмитної торгівлі – це:

а) торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України;

б) торговельний заклад, розташований в аеропортах, які надають послуги із закордонних перевезень;

- в) торговельний заклад, розташований на території митних складів;
- г) спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі;
- д) правильної відповіді немає.

4. *Правила продажу громадянам товарів магазинами безмитної торгівлі затверджуються:*

- а) Кабінетом Міністрів України;
- б) Держмитслужбою України;
- в) Державною фіскальною службою України;
- г) керівником митниці;
- д) правильної відповіді немає.

5. *Митний брокер – це:*

- а) підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України;
- б) підприємство, розташоване в аеропортах, яке надає послуги із закордонних перевезень;
- в) підприємство, яке забезпечує роботу митних складів;
- г) підприємство, розташоване в пункті пропуску через державний кордон України, яке відкрито для міжнародного сполучення;
- д) правильної відповіді немає.

6. *Представницька функція митного брокера полягає у:*

- а) забезпеченні дієвості операцій на митному складі;
- б) виконанні функціональних обов'язків щодо декларування товарів митного складу;
- в) отриманні права від власного імені вчиняти дії, замість особи, яку представляють;

- г) отриманні дозволу на проведення митного контролю;
- д) правильної відповіді немає.

7. *Контрабанда – це:*

- а) незаконне перевезення товарів або/та інших предметів через митний кордон;
- б) порушення митних правил;
- в) порушення правил зберігання товарів на складах митниці;
- г) незаконна діяльність митного брокера;
- д) правильної відповіді немає.

8. *Об'єктивна сторона контрабанди виражається:*

- а) у діях осіб, які порушують митні правила;
- б) у діях осіб, які допустили псування товарів на митному складі;
- в) у діях, які полягають у незаконному переміщенні відповідних предметів через митний кордон України;
- г) у діях осіб, які допустили помилки під час заповнення митних декларацій;
- д) правильної відповіді немає.

9. *Організаційно-правові положення щодо прийняття на службу*

до митних органів зазначено в:

- а) Митному кодексі України;
- б) Конституції України;
- в) Законі України «Про національну безпеку»;
- г) Постанові КМУ «Положення про Державну митну службу України»;
- д) правильної відповіді немає.

10. *Правове становище посадових осіб митних органів визначається:*

- а) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;
- б) Законом України «Про національну безпеку»;

- в) Митним кодексом України;
- г) Конституцією України;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 7

1. Надання складському об'єкту статусу «митний склад» здійснюється:

- а) згідно з рішенням Держмитслужби України;
- б) згідно з рішенням керівника регіональної митниці;
- в) згідно з рішенням керівника митниці;
- г) шляхом внесення інформації про суб'єкта господарювання до Реєстру митних складів;
- д) правильної відповіді немає.

2. Завідуючий складом митниці приступає до роботи на підставі:

- а) наказу керівника митниці;
- б) наказу Держмитслужби України;
- в) наказу спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної служби ;
- г) наказу керівника Державної фіскальної служби України;
- д) правильної відповіді немає.

3. Контроль за надходженням товару до магазину безмитної торгівлі та його продаж здійснює:

- а) Держмитслужба України;
- б) Державна фіскальна служба України;
- в) митниця;
- г) Кабінет Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

4. Термін розгляду заяви про відкриття магазину безмитної торгівлі:

- а) 10 робочих днів після її реєстрації;

- б) 5 робочих днів після її реєстрації;
- в) 30 робочих днів після її реєстрації;
- г) 15 робочих днів після її реєстрації;
- д) правильної відповіді немає.

5. Митна брокерська діяльність – це:

- а) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення імпорتنих операцій;
- б) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення експортних операцій;
- в) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є декларування товарів та транспортних засобів і забезпечення процесу проходження митних формальностей від імені та за дорученням власника товару або уповноваженої ним особи;
- г) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення зберігання товарів на митних складах;
- д) правильної відповіді немає.

6. Документ, яким закріплюють правові взаємини між митним брокером та особою, яку він представляє:

- а) договір про матеріальну відповідальність;
- б) зовнішньоекономічний договір (контракт);
- в) угода про співпрацю;
- г) договір доручення;
- д) правильної відповіді немає.

7. Приховування контрабанди – це:

- а) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення імпорتنих операцій з порушенням митних правил (додала);
- б) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення експортних операцій з порушенням митних правил (додала);

в) використання засобів, які значно ускладнюють можливості для візуального виявлення контрабанди;

г) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення зберігання товарів на митних складах з порушенням митних правил (додала);

д) правильної відповіді немає.

8. До фізичних методів здійснення контрабандної дії належить:

а) перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди;

б) хабарництво – спосіб підкупу співробітників митниці за дозвіл на імпорт / експорт контрабанди;

в) використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;

г) заниження митної вартості товару, що переміщається через митний кордон;

д) правильної відповіді немає.

9. Прийняття на службу до митних органів України здійснюється:

а) за результатами співбесіди;

б) на конкурсній основі;

в) відповідно до стажу роботи в поліції;

г) за умови проходження строкової служби в армії;

д) правильної відповіді немає.

10. Контракт про проходження державної митної служби укладається на термін:

а) 3 роки;

б) 5 років;

в) 1 рік;

г) безстроковий;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 8

1. Ключі від металевих шаф (сейфів) і дверей митного складу зберігаються у:

- а) представника Держмитслужби України;
- б) завідуючого складом митниці;
- в) представника Державної фіскальної служби України;
- г) працівника митного складу;
- д) правильної відповіді немає.

2. У разі пошкодження або зняття печатки, поломки замка, дверей чи ґрат митного складу завідуючий зобов'язаний:

- а) доповісти про це керівнику підрозділу інфраструктури митниці в письмовій формі;
- б) викликати членів контрольної бригади, утвореної з працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;
- в) проінформувати представника Державної фіскальної служби України;
- г) повідомити представника Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

3. Режим роботи магазину безмитної торгівлі організується з урахуванням:

- а) вимог Кабінету Міністрів України;
- б) розкладу руху транспортних засобів, що виїжджають за межі митного кордону України;
- в) режиму роботи митного складу;
- г) вимог Державної фіскальної служби України;
- д) правильної відповіді немає.

4. Відкриття та закриття магазину безмитної торгівлі здійснюються лише у присутності:

- а) посадової особи митного органу;

- б) завідувача митним складом;
- в) представника Державної фіскальної служби України;
- г) представника Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

5. Основною функцією митного брокера під час виконання митних формальностей є:

- а) декларування товарів і транспортних засобів комерційного призначення;
- б) маркування товарів на митному складі;
- в) проходження процедури митного оформлення;
- г) проведення експортних операцій;
- д) правильної відповіді немає.

6. Орган, що забезпечує ведення реєстру митних брокерів:

- а) Міністерство внутрішніх справ України;
- б) Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості України;
- в) Державна фіскальна служба України;
- г) Держмитслужба України;
- д) правильної відповіді немає.

7. До економічних методів здійснення контрабандної дії належить:

- а) перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди;
- б) використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;
- в) погроза працівникам митниці для отримання дозволу на імпорт / експорт контрабанди;
- г) приховування – намагання приховати контрабандний товар в іншому товарі або із задекларованим провезти не задекларований чи сховати

товар від митного огляду;

д) правильної відповіді немає

8. *Порушення митних правил являє собою:*

а) протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений порядок проведення митних процедур;

б) переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України з порушенням митних правил ;

в) процес встановлення під час аудиту рівня виконання своїх обов'язків працівниками митного складу ;

г) перевірка керівником митниці порядку проведення маркування товарів на митних складах;

д) правильної відповіді немає.

9. *Організаційно-правові аспекти професійної освіти працівників митної служби України регламентовано:*

а) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

б) Міністерством освіти і науки України;

в) Законом України «Про національну безпеку»;

г) Митним кодексом України;

д) правильної відповіді немає.

10. *Організаційно-правові основи правового захисту працівників митних органів закріплено:*

а) Митним кодексом України;

б) Законом України «Про національну безпеку»;

в) Господарським кодексом України;

г) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 9

1. Термін подання звіту про рух товарів на митному складі:

- а) щотижня;
- б) щомісячно;
- в) щоквартально;
- г) по закінченню звітнього року;
- д) правильної відповіді немає

2. Період зберігання заархівованої копії електронної книги складського обліку:

- а) протягом трьох років;
- б) протягом п'яти років;
- в) протягом десяти років;
- г) протягом одного року;
- д) правильної відповіді немає.

3. Термін, у який утримувач магазину безмитної торгівлі зобов'язаний проводити інвентаризацію товарів:

- а) щотижня;
- б) щомісячно;
- в) щоквартально;
- г) по закінченню звітнього року;
- д) правильної відповіді немає.

4. Документ, яким підтверджується факт продажу товару магазином безмитної торгівлі:

- а) видатковий касовий орден;
- б) касовий або товарний чек;
- в) товарно-транспортна накладна;
- г) реєстр реалізації товарів;
- д) правильної відповіді немає.

5. Агент з митного оформлення – це:

- а) фізична особа – резидент, що сприяє діяльності митного складу;

б) фізична особа – резидент, що сприяє проведенню імпорتنих операцій;

в) фізична особа – резидент, що сприяє проведенню експортних операцій;

г) фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів;

д) правильної відповіді немає.

6. Агент з митного оформлення має право:

а) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів;

б) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу транспортних засобів комерційного призначення;

в) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому митному органі України;

г) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення;

д) правильної відповіді немає.

7. Попередженням як адміністративним стягненням за порушення митних правил є:

а) постанова про накладення адміністративного стягнення;

б) співбесіда з порушником митних правил;

в) ознайомлення порушника митних правил зі змістом статей щодо адміністративної відповідальності;

г) офіційне попередження правопорушника митних правил стосовно неприйнятності таких діянь у майбутньому;

д) правильної відповіді немає.

8. Діяльність Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями регламентує:

- а) Державна митна служба України;
- б) Державна фіскальна служба України;
- в) Міністерство внутрішніх справ України;
- г) Кабінет Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Перелік спеціальних засобів, що використовуються посадовими особами митних органів, та порядок їх застосування визначено:

- а) Законом України «Про національну безпеку»;
- б) Кабінетом Міністрів України;
- в) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;
- г) Митним кодексом України;
- д) правильної відповіді немає.

10. Основні правові та організаційні аспекти соціального захисту працівників митних органів затверджено:

- а) Державною митною службою України;
- б) Державною фіскальною службою України;
- в) Міністерством внутрішніх справ України;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 10

1. Книга складського обліку митних товарів в паперовому вигляді вважається завершеною, якщо:

- а) відображено інформацію щодо подальшого руху митних товарів, які зафіксовано в книзі складського обліку;
- б) відображено інформацію щодо подальшого руху митних товарів за поточний тиждень;
- в) проведено перевірку начальником митниці;
- г) проведено перевірку незалежним аудитором;

д) правильної відповіді немає.

2. До книги складського обліку в електронному вигляді на наступний рік переноситься інформація:

а) про товари, які пройшли процедуру аудиторської перевірки;

б) про залишки на складі зіпсованих цінностей;

в) про кодування товарів;

г) про позиції товарів, розпорядження якими не завершено;

д) правильної відповіді немає.

3. Вид і метод маркування товарів магазину безмитної торгівлі затверджується:

а) керівником митного органу;

б) представником Держмитслужби України;

в) представником Державної фіскальної служби України;

г) завідувачем митного складу;

д) правильної відповіді немає.

4. Документ, яким оформлюється зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття магазину безмитної торгівлі:

а) акт завідувача митного складу;

б) наказ уповноваженого органу;

в) акт аудитора;

г) наказ інвентаризаційної комісії;

д) правильної відповіді немає.

5. Перевірку роботи митних брокерів проводить:

а) керівник митного органу;

б) представник Держмитслужби України;

в) представник Державної фіскальної служби України;

г) завідувач митного складу;

д) правильної відповіді немає.

6. Переваги співпраці з митним брокером полягають у:

а) підвищенні якості процедури маркування митного товару;

- б) економії часу проведення митних операцій;
- в) підвищенні якості процедури декларування митного товару;;
- г) зниженні ризику порушення митних правил;
- д) правильної відповіді немає.

7. *Зоною діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями є:*

- а) магазин безмитної торгівлі;
- б) митний склад;
- в) митна територія України;
- г) зона вільної торгівлі;
- д) правильної відповіді немає.

8. *Спрямування, координацію та контроль діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями здійснює:*

- а) керівник митниці;
- б) заступник Голови Держмитслужби України;
- в) Голова Держмитслужби України;
- г) Голова Державної фіскальної служби України;
- д) правильної відповіді немає.

9. *Посадові оклади працівників митних органів визначено:*

- а) Міністерством внутрішніх справ України;
- б) Державною фіскальною службою України;
- в) Державною митною службою України;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

10. *Відшкодування державою шкоди, завданої посадовим особам митних органів регламентовано:*

- а) Митним кодексом України;
- б) Міністерством внутрішніх справ України;
- в) Кримінальним кодексом України;

- г) Кодексом України про адміністративні правопорушення;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 11

1. Згідно із законодавством України до складу принципів державної митної справи не належать принципи:

- а) спрощення законної торгівлі;
- б) заохочення добросовісності;
- в) гласності та прозорості;
- г) законності та презумпції невинуватості;
- д) правильної відповіді немає.

2. Історія митної справи – це:

- а) еволюційні етапи виникнення митної справи;
- б) сукупність політичної, економічної та правової історії;
- в) вивчення питань формування поняття про митну справу;
- г) встановлення основних джерел правил ведення митної справи;
- д) правильної відповіді немає.

3. Митні правовідносини – це:

- а) правовідносини між учасниками зовнішньоекономічних операцій;
- б) зв'язок між індивідуальними суб'єктами;
- в) суспільні відносини, що регулюються нормами митного права і виникають у процесі та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;
- г) взаємозв'язок між продавцем та покупцем експортної продукції;
- д) правильної відповіді немає.

4. Юридичний зміст митних правовідносин полягає у:

- а) передбаченій нормами митного права можливості суб'єктів митних правовідносин щодо здійснення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків;

- б) висвітлені взаємозв'язку між індивідуальними суб'єктами під час проведення митних операцій;
- в) встановленні виду правовідносин під час заповнення митної декларації;
- г) визначенні змісту взаємовідносин між законодавцем та виконавцем митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

5. *Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи – це:*

- а) постійний консультативно-дорадчий орган у сфері експортної діяльності;
- б) контрольна комісія, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;
- в) центральний орган виконавчої влади у сфері оцінювання надходжень від митних процедур;
- г) регіональна митниця з питань лабораторних досліджень та експертиз;
- д) правильної відповіді немає.

6. *До складу експертиз, які проводять фахівці Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи, належать:*

- а) експортний контроль ;
- б) аналітична експертиза;
- в) статистична експертиза;
- г) податкова експертиза у сфері митних платежів;
- д) правильної відповіді немає.

7. *Взаємодія митної варті з митними органами зарубіжних країн відбувається за таким напрямом:*

- а) здійснення аналітично-пошукової роботи;
- б) здійснення прогнозування майбутньої роботи;

в) проведення взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;

г) здійснення перевірки митними постами своєчасності сплати митних платежів;

д) правильної відповіді немає.

8. Здійснення аналітично-пошукової роботи митною вартою проводиться з метою:

а) виявлення наркотичних засобів;

б) стягнення митних платежів;

в) проведення контролю за переміщенням товарів через митні пости;

г) виявлення способів та механізмів незаконного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України .

д) правильної відповіді немає.

9. Фактичний митний контроль полягає у:

а) здійсненні аналітично-пошукової роботи;

б) встановленні дійсного реального стану об'єкта шляхом зважування, вимірювання, лабораторним аналізом;

в) проведенні взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;

г) перевірці документів та відомостей, які надаються органам доходів і зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;

д) правильної відповіді немає.

10. Митний постаудит – це:

а) методи і способи виявлення наркотичних засобів;

б) проведення перевірки щодо правильності стягнення митних платежів;

в) проведення контролю за переміщенням товарів через митні пости;

г) перевірка правильності та достовірності даних, зазначених у митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, системи управління бізнесом після завершення митного оформлення;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 12

1. Вид і метод маркування товарів магазину безмитної торгівлі затверджується:

- а) керівником митного органу;
- б) представником Держмитслужби України;
- в) представником Державної фіскальної служби України;
- г) завідувачем митного складу;
- д) правильної відповіді немає.

2. Документ, яким оформлюється зупинення дії або анулювання дозволу на відкриття магазину безмитної торгівлі:

- а) акт завідувача митного складу;
- б) наказ уповноваженого органу;
- в) акт аудитора;
- г) наказ інвентаризаційної комісії;
- д) правильної відповіді немає.

3. Пост-митний аудит реалізується через:

- а) систему заходів і форм, визначених податковим і митним кодексами України, та представлений у формі документальної перевірки;
- б) аудиторські процедури перевірки роботи митниці;
- в) контроль за своєчасною сплатою митних платежів;
- г) сукупність послуг митниці в системі формування декларацій;
- д) правильної відповіді немає.

4. Головною метою функціонування організаційно-правового механізму митного контролю є:

- а) необхідність забезпечення фактографічною інформацією про

діяльність платника податків, до якої належать первинні документи, облікові реєстри, баланси, фінансові, податкові звіти;

б) комплектування контрольної бригади із працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;

в) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами встановленими державою;

г) забезпечення доступу до бази даних митниці завдяки комп'ютерним технологіям.

д) правильної відповіді немає.

5. Надходження товару до магазину безмитної торгівлі та його продаж здійснюються під контролем:

а) Держмитслужби України;

б) Державної фіскальної служби України;

в) митниці;

г) Кабінету Міністрів України;

д) правильної відповіді немає.

6. Термін розгляду заяви про відкриття магазину безмитної торгівлі:

а) 10 робочих днів після її реєстрації;

б) 5 робочих днів після її реєстрації;

в) 30 робочих днів після її реєстрації ;

г) 15 робочих днів після її реєстрації;

д) правильної відповіді немає.

7. Режим роботи магазину безмитної торгівлі організовується з урахуванням:

а) вимог Кабінету Міністрів України;

б) розкладу руху транспортних засобів, що виїжджають за межі митного кордону України;

в) режиму роботи митного складу;

г) вимог Державної фіскальної служби України;

д) правильної відповіді немає.

8. Митна брокерська діяльність – це:

а) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення імпорتنих операцій;

б) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення експортних операцій;

в) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є декларування товарів і транспортних засобів, а також забезпечення процесу проходження митних формальностей від імені та за дорученням власника товару або уповноваженої ним особи;

г) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення зберігання товарів на митних складах;

д) правильної відповіді немає.

9. Документ, згідно з яким затверджують правові взаємовідносини між митним брокером та особою, яку він представляє:

а) договір про матеріальну відповідальність;

б) зовнішньоекономічний договір (контракт);

в) угода про співпрацю;

г) договір доручення;

д) правильної відповіді немає.

10. Основною функцією митного брокера під час виконання митних формальностей залишається:

а) декларування товарів і транспортних засобів комерційного призначення;

б) маркування товарів на митному складі;

в) проходження процедури митного оформлення;

г) проведення експортних операцій;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 13

1. Відкриття та закриття магазину безмитної торгівлі здійснюється лише у присутності:

- а) посадової особи митного органу;
- б) завідувача митним складом;
- в) представника Державної фіскальної служби України;
- г) представника Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

2. Утримувач магазину безмитної торгівлі зобов'язаний проводити інвентаризацію товарів:

- а) щотижня;
- б) щомісячно;
- в) щоквартально;
- г) після закінчення звітного року;
- д) правильної відповіді немає.

3. Документ, яким підтверджується факт продажу товару магазином безмитної торгівлі:

- а) видатковий касовий орден;
- б) касовий або товарний чек;
- в) товарно-транспортна накладна;
- г) реєстр реалізації товарів;
- д) правильної відповіді немає.

4. Період зберігання заархівованої копії електронної книги складського обліку:

- а) протягом трьох років;
- б) протягом п'яти років;
- в) протягом десяти років;
- г) протягом одного року;
- д) правильної відповіді немає.

5. Книга складського обліку митних товарів в паперовому вигляді вважається завершеною, якщо:

- а) відображено інформацію щодо подальшого руху митних товарів , які зафіксовано в книзі складського обліку;
- б) відображено інформацію щодо подальшого руху митних товарів за поточний тиждень;
- в) проведено перевірку начальником митниці;
- г) проведено перевірку незалежним аудитором;
- д) правильної відповіді немає.

6. До книги складського обліку в електронному вигляді на наступний рік переноситься інформація:

- а) про товари, які пройшли процедуру аудиторської перевірки;
- б) про залишки на складі зіпсованих цінностей;
- в) про кодування товарів;
- г) про позиції товарів, розпорядження якими не завершено;
- д) правильної відповіді немає.

7. Організація митного контролю – це:

- а) сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання митного контрольного процесу;
- б) сукупність методичних прийомів обліку та аналізу митного контролю;
- в) прийоми технічного і спеціального митного контролю;
- г) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами, встановленими державою;
- д) правильної відповіді немає.

8. Основною метою моніторингової служби в системі митного контролю є:

- а) постійне консультування службовців митниці;
- б) взаємодія з контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) здійснення моніторингу зовнішньоекономічних операцій та аналітичного забезпечення роботи митних служб;

г) здійснення перевірки кваліфікаційного рівня службовців митниці;

д) правильної відповіді немає.

9. Процес управління ризиками під час проведення митного контролю передбачає:

а) залучення способів і прийомів для оцінки рівня якості проведення контрольних дій відповідно правил митного контролю;

б) встановлення способів перевірки митних процедур;

в) визначення змісту заходів щодо мінімізації економічного ризику;

г) аналіз і контроль результатів проведення митного контролю;

д) правильної відповіді немає.

10. Структуру митної варті затверджено:

а) Держмитслужбою України;

б) керівником митниці;

в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;

г) Кабінетом Міністрів України;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 14

1. Тимчасовий митний пост – це:

а) відділення митниць у містах;

б) відділення митниць у селищах міського типу;

в) відділення митниць у населених пунктах, розташованих у зоні діяльності регіональної митниці;

г) відділення митниць у місцевих громадах;

д) правильної відповіді немає.

2. Митна вартя взаємодіє і координує свою діяльність з:

а) Держмитслужбою України;

б) керівником митниці;
в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;

г) оперативними підрозділами органів виконавчої влади України;

д) правильної відповіді немає.

3. Спеціальна операція митної варті – це:

а) постійне консультування службовців митниці;

б) взаємодія з контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) взаємодія з центральним органом виконавчої влади у сфері оцінювання надходжень від митних процедур;

г) взаємодія з регіональною митницею з питань лабораторних досліджень та експертиз;

д) правильної відповіді немає.

4. Розпорядником фінансових і матеріальних ресурсів митниці є:

а) спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи;

б) начальник митниці;

в) заступник начальника митниці з фінансових питань;

г) Держмитслужба України.

д) правильної відповіді немає.

5. Територія, на якій створюють митні пости:

а) у містах;

б) у селищах міського типу;

в) у населених пунктах, розташованих у зоні діяльності регіональної митниці;

г) у місцевих громадах;

д) правильної відповіді немає.

6. Створення, реорганізація та ліквідація спеціалізованих митних установ і організацій здійснюється:

- а) Держмитслужбою України;
- б) керівником митниці;
- в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

7. Укажіть вид підпорядкованості в Держмитслужбі України відповідно до Митного кодексу України:

- а) лінійна;
- б) вертикальна;
- в) розгалужена;
- г) лінійно-організаційна;
- д) правильної відповіді немає.

8. Колегією Державної митної служби є:

- а) постійний консультативно-дорадчий орган;
- б) контрольна комісія за справлянням митних платежів;
- в) центральний орган виконавчої влади;
- г) центральний апарат Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

9. Укажіть підходи щодо трактування митної політики як понятійної категорії:

- а) функціональний;
- б) нормативний;
- в) організаційно-інституціональний;
- г) контрольний;
- д) правильної відповіді немає.

10. Економіко-регуляторна функція митної політики передбачає:

- а) вплив з боку держави та її компетентних органів на зовнішньоекономічні відносини за допомогою засобів економічного та неекономічного (адміністративного) характеру;

- б) захист держави від зовнішніх та внутрішніх загроз;
- в) підтримка міжнародної безпеки;
- г) захист внутрішнього ринку країни;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 15

1. Не є суб'єктами формування митної політики:

- а) внутрішні державні інститути;
- б) різні недержавні інститути;
- в) суб'єкти міжнародного регулювання;
- г) юридичні та фізичні особи;
- д) правильної відповіді немає.

2. Механізм митної політики – це:

- а) сукупність інститутів, що беруть участь у формуванні та реалізації митної політики;
- б) дія з питань захищеності національних інтересів України;
- в) сукупність інструментів митного контролю;
- г) стратегічні наміри країни з питань митно-тарифного регулювання;
- д) правильної відповіді немає.

3. Підхід до трактування митної політики, в основі якого – вибір оптимальної моделі взаємовідносин зі світовою системою господарювання?

- а) психоетичний;
- б) економічний підхід;
- в) організаційно-інституціональний;
- г) владно-правовий;
- д) правильної відповіді немає.

4. За характером діяльності митних органів правовідносини поділяють на:

- а) регулятивні та охоронні;
- б) прості та складні;

- в) прямі та непрямі;
- г) матеріальні та процесуальні;
- д) правильної відповіді немає.

5. Структуру митної варті затверджено:

- а) Держмитслужбою України;
- б) керівником митниці;
- в) спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної служби;
- г) Кабінетом Міністрів України;
- д) правильної відповіді немає.

6. Управлінська вертикаль «центральний апарат – регіональна митниця – митниця» функціонувала протягом такого періоду:

- а) до 1991 року;
- б) 1991–1993 рр.;
- в) 1996–2005 рр.;
- г) 2006–2008 рр.;
- д) правильної відповіді немає.

7. Митниця як понятійна категорія – це:

- а) митний орган, який безпосередньо здійснює контроль за діяльністю персоналу;
- б) законотворчий орган з питань митної справи;
- в) митний орган, який безпосередньо забезпечує виконання законодавства України з питань митної справи, справляння податків і зборів та виконання інших завдань, покладених на митні органи України;
- г) спеціальний підрозділ митних органів, який здійснює боротьбу за порушення митних правил .
- д) правильної відповіді немає.

8. Призначення митних постів:

- а) проведення аудиту митних зборів і платежів;
- б) реалізація митного контролю та оформлення товарів і

транспортних засобів, які переміщують через митний кордон України;

- в) здійснення боротьби за порушення митних правил;
- г) налагодження взаємовідносин між законодавцем та виконавцем

митних процедур;

- д) правильної відповіді немає.

9. Основним завданням підрозділу митної варту вважають:

- а) здійснення заходів щодо охорони будівель митниці;
- б) оцінювання експортних поставок;
- в) справляння податків і зборів та виконання інших завдань,

покладених на митні органи України;

г) здійснення заходів щодо виявлення, розкриття, припинення та профілактики порушень митних правил;

- д) правильної відповіді немає.

10. Прикордонна варта прирівнюється до територіальної поліції

в такій країні:

- а) Італія;
- б) Німеччина;
- в) Франція;
- г) Англія;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 16

1. До прав працівників підрозділів митної варту належить:

- а) законотворча діяльність;
- б) аудиторська процедура перевірки роботи митниці;
- в) контроль за своєчасною сплатою митних платежів;
- г) розташування тимчасових митних постів;
- д) правильної відповіді немає.

2. Наряд митної варту – це:

- а) спеціально уповноважений орган виконавчої влади в галузі

митної справи;

- б) начальник митниці та його заступники;
- в) декілька посадових осіб, які здійснюють контроль за переміщенням товарів через митний кордон України;
- г) службовці Держмитслужби України.
- д) правильної відповіді немає.

3. Митний контроль – це:

а) сукупність заходів, що здійснюються для забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів із питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку;

- б) документальна перевірка пакета документів декларанта;
- в) перевірка товарів, які перетинають митний кордон країни ;
- г) здійснення заходів щодо виявлення та розкриття митних порушень;
- д) правильної відповіді немає.

4. Принципи митного контролю – це:

а) сукупність митних правил;

б) сукупність функціональних обов'язків працівників митниці;

в) основні, вихідні начала, положення, ідеї, які виражають його сутність як специфічного соціального регулятора, володіють вищим ступенем нормативної узагальненості, зумовлюють зміст конституційних і галузевих прав, мають універсальний характер і надають регулюючий вплив на всі сфери суспільних відносин;

- г) специфічні правила проведення митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

5. Головною метою функціонування організаційно-правового механізму митного контролю є:

а) необхідність забезпечення фактографічною інформацією про діяльність платника податків, до якої належать первинні документи, облікові

реєстри, баланси, фінансові, податкові звіти;

б) комплектування контрольної бригади із працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;

в) узгодження поведінки суб'єктів переміщення через митний кордон з митними правилами, установленими державою;

г) забезпечення доступу до бази даних митниці завдяки комп'ютерним технологіям.

д) правильної відповіді немає.

6. Завідуючий складом митниці приступає до роботи на підставі:

а) наказу керівника митниці;

б) наказу Держмитслужби України;

в) наказу спеціального уповноваженого центрального органу виконавчої влади в галузі митної служби;

г) наказу керівника Державної фіскальної служби України;

д) правильної відповіді немає.

7. Ключі від металевих шаф (сейфів) і дверей митного складу зберігаються у:

а) представника Держмитслужби України;

б) завідуючого складом митниці;

в) представника Державної фіскальної служби України;

г) працівника митного складу;

д) правильної відповіді немає.

8. Магазин безмитної торгівлі – це:

а) торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України;

б) торговельний заклад, розташований в аеропортах, які надають послуги із закордонних перевезень;

в) торговельний заклад, розташований на території митних складів;

г) спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті

пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі;

д) правильної відповіді немає.

9. Правила продажу товарів магазинами безмитної торгівлі громадянам затверджено:

а) Кабінетом Міністрів України;

б) Держмитслужбою України;

в) Державної фіскальної службою України;

г) керівником митниці;

д) правильної відповіді немає.

10. Митний брокер – це:

а) підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України;

б) підприємство, розташоване в аеропортах, яке надає послуги з закордонних перевезень;

в) підприємство, яке забезпечує роботу митних складів;

г) підприємство, розташоване у пункті пропуску через державний кордон України, яке відкрито для міжнародного сполучення;

д) правильної відповіді немає.

Варіант №17

1. Представницька функція митного брокера полягає у:

а) забезпеченні дієвості операцій на митному складі;

б) виконанні функціональних обов'язків щодо декларування товарів митного складу;

в) отриманні права від власного імені вчиняти дії, замість особи, яку представляють;

- г) отриманні права щодо проведення митного контролю;
- д) правильної відповіді немає.

2. Агент з митного оформлення – це:

- а) фізична особа – резидент, що сприяє діяльності митного складу;
- б) фізична особа – резидент, що сприяє проведенню імпорتنих операцій;
- в) фізична особа – резидент, що сприяє проведенню експортних операцій;
- г) фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов'язані з пред'явленням митному органу товарів;
- д) правильної відповіді немає.

3. Агент з митного оформлення має право:

- а) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів;
- б) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу транспортних засобів комерційного призначення;
- в) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення, у будь-якому митному органі України;
- г) виконувати свої функції з пред'явлення митному органу документів, потрібних для їх митного контролю та митного оформлення;
- д) правильної відповіді немає.

4. Контрабанда – це:

- а) незаконне перевезення товарів або/та інших предметів через митний кордон;
- б) порушення митних правил;
- в) порушення правил зберігання товарів на складах митниці;
- г) незаконна діяльність митного брокера;

д) правильної відповіді немає.

5. Об'єктивною стороною контрабанди є:

а) дії осіб, які порушують митні правила;

б) дії осіб, які допустили псування товарів на митному складі;

в) дії, які полягають у незаконному переміщенні відповідних предметів через митний кордон України;

г) дії осіб, які допустили помилки під час заповнення митних декларацій;

д) правильної відповіді немає.

6. Приховуванням контрабанди розуміється як:

а) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення імпорتنих операцій з порушенням митних правил ;

б) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення проведення експортних операцій з порушенням митних правил;

в) використання засобів, які значно ускладнюють візуальне виявлення контрабанди;

г) підприємницька посередницька діяльність, метою якої є забезпечення зберігання товарів на митних складах з порушенням митних правил;

д) правильної відповіді немає.

7. Організаційно-правові положення прийняття на службу до митних органів зазначено в:

а) Митному кодексі України;

б) Конституції України;

в) Законі України «Про національну безпеку»;

г) Постанові КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

д) правильної відповіді немає.

8. Правове становище посадових осіб митних органів визначено:

а) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу

України»;

- б) Законом України «Про національну безпеку»;
- в) Митним кодексом України;
- г) Конституцією України;
- д) правильної відповіді немає.

9. *Прийняття на службу до митних органів України здійснюється:*

- а) за результатами співбесіди;
- б) на конкурсній основі;
- в) відповідно до стажу роботи в поліції;
- г) за умови проходження строкової служби в армії;
- д) правильної відповіді немає.

10. *Орган, що забезпечує ведення реєстру митних брокерів:*

- а) Міністерство внутрішніх справ України;
- б) Міністерство з питань стратегічних галузей промисловості

України;

- в) Державна фіскальна служба України;
- г) Держмитслужба України;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 18

1. *У разі пошкодження або зняття печатки, поломки замка, дверей чи ґрат митного складу завідуючий зобов'язаний:*

- а) письмово доповісти про це керівнику підрозділу інфраструктури митниці ;
- б) викликати членів контрольної бригади, утвореної із працівників органів доходів і зборів та інших контролюючих органів;
- в) проінформувати представника Державної фіскальної служби України;
- г) повідомити представника Держмитслужби України;
- д) правильної відповіді немає.

2. Термін подання звіту про рух товарів на митному складі:

- а) щотижня;
- б) щомісячно;
- в) щоквартально;
- г) по закінченню звітнього року;
- д) правильної відповіді немає.

3. Фактичний митний контроль полягає у:

- а) здійсненні аналітично-пошукової роботи;
- б) встановленні дійсного реального стану об'єкта шляхом зважування, вимірювання, лабораторного аналізу;
- в) проведенні взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;
- г) перевірці документів та відомостей, які надаються органам доходів і зборів під час переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України;
- д) правильної відповіді немає.

4. Митний постаудит – це:

- а) методи і способи виявлення наркотичних засобів;
- б) проведення перевірки правильності стягнення митних платежів;
- в) здійснення контролю за переміщенням товарів через митні пости;
- г) перевірка правильності та достовірності даних, зазначених у митних деклараціях, шляхом вивчення бухгалтерських документів, рахунків, системи управління бізнесом після завершення митного оформлення;
- д) правильної відповіді немає.

5. Взаємодія митної варті з митними органами зарубіжних країн відбувається за таким напрямом:

- а) здійснення аналітично-пошукової роботи;
- б) здійснення прогнозування майбутньої роботи;
- в) проведення взаємної адміністративної роботи з метою запобігання та виявлення правопорушень;

г) здійснення перевірки митними постами своєчасності сплати митних платежів;

д) правильної відповіді немає.

6. Здійснення аналітично-пошукової роботи митною вартою проводиться з метою:

а) виявлення наркотичних засобів;

б) стягнення митних платежів;

в) проведення контролю за переміщенням товарів через митні пости;

г) виявлення способів і механізмів незаконного переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України .

д) правильної відповіді немає.

7. Центральне митне управління лабораторних досліджень та експертної роботи є:

а) постійним консультативно-дорадчим органом у сфері експортної діяльності;

б) контрольною комісією, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) центральним органом виконавчої влади у сфері оцінювання надходжень від митних процедур;

г) регіональною митницею з питань лабораторних досліджень та експертиз;

д) правильної відповіді немає.

8. До складу експертиз, які проводять фахівці Центрального митного управління лабораторних досліджень та експертної роботи належить:

а) експортний контроль ;

б) аналітична експертиза;

в) статистична експертиза;

г) податкова експертиза у сфері митних платежів;

д) правильної відповіді немає.

9. *Регіональною митницею є:*

а) постійний консультативно-дорадчий орган ;

б) контрольна комісія, яка перевіряє порядок справляння митних платежів;

в) центральний орган виконавчої влади;

г) юридична особа, яка має юридичний статус, самостійний баланс та печатку із зображенням Державного Герба України;

д) правильної відповіді немає.

10. *Положення про колегію Державної митної служби України затверджено наказом:*

а) Президента України;

б) Кабінету Міністрів України;

в) Державної митної служби України;

г) Митного кодексу України;

д) правильної відповіді немає.

Варіант № 19

1. *Митні правовідносини як понятійна категорія – це:*

а) правовідносини між учасниками зовнішньоекономічних операцій;

б) зв'язок між індивідуальними суб'єктами;

в) суспільні відносини, що регулюються нормами митного права і виникають у процесі та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України;

г) взаємозв'язок між продавцем та покупцем експортної продукції .

д) правильної відповіді немає.

2. *Юридичний зміст митних правовідносин полягає у:*

а) передбаченій нормами митного права реальній можливості суб'єктів митних правовідносин щодо здійснення суб'єктивних прав та юридичних обов'язків;

- б) висвітленні взаємозв'язку між індивідуальними суб'єктами під час проведення митних операцій;
- в) встановленні виду правовідносин під час заповнення митної декларації;
- г) визначенні змісту взаємовідносин між законодавцем та виконавцем митних процедур;
- д) правильної відповіді немає.

3. До складу принципів державної митної справи, згідно із законодавством України не належать принципи:

- а) спрощення законної торгівлі;
- б) заохочення доброчесності;
- в) гласності та прозорості;
- г) законності та презумпції невинуватості;
- д) правильної відповіді немає.

4. Історія митної справи – це:

- а) еволюційні етапи виникнення митної справи;
- б) сукупність політичної, економічної та правової історії;
- в) вивчення питань формування поняття про митну справу;
- г) встановлення основних джерел правил ведення митної справи;
- д) правильної відповіді немає.

5. Державна митна політика – це:

- а) стратегія розвитку країни;
- б) тактика вирішення питань митно-тарифного регулювання;
- в) система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України;
- г) зміст розробки законодавчого регулятора у сфері митних платежів;
- д) правильної відповіді немає.

6. Системою митних органів є:

- а) спеціально уповноважені органи виконавчої влади в галузі митної справи, на які відповідно до МКУ та інших законів України покладено

безпосереднє здійснення митної справи;

б) сукупність державних органів, які побудовані ієрархічно відповідно до їх компетенції;

в) уповноважені органи виконавчої влади, які побудовано за територіальним принципом;

г) систему-а регіональних митниць, яка побудована за принципом лінійності.

д) правильної відповіді немає.

7. Вид митної установи, який здійснює охорону території, будівлі, споруди та приміщення митних органів:

а) митна варта;

б) митні лабораторії;

в) митниця;

г) митні пости;

д) правильної відповіді немає.

8. Функціональне призначення митних лабораторій:

а) охорона митниці;

б) стягнення митних платежів;

в) контроль за переміщенням товарів через митні пости;

г) експертне забезпечення діяльності митних органів;

д) правильної відповіді немає.

9. Створення, реорганізація та ліквідація митниць здійснюється:

а) Держмитслужбою України;

б) керівником митниці;

в) Верховною Радою України.;

г) Кабінетом Міністрів України;

д) правильної відповіді немає.

10. Методологія митного контролю – це:

а) сукупність методичних прийомів та їх процедур, спрямованих на раціональне виконання контрольного процесу;

- б) використані методичні прийоми працівниками митниці;
  - в) спосіб перевірки дотримання митних правил;
  - г) сукупність методичних прийомів обліку і митного контролю, прийомів технічного та спеціального контролю, програмних засобів обробки електронної інформації, прийомів контролю операцій з вітчизняною та іноземною валютою, забезпечення науково обґрунтованими методиками, положеннями;
- д) правильної відповіді немає.

Варіант № 20

1. *Пост-митний аудит реалізується через:*

- а) систему заходів і форм, визначених податковим і митним кодексами України, та представлений у формі документальної перевірки;
- б) аудиторські процедури перевірки роботи митниці;
- в) контроль за своєчасною сплатою митних платежів;
- г) сукупність послуг митниці в системі формування декларацій;
- д) правильної відповіді немає.

2. *Перевірку роботи митних брокерів проводить:*

- а) керівник митного органу;
- б) представник Держмитслужби України;
- в) представником Державної фіскальної служби України;
- г) завідувач митного складу;
- д) правильної відповіді немає.

3. *Переваги співпраці з митним брокером полягають у:*

- а) підвищенні якості процедури маркування митного товару;
- б) економії часу проведення митних операцій;
- в) підвищенні якості процедури декларування митного товару;
- г) зниженні ризику порушення митних правил;
- д) правильної відповіді немає.

4. До фізичних методів здійснення контрабандної дії належить:

а) перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди;

б) хабарництво – спосіб підкупу співробітників митниці за дозвіл на імпорт / експорт контрабанди;

в) використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;

г) заниження митної вартості товару, що переміщається через митний кордон;

д) правильної відповіді немає.

5. До економічних методів здійснення контрабандної дії належить:

а) перевезення дуже великої кількості товару, що дає можливість перемістити незначну частину контрабанди;

б) використання дипломатичного захисту – товар має змогу ввозитися / вивозитися як дипломатичний багаж, який звільняється від митного огляду;

в) погроза працівникам митниці для отримання дозволу на імпорт / експорт контрабанди;

г) приховування – намагання приховати контрабандний товар в іншому товарі або із задекларованим провезти не задекларований чи сховати товар від митного огляду;

д) правильної відповіді немає.

6. Порушенням митних правил є:

а) протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений порядок проведення митних процедур;

б) переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України з порушенням митних правил

(пропоную додати);

в) процес встановлення під час аудиту рівня виконання своїх обов'язків працівниками митного складу ;

г) перевірка керівником митниці порядку проведення маркування товарів на митних складах;

д) правильної відповіді немає.

7. *Контракт про проходження державної митної служби укладається на термін:*

а) 3 роки;

б) 5 років;

в) 1 рік;

г) безстроковий;

д) правильної відповіді немає.

8. *Організаційно-правові аспекти професійної освіти працівників митної служби України регламентовано:*

а) Постановою КМУ «Положення про Державну митну службу України»;

б) Міністерством освіти і науки України;

в) Законом України «Про національну безпеку»;

г) Митним кодексом України;

д) правильної відповіді немає.

9. *Посадові оклади працівників митних органів визначено:*

а) Міністерством внутрішніх справ України;

б) Державною фіскальною службою України;

в) Державною митною службою України;

г) Кабінетом Міністрів України;

д) правильної відповіді немає.

10. *Зоною діяльності Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями є:*

а) магазин безмитної торгівлі;

- б) митний склад;
- в) митна територія України;
- г) зона вільної торгівлі;
- д) правильної відповіді немає.

2. ЗРАЗОК

ВАРІАНТІВ МОДУЛЬНИХ (КОНТРОЛЬНИХ) ЗАВДАНЬ

(ПЕРШІЙ БЛОК)

Модульне завдання № 1

1. Визначте поняття, мету та завдання митного контролю.
2. Назвіть права працівників підрозділів митної варти.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувуючи особливості роботи митниці.
4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються діяльності митних лабораторій, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 2

1. Укажіть ризики в системі митного контролю.
2. Охарактеризуйте зміст організаційного елемента в роботі митної варти.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувуючи особливості митних правовідносин.
4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються поняття та завдань митниці як юридичної особи, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 3

1. Визначте організаційні елементи роботи митниці.
2. Охарактеризуйте етап становлення управлінсько-організаційної

структури митних органів в Україні.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості роботи митної варти.

4. Розробіть 5 проблемних питань та надайте коротку відповідь на них щодо організаційно-правових засад діяльності митного поста.

Модульне завдання № 4

1. Дайте визначення поняттю «митні лабораторії»; поясніть її завдання, функції та принципи організації роботи.

2. Сформулюйте поняття «митна справа» та з'ясуйте економічну основу для виникнення митних стосунків.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості діяльності митного поста.

4. Розробіть 5 проблемних питань та надайте коротку відповідь на них щодо видів та структури митних правовідносин.

Модульне завдання № 5

1. Охарактеризуйте структуру митних установ і організацій.

2. Дайте визначення поняттю «система митних органів» та назвіть її принципи.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості основних процедур у системі забезпечення ефективності митного контролю.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються поняття та завдань митниці як юридичної особи, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 6

1. Назвіть етапи розвитку організації митної системи та митної політики в Україні.

2. Охарактеризуйте митну варту як підрозділ митних органів.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи основні функції діяльності підрозділів митної варти.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо функції митної політики.

Модульне завдання № 7

1. З'ясуйте загальні організаційно-правові засади діяльності митного поста.

2. Дайте характеристику стосовно організації діяльності та завдання Держмитслужби України.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості підходів щодо трактування митної політики України.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються основних елементів процесу організації митного контролю, та дайте коротку відповідь на них

Модульне завдання № 8

1. Дайте визначення поняттю «митна справа», поясніть її основні засади та принципи.

2. З'ясуйте зміст організаційного елемента в роботі митної варти.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи організацію роботи, завдання та повноваження регіональної митниці.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються діяльності колегії Державної митної служби, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 9

1. Назвіть функції митної політики.

2. Охарактеризуйте правове регулювання митної справи в Україні.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості принципів митного контролю.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються поняття та завдань митниці як юридичної особи, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 10

1. Охарактеризуйте підходи щодо трактування митної політики України.

2. Укажіть основні повноваження Держмитслужби України.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши зміст завдань підрозділів митної варті.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо форм та періоду митного контролю.

Модульне завдання № 11

1. Визначте види та структуру митних правовідносин.

2. Сформулюйте основні елементи організації роботи митниці.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості митного постаудиту.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте коротку відповідь на них щодо основних елементів процесу організації митного контролю.

Модульне завдання № 12

1. Дайте характеристику щодо організації роботи, завдань та повноважень регіональної митниці.

2. Дайте визначення поняттю «митна політика України», поясніть принципи її формування та реалізації.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши структуру та організацію роботи спеціалізованих митних

установ та організацій.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються основних функцій діяльності підрозділів митної варти, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 13

1. Дайте визначення поняттю «митна політика України», поясніть принципи її формування та реалізації.

2. Продовжить речення: «Митні правовідносини – це...» та охарактеризуйте їхні особливості.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості митного контролю.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо основних елементів організації роботи митниці.

Модульне завдання № 14

1. Сформулюйте поняття «митна справа» та визначте джерельну базу її історії.

2. Дайте характеристику щодо організації діяльності Держмитслужби України.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши структуру та реалізації роботи спеціалізованих митних установ та організацій.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються порядку розміщення підрозділів митної варти, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 15

1. Дайте визначення поняттю «митний пост» як структурного підрозділу митниці та укажіть його завдання та функції.

2. Назвіть особливості організації діяльності Держмитслужби України. та функції колегії Державної митної служби.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості митного пост-аудиту.

4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються тлумачення понять організаційного циклу митної варти, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 16

1. Визначте особливості організації роботи митного поста.

2. Охарактеризуйте структуру та принципи реалізації роботи спеціалізованих митних установ та організацій.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши сферу оцінювання рівня ефективності процедур митного контролю.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо діяльності митних лабораторій.

Модульне завдання № 17

1. Сформулюйте зміст правових повноважень митниці згідно з чинним законодавством в Україні.

2. Назвіть основні функції діяльності підрозділів митної варти.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості принципів митного контролю.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо основних елементів організації роботи підрозділів митної варти.

Модульне завдання № 18

1. Визначте поняття та завдання митниці як юридичної особи.

2. Укажіть зміст завдань підрозділів митної варти.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, зважаючи на етапи митного контролю з урахуванням хронометражу часу.

4. Розробіть 5 проблемних питань та надайте коротку відповідь в

контексті основних функцій діяльності підрозділів митної варті.

Модульне завдання № 19

1. Визначте основні елементи організації роботи підрозділів митної варті.
2. Назвіть етапи розвитку організації митної системи та митної політики України.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши сферу оцінювання рівня ефективності процедур митного контролю.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо організації діяльності та завдань Держмитслужби України.

Модульне завдання № 20

1. Продовжіть речення: «Митний постаудит – це...»; назвіть цілі та завдання митного постаудиту.
2. Охарактеризуйте особливості щодо організації діяльності Держмитслужби України.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши організацію діяльності та основні завдання моніторингової служби в системі митного контролю.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо становлення управлінсько-організаційної структури митних органів в Україні.

3. ЗРАЗОК

ВАРІАНТІВ МОДУЛЬНИХ (КОНТРОЛЬНИХ) ЗАВДАНЬ

(ДРУГИЙ БЛОК.)

Модульне завдання № 1

1. Дайте визначення поняттю «митний склад», укажіть його види, порядок відкриття та механізм експлуатації.
2. Охарактеризуйте особливості щодо організації робіт щодо отримання та переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи правові та організаційні положення соціального захисту працівників митної служби України.
4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються порядку організації робіт щодо продажу товарі магазинам безмитної торгівлі, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 2

1. Назвіть загальні організаційні положення роботи митних складів.
2. Охарактеризуйте особливості щодо організації робіт щодо анулювання та зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи законодавчо-організаційні положення про порядок зберігання, носіння та застосування вогнепальної зброї працівниками митної служби України.
4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються порядку організації робіт щодо маркування та зберігання товарів магазинами безмитної торгівлі, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 3

1. Назвіть основні вимоги до приміщень митних складів для зберігання митних товарів.
2. Укажіть етапи організації та зміст робіт митного брокера.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи організаційно-правові основи правового захисту працівників митних органів.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо прав та обов'язків утримувача магазину безмитної торгівлі.

Модульне завдання № 4

1. Охарактеризуйте особливості щодо організації роботи завідувача складом митниці ДФС України.
2. Назвіть види діяльності митного брокера. Дайте визначення поняттю «агент з митного оформлення».
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості організаційно-правових аспектів професійної освіти працівників митної служби України.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо порядку відкриття магазину безмитної торгівлі.

Модульне завдання № 5

1. Визначте особливості щодо організації роботи щодо розміщення товарів на митному складі.
2. Охарактеризуйте законодавче забезпечення процесу організація робіт щодо контролю за діяльністю митних брокерів.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості організаційно-правових положень щодо прийняття на службу до митних органів.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно порядку припинення митного режиму безмитної торгівлі та ліквідації магазину безмитної торгівлі.

Модульне завдання № 6

1. Назвіть або Перерахуйте або Зазначте операції з товарами, що зберігаються на митному складі.

2. Визначте основні завдання відділу організації митного контролю.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи зміст основних повноважень Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо правового регламентування понять «магазин безмитної торгівлі» та «безмитна торгівля».

Модульне завдання № 7

1. Визначте особливості щодо організації складського обліку товарів на митному складі митниці ДФС України.

2. Сформулюйте поняття «контрабанда»; зазначте предмет, об'єкт та суб'єкт контрабанди.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості змісту основних завдань Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо статусу, повноважень і відповідальності митного брокера.

Модульне завдання № 8

1. Охарактеризуйте особливості щодо організації діяльності представників митниці ДФС України в разі встановлення фактів порушення в роботі митного складу.

2. Назвіть класифікаційні ознаки та способи перевезення контрабанди.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши основні завдання відділу організації митного контролю.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно загальних правових регламентацій діяльності митного брокера.

Модульне завдання № 9

1. Охарактеризуйте відповідальність завідувача митного складу та власника митних товарів відповідно вимог Митного кодексу України.

2. Укажіть методи та способи здійснення контрабанди.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши особливості організації режиму роботи магазину безмитної торгівлі.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо організаційно-правових основ правового захисту працівників митних органів.

Модульне завдання № 10

1. Укажіть правове регулювання понять «магазин безмитної торгівлі» та «безмитна торгівля».

2. Визначте поняття та рівень адміністративної відповідальності за порушення митних правил.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, урахувавши заходи щодо запобігання та протидії контрабанді.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно організаційно-правових аспектів професійної освіти працівників митної служби України.

Модульне завдання № 11

1. Опишіть порядок відкриття магазину безмитної торгівлі.
2. Зазначте види адміністративних стягнень за порушення митних правил.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості діяльності (пропоную додати) митного брокера:
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо основних елементів процесу організації митного контролю.

Модульне завдання № 12

1. Охарактеризуйте порядок припинення митного режиму безмитної торгівлі та ліквідації магазину безмитної торгівлі.
2. Зазначте схеми взаємозв'язку між (додала) порушенням митних правил та контрабандою.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи статус, повноваження і відповідальність митного брокера.
4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються організаційно-правових положень щодо прийняття на службу до митних органів, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 13

1. Охарактеризуйте особливості щодо організації робіт щодо облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі.
2. Зазначте законодавчі регулятори, які стосуються заходів щодо запобігання та протидії контрабанді.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи загальні правові регламентації діяльності митного брокера.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно законодавчо-організаційних положень про порядок зберігання,

носіння та застосування вогнепальної зброї працівниками митної служби України.

Модульне завдання № 14

1. Охарактеризуйте особливості щодо організації режиму роботи магазину безмитної торгівлі.
2. Сформулюйте зміст заходів щодо запобігання та протидії контрабанді.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості (пропоную додати) організації робіт щодо отримання та переоформлення дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно правового та організаційного положення соціального захисту працівників митної служби України.

Модульне завдання № 15

1. Зазначте права та обов'язки утримувача магазину безмитної торгівлі.
2. Назвіть загальні організаційні аспекти функціонування Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи зміст організації робіт щодо анулювання та зупинення дії дозволу на провадження митної брокерської діяльності.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно організаційно-правових аспектів професійної освіти працівників митної служби України.

Модульне завдання № 16

1. Опишіть порядок організації робіт щодо продажу товарів

магазинами безмитної торгівлі.

2. Зазначте зміст основних завдань Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи етапи організації та зміст роботи митного брокера.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно правових та організаційних положень соціального захисту працівників митної служби України.

Модульне завдання № 17

1. Визначте порядок організації робіт щодо маркування та зберігання товарів магазинами безмитної торгівлі.

2. Укажіть зміст основних повноважень Департаменту боротьби з контрабандою та митними правопорушеннями.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи види діяльності митного брокера та агента з митного оформлення.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них щодо організації складського обліку товарів на митному складі митниці ДФС України.

Модульне завдання № 18

1. Продовжить речення: «Митний брокер – це...»; зазначте представницьку функцію митного брокера та види його діяльності.

2. Дайте характеристику організаційно - правовим положенням прийняття на службу до митних органів.

3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості (пропоную додати) організації оперативно-аналітичного обліку товарів на митному складі митниці ДФС України.

4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них

стосовно методів та способів здійснення контрабанди.

Модульне завдання № 19

1. Статус, повноваження і відповідальність митного брокера.
2. Організаційно-правові аспекти професійної освіти працівників митної служби України.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості (пропоную додати) організації робіт щодо облаштування та розташування магазину безмитної торгівлі.
4. Розробіть 5 проблемних питань, які стосуються поняття і рівня адміністративної відповідальності за порушення митних правил, та дайте короткі відповіді на них

Модульне завдання № 20

1. Назвіть загальні правові регламентації діяльності митного брокера.
2. Укажіть організаційно-правові основи правового захисту працівників митних органів.
3. Складіть 10 тестових завдань та таблицю відповідей до них, ураховуючи особливості (пропоную додати) організації режиму роботи магазину безмитної торгівлі.
4. Розробіть 5 проблемних питань та дайте короткі відповіді на них стосовно законодавчого регулювання заходів щодо запобігання та протидії контрабанді.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПОТОЧНО-МОДУЛЬНОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» здійснюється на основі результатів поточного контролю знань та іспиту. Об'єктом оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України», засвоєння якого перевіряється під час поточного контролю і на іспиті.

Завданням поточного контролю знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» є перевірка розуміння та засвоєння теоретичного матеріалу, вироблених практичних навичок, проведення прикладних розрахунків, умінь самостійно опрацьовувати додатковий матеріал, здатність осмислити зміст конкретної теми чи розділу, умінь публічно чи письмово визначити проблеми підрозділів митної служби в Україні

Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою. Завдання поточного контролю оцінюються в межах від 0 до 40 балів (включно), а завдання, для іспиту – від 0 до 60 балів (включно). Іспити проводяться у формі виконання письмових екзаменаційних завдань. Для складання іспиту потрібно відповісти на основні питання процесу організації діяльності митної служби України.

Критерії оцінювання модульного контролю

Відповідь на всі питання оцінюється з такою диференціацією:

19–20 балів – «5» (відмінно): якщо здобувач вищої освіти відповів на всі питання та його відповідь містить повне, розгорнуте, правильне та обґрунтоване викладення матеріалу; правильно сформульовані відповідні тлумачення; містить аналіз нормативно-правових актів; матеріал викладений логічно і грамотно;

15–18 балів – «4» (добре): якщо здобувач вищої освіти відповів на всі запитання, однак відповідь на кожне з питань є неповною та не зовсім правильною, тобто наявні недоліки щодо розкриття змісту понять, назв та змісту нормативно-правових актів, нечіткі характеристики відповідних явищ; не містить посилань на нормативно-правові акти (у разі необхідності), інші джерела; викладена з порушенням логіки подання матеріалу;

10–14 балів – «3» (задовільно): якщо здобувач вищої освіти відповів на поставлені запитання, проте відповідь є неправильною або частково розкриває питання, допущені грубі змістовні помилки, які свідчать про відсутність знань у здобувача вищої освіти або їх безсистемність та поверховість, незнання основних положень тем модулю.

Критерії оцінювання екзамену на денній формі навчання

9–10 балів: завдання виконано в повному обсязі, усі висновки аргументовані, продемонстровано авторське бачення проблеми; або завдання виконано в повному обсязі, усі висновки аргументовані, відповіді правильні;

7–8 балів: завдання виконано в повному обсязі, не зовсім аргументовані, але продемонстровано авторське бачення проблеми; або завдання виконано дещо неповно, враховано тільки загальні рекомендації, висновки дещо не аргументовані;

5–6 балів: завдання виконано неповно, висновки не аргументовано, враховано тільки загальні рекомендації, або завдання виконано неповно, висновки не аргументовано;

0–4 бали: завдання не виконано або виконано менше 50 % завдань.

Критерії оцінювання екзамену, заліку на заочній формі навчання

50–60 балів – «відмінно»: здобувач вищої освіти повністю виконав завдання та правильно відповів на запитання;

40–49 балів – «добре»: здобувач вищої освіти виконав завдання та допустив незначні помилки під час відповіді на запитання, що суттєво не впливають на загальний висновок;

30–39 балів – «задовільно»: здобувач вищої освіти надав ідею щодо

розв'язання завдання, але у розрахунках або в юридичних висновках існують значні помилки під час відповіді на запитання, які впливають на загальне рішення;

0–29 балів – «незадовільно»: здобувач вищої освіти не може виконати завдання або робить принципові помилки, які впливають на все рішення щодо розкриття питань.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	Пояснення
90–100	Відмінно	A	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані лише з незначною кількістю помилок
82–89	Добре	B	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вище середнього рівня з кількома помилками
75–81		C	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані вірно з певною кількістю суттєвих помилок
67–74	Задовільно	D	Кредит зараховано. Контрольні заходи виконані непогано, але зі значною кількістю недоліків
60–66		E	Кредит зараховано. Виконання контрольних заходів задовольняє мінімальним критеріям
35–59	Незадовільно	FX	Кредит не зараховано. Студенту надається можливість скласти оговорені контрольні заходи для поліпшення підсумкової оцінки
1–34		F	Кредит не зараховано. Студент повинен повторно освоювати навчальний матеріал дисципліни (модуля)

ГЛОСАРІЙ

з дисципліни «Організація діяльності підрозділів митної служби України» (Основні понятійні категорії та терміни)

Агент з митного оформлення – фізична особа – резидент, що перебуває в трудових відносинах з митним брокером і безпосередньо виконує в інтересах особи, яку представляє митний брокер, дії, пов’язані з пред’явленням органу доходів і зборів товарів, транспортних засобів комерційного призначення, а також документів, потрібних для здійснення їх митного контролю та митного оформлення.

Агентські операції – посередницькі дії агента, що здійснюються на основі агентських угод.

Агентська угода (договір) – угода, укладена принципалом з агентом про здійснення останнім за рахунок принципала дій від його або свого імені.

Ад валорем (ad valorem) – метод вирахування провізних платежів у разі перевезення цінних вантажів або розміру митних зборів у вигляді твердих ставок за одиницю вимірювання товару в процентах від його ціни.

Адміністративна відповідальність в галузі митної справи – передбачена законодавством правова відповідальність за вчинення правопорушень у сфері митного регулювання (порушення митних правил), пов’язана із застосуванням до винних осіб адміністративних покарань (санкцій).

Адміністративне правопорушення (проступок) – протиправна, винна (умисна або необережна) дія чи бездіяльність, яка посягає на громадський порядок, власність, права та свободи громадян, на встановлений порядок управління і за яку законом передбачено адміністративну відповідальність.

Адміністративне покарання за порушення митних правил – установлена державою санкція, застосовувана уповноваженими посадовими

особами митних органів або судами до особи, яка вчинила адміністративне правопорушення в галузі митної справи.

Адміністративне правопорушення в галузі митної справи (порушення митних правил) – протиправна винна дія (бездіяльність) фізичної або юридичної особи, що посягає на визначені митним законодавством України правила митного регулювання, за яке встановлено адміністративну відповідальність.

Адміністративне стягнення – міра відповідальності, що застосовується з метою виховання особи, яка вчинила адміністративне правопорушення, у напрямі додержання законів України, поваги до правил співжиття, а також запобігання вчиненню нових правопорушень як самим правопорушником, так і іншими особами.

Антикорупційна експертиза – діяльність із виявлення в нормативно-правових актах, проєктах нормативно-правових актів положень, які самостійно чи разом з іншими нормами можуть сприяти вчиненню корупційних правопорушень або правопорушень, пов'язаних з корупцією.

Антикорупційна політика – заходи держави, згідно з основоположними принципами своєї правової системи, щодо розробки і здійснення або проведення ефективної скоординованої політики протидії корупції, яка сприяє участі суспільства і яка відображає принципи правопорядку, належного управління державними справами і державним майном, чесності й непідкупності, прозорості та відповідальності.

Аудиторська перевірка (аудит) – комплекс експертно-аналітичних, оціночних, перевірочних та інших форм заходів, спрямованих на забезпечення діяльності банку / банківської групи, пов'язаної з ухваленням їх відповідними органами управлінських рішень та виконанням функцій відповідно до нормативно-правових, розпорядчих, інших актів і внутрішніх документів, з метою проведення незалежної оцінки процесів корпоративного управління, управління ризиками і контролю в банку / банківській групі та надання рекомендацій щодо вдосконалення системи внутрішнього контролю

та мінімізації виявлених ризиків.

Базисна ціна – ціна, попередньо погоджена покупцем та продавцем – майбутніми сторонами зовнішньоторговельного договору (контракту), – яка є основою для визначення контрактної ціни товару залежно від сорту, якості тощо та може коригуватися знижками.

Базові ставки митних зборів – ставки, установлені щодо товарів, що походять з країн, торгово-політичні відносини з якими передбачають режим найбільшого сприяння.

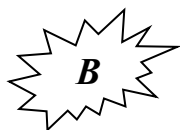
Безмитне ввезення (duty free importation, imports in bond) – ввезення на територію країни товарів без сплати митних зборів, податків, мита.

Безмитна торгівля – митний режим, відповідно до якого товари, не призначені для вільного обігу на митній території України, знаходяться та реалізуються для вивезення за межі митної території України під митним контролем у пунктах пропуску (пунктах контролю) через державний кордон України, відкритих для міжнародного сполучення, та на повітряних, водних або залізничних транспортних засобах комерційного призначення, що виконують міжнародні рейси, з умовним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт та експорт таких товарів, та без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, у тому числі видів митного контролю.

Брокер – особа, що виступає посередником між продавцем і покупцем, зазвичай, за винагороду. Рівень залучення брокера може варіюватися від звичайного посередництва між продавцем і покупцем до посередництва, коли брокер здійснює продаж, отримує кошти від покупця та перенаправляє їх продавцю.

Брокерська діяльність – укладення торговцем цивільно-правових договорів (зокрема на підставі договорів комісії, доручення) щодо цінних

паперів та інших фінансових інструментів від свого імені (від імені іншої особи), за дорученням і за рахунок іншої особи.

Ваговий сертифікат – укладається експортером (постачальником) на вимогу імпортера (замовника) з метою визначення на основі ваги вантажу витрат транспортування, навантаження.

Валюта – банкноти та монети, що знаходяться в обігу як засіб обміну.

Валюта контракту (договору, угоди) – валюта, у якій здійснено оцінку вартості товару за зовнішньоторговельним контрактом. Переважно вона схожа на валюту платежу за договором (контрактом). У разі розбіжності доцільно зазначити порядок перерахунку цих валют (валютне застереження).

Валютне застереження – умови зовнішньоторговельного договору (контракту), узгоджені контрагентами, для страхування платежу від ризику падіння курсу валюти від моменту укладення договору до моменту його оплати.

Вантажний митний комплекс – ділянка території з комплексом будівель, споруд, інженерно-технічних засобів і комунікацій, необхідних для здійснення митного контролю та митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення, що переміщуються через митний кордон України.

Валюта платежу – будь-яка валюта, у якій здійснюється, згідно з умовами договору, оплата товару.

Валюта ціни – будь-яка валюта, у якій встановлюється, згідно з умовами договору, ціна товару.

Верифікація сертифікатів про походження товарів з України – комплекс адміністративно-правових заходів, направлених на встановлення достовірності документу (сертифікату), що підтверджує українське походження товарів.

Ввезення товарів і транспортних засобів на митну територію України, вивезення товарів і транспортних засобів за межі митної території України – сукупність дій, пов’язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України у відповідному напрямку.

Відмова на користь держави – митний режим, відповідно до якого власник відмовляється від іноземних товарів на користь держави без будь-яких умов на свою користь.

Відмова у митному оформленні – письмове вмотивоване рішення органу доходів і зборів про неможливість здійснення митного оформлення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через невиконання декларантом або уповноваженою ним особою умов, визначених Митним кодексом України.

Види адміністративних стягнень – попередження; штраф; оплатне вилучення предмета, який став знаряддям учинення або безпосереднім об’єктом адміністративного правопорушення; конфіскація предмета, який став знаряддям вчинення або безпосереднім об’єктом адміністративного правопорушення; конфіскація грошей, одержаних унаслідок вчинення адміністративного правопорушення; позбавлення спеціального права, наданого громадянину (права керування транспортними засобами, права полювання); позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; виправні роботи; адміністративний арешт; арешт з утриманням на гауптвахті.

Види покарань – штраф; позбавлення військового, спеціального звання, рангу, чину або кваліфікаційного класу; позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; громадські роботи; виправні роботи; службові обмеження для військовослужбовців; конфіскація майна; арешт; обмеження волі; тримання в дисциплінарному батальйоні військовослужбовців; позбавлення волі на певний строк; довічне позбавлення волі.

Висновок експерта – докладний опис проведених експертом досліджень та зроблені за їх результатами висновки, обґрунтовані відповіді на запитання, поставлені особою, яка залучила експерта, або слідчим суддею

чи судом, що доручив проведення експертизи.

Вільна митна зона – митний режим, відповідно до якого іноземні товари ввозяться на територію вільної митної зони та вивозяться з цієї території за межі митної території України із звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, а українські товари ввозяться на територію вільної митної зони із оподаткуванням митними платежами та застосуванням заходів нетарифного регулювання.

Вільна митна зона комерційного типу – створюється з метою забезпечення вільного зберігання товарів без обмеження строків.

Вільна митна зона сервісного типу – створюється з метою забезпечення вільної діяльності підприємств з ремонту, модернізації, будівництва повітряних, морських і річкових суден, інших плавучих засобів, їх складових частин.

Вільна митна зона промислового типу – створюється для переробки (виробництва) товарів на територіях відповідних типів спеціальних (вільних) економічних зон.

Вільний порт – найбільші зони, зі сприятливими митними правилами, де здійснюються всі види діяльності (у тому числі, туризм, роздрібна торгівля, будівництво житлових будинків), що орієнтовані не на експорт, а на стимулювання загального економічного зростання.

Внутрішній аудит – незалежна, об'єктивна діяльність з надання впевненості та консультаційних послуг щодо оцінки систем та процесів банку, що має приносити користь банку та покращувати його діяльність.

Готування до злочину – підшукування або пристосування засобів чи знарядь, підшукування співучасників або змова на вчинення злочину, усунення перешкод, а також інше умисне створення умов для вчинення

злочину.

Громадяни – фізичні особи: громадяни України, іноземці, особи без громадянства.

Дата виконання договору – дата підписання документа, який підтверджує виконання сторонами зобов'язань, що передбачені договором, та/або дата настання останньої з таких подій, які можуть відбуватися в будь-якій послідовності: перехід права власності на цінні папери або інші фінансові інструменти, що є об'єктами цивільних прав за договором, або здійснення оплати за договором, якщо сторони не домовилися про інше.

Дата укладання договору – дата досягнення сторонами згоди щодо всіх істотних основних умов договору та підписання відповідного договору щодо операцій з цінними паперами або іншими фінансовими інструментами (крім договору позики).

Двоканальна система – це спрощена система митного контролю, яка дає змогу громадянам здійснювати декларування, обираючи один з двох каналів проходу (проїзду транспортними засобами особистого користування) через митний кордон України.

Дебентура (debenture) – митне свідоцтво про повернення зборів.

Декларант – юридична чи фізична особа, яка самостійно здійснює декларування, або від імені якої здійснюється декларування товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України.

Декларація – це офіційна заява особи, уповноваженої на виконання функції держави або місцевого самоврядування, передбачена Законом України «Про запобігання корупції».

Декларація митної вартості – документ установленної форми, що подається декларантом і містить відомості щодо митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України чи стосовно яких змінюється митний режим.

Декларація про походження товару – це письмова заява про країну походження товару, зроблена у зв'язку з вивезенням товару виробником, продавцем, експортером (постачальником) або іншою компетентною особою на комерційному рахунку чи будь-якому іншому документі, який стосується товару.

Декларування – заявлення митному органу за встановленою формою точних відомостей про товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України.

Демпінг – ввезення на митну територію країни імпортного товару за ціною, яка значно нижча від ціни на подібний товар у цій країні, що заподіює шкоду національному товаровиробнику подібного товару.

Держава транзиту – держава, через територію якої переміщуються незаконні наркотичні засоби, психотропні речовини і речовини, внесені до II Конвенції Організації Об'єднаних Націй про боротьбу проти незаконного обігу наркотичних засобів та психотропних речовин і яка не є ні місцем походження, ні місцем кінцевого призначення таких засобів та речовин.

Державний експортний контроль – це комплекс заходів щодо контролю за міжнародними передачами товарів, їх використанням юридичною чи фізичною особою, що здійснюється центральним органом виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, та іншими державними органами з метою забезпечення захисту інтересів національної безпеки та відповідно до міжнародних зобов'язань України.

Державні органи, спеціально створені для боротьби з організованою злочинністю – до державних органів, спеціально створених для боротьби з організованою злочинністю, належать: координаційний комітет для боротьби з корупцією і організованою злочинністю, при Президентові України; спеціальні підрозділи для боротьби з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України.

Державна митна справа – встановлення порядку й умов переміщення

товарів через митний кордон України, їх митний контроль та митне оформлення, застосування механізмів тарифного і нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, справляння митних платежів, ведення митної статистики, обмін митною інформацією, ведення Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності, здійснення відповідно до закону державного контролю нехарчової продукції під час її ввезення на митну територію України, запобігання та протидія контрабанді, боротьба з порушеннями митних правил, організація та забезпечення діяльності органів доходів і зборів та інші заходи, спрямовані на реалізацію державної політики у сфері державної митної справи.

Державна митна політика – система принципів та напрямів діяльності держави у сфері захисту митних інтересів та забезпечення митної безпеки України, регулювання зовнішньої торгівлі, захисту внутрішнього ринку, розвитку економіки України та її інтеграції до світової економіки. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Державне мито – платіж, що справляється за вчинення юридичних дій та за видачу документів юридичного характеру уповноваженими на те державними органами й перераховується ними в бюджет.

Джерела митного права – різноманітні зовнішні форми вираження норм митного права, які встановлюють загальні правила поведінки суб'єктів у митній сфері.

Дізнання – форма досудового розслідування, за якою здійснюється розслідування кримінальних про ступків.

Дії, які належать до легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом – будь-які дії, пов'язані із вчиненням фінансової операції чи правочину з активами, одержаними внаслідок вчинення злочину, а також вчиненням дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких активів чи володіння ними, прав на такі активи, джерел їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх

форми (перетворення), а так само набуттям, володінням або використанням активів, одержаних внаслідок вчинення злочину.

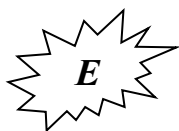
Договір – домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Додаткова декларація – у разі подання попередньої, тимчасової або періодичної митної декларації декларант або уповноважена ним особа повинні протягом визначених законодавством строків подати додаткову декларацію, яка містить точні відомості про товари, задекларовані за попередньою, тимчасовою або періодичною митною декларацією, що подавалися б у разі декларування цих товарів за митною декларацією, заповненою у звичайному порядку.

Документи, що підтверджують країну походження товару – сертифікат про походження товару, засвідчена декларація про походження товару, декларація про походження товару, сертифікат про регіональне найменування товару.

Доходи від злочину – будь-яке майно, придбане чи отримане, прямо або посередньо, в результаті вчинення будь-якого злочину.

Доходи, одержані злочинним шляхом – будь-яка вигода, одержана внаслідок вчинення суспільно небезпечного діяння, що передуює легалізації (відмиванню) доходів, яка може складатися з рухомого чи нерухомого майна, майнових та немайнових прав незалежно від їх вартості.

Експерт - особа, яка володіє науковими, технічними або іншими спеціальними знаннями, має право відповідно до Закону України «Про судову експертизу» на проведення експертизи і якій доручено провести дослідження об'єктів, явищ і процесів, що містять відомості про обставини вчинення кримінального правопорушення, та дати висновок з питань, що виникають під час кримінального провадження і стосуються сфери її знань.

Експертиза – дослідження будь-якого питання обізнаною особою

(експертом) з метою надання висновку.

Експорт – продаж або передача на інших законних підставах товарів іноземним суб'єктам господарської та іншої діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів за межі митного кордону України, включаючи реекспорт товарів, у тому числі: продаж або передача товарів в Україні посольству чи представнику будь-якої юридичної особи іноземної держави, іноземцю чи особі без громадянства; продаж або передача в Україні чи за її межами права управління (контролю) товарами відповідно юридичній особі іноземної держави чи її представнику, іноземцю чи особі без громадянства, зокрема через засоби зв'язку; розкриття технології іноземцю чи особі без громадянства; фактичне відвантаження товарів з метою подальшої їх передачі або переміщення за межі України.

Експорт (експорт товарів) – продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності (у тому числі з оплатою в не грошовій формі) з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи реекспорт товарів.

Експорт (імпорт) капіталу – вивезення за межі України (ввезення в Україну) капіталу в будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності.

Експорт (остаточне вивезення) – митний режим, відповідно до якого українські товари випускаються для вільного обігу за межами митної території України без зобов'язань щодо їх зворотного ввезення.

Експертна оцінка – кількісна та якісна оцінка процесів, що аналізуються експертом. Сукупність оцінок, здійснених різними експертами, дозволяє прогнозувати процеси, що не підпорядковуються безпосередньому виміру або обліку.

Експортна квота – установлений державою обсяг продажу на експорт певних товарів. Обсяг квоти враховує міжнародні зобов'язання країни експортера.

Експортна ліцензія – дозвіл державного органу (Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі України) на вивезення за кордон товарів, що знаходяться під впливом державного регулювання.

Експортне мито – мито, що стягується митними органами до або на момент здійснення процедур митного оформлення вивозу товарів за кордон.

Експортний контроль – система державних заходів щодо регулювання експорту зброї, боєприпасів, сировини та технологій подвійного призначення.

Експортні кредити – прихована експортна субсидія, що є методом фінансової зовнішньоторговельної політики та спрямована на фінансове стимулювання.

Ембарго (повне або часткове) – заборона чи обмеження експорту товарів до держав, визначених міжнародними організаціями, членом яких є Україна, або до держав, щодо яких проводиться відповідна національна політика.

Засвідчена декларація про походження товару – це декларація про походження товару, засвідчена державною організацією або компетентним органом, наділеним відповідними повноваженнями.

Збір (плата, внесок) – обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників зборів, з умовою отримання ними спеціальної вигоди, у тому числі внаслідок вчинення на користь таких осіб державними органами, органами місцевого самоврядування, іншими уповноваженими органами та особами юридично значимих дій.

Зовнішньоекономічна діяльність – діяльність суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території України, так і за її межами.

Зовнішньоекономічна діяльність суб'єктів господарювання – господарська діяльність, яка в процесі її здійснення потребує перетинання митного кордону України майном, зазначеним у частині першій статті 139 Господарського кодексу України, та/або робочою силою.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) – домовленість двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності.

Зона вільної торгівлі – країни – учасники угоди про взаємну вільну торгівлю ліквідують між собою торговельні бар'єри, але зберігають кожна свої торговельні обмеження щодо третіх країн. У цій зоні зберігається митний контроль на всіх кордонах країн-учасниць.

Зона експортної обробки – промислова зона, де здійснюється збирання та виготовлення полуфабрикатів імпортного призначення, спрямованих переважно на іноземні ринки.

Зона експортної обробки з єдиним підприємством – поодинокі підприємства, розташовані в країні, де діють спеціальні пільги з безмитної торгівлі.

Зона митного контролю – місце, визначене органами доходів і зборів, в пунктах пропуску через державний кордон України або в інших місцях митної території України, у межах якого органи доходів і зборів здійснюють митні формальності.

Зона спрощеного митного контролю – частина зони митного контролю з належним технічним та інформаційним обладнанням для здійснення контролю у спрощеному порядку.

Імпорт – купівля або отримання на інших законних підставах від іноземних суб'єктів господарської та іншої діяльності товарів із ввезенням

або без ввезення цих товарів в Україну, включаючи їх купівлю для власного споживання філіями та представництвами установ і організацій України, що знаходяться за її межами, а також дипломатичними представництвами та консульськими установами України за кордоном.

Імпорт (випуск для вільного обігу) – митний режим, відповідно до якого іноземні товари після сплати всіх митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та виконання усіх необхідних митних формальностей випускаються для вільного обігу на митній території України.

Імпорт (імпорт товарів) – купівля (у тому числі з оплатою в грошовій формі) українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в іноземних суб'єктів господарської діяльності товарів з ввезенням або без ввезення цих товарів на територію України, включаючи купівлю товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями України, розташованими за її межами.

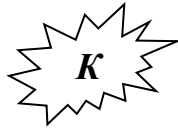
Імпортер – фізична або юридична особа, яка реалізує угоди щодо ввезення товарів у свою країну.

Імпортна квота – показник, що визначає обсяги можливого імпорту тих чи інших товарів. Використовується як засіб нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі.

Імпортна ліцензія – документ дозвільного характеру, що видається уповноваженою державною структурою для ввезення з-за кордону визначеного в ліцензії товару.

Імпортне мито (duty on import) – митний збір, що стягується з імпортуємих в країну товарів та транспортних засобів.

Індикативна ціна – ціна на товар, яка відповідає ціні, що склалася чи складається на відповідний товар на ринку експорту чи імпорту на момент здійснення експортної (імпортної) операції з урахуванням умов поставки та умов проведення розрахунків, визначених згідно з законодавством.

Квота (контингенти) групова – квота, яка встановлюється щодо товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується.

Квота експортна (імпортна) – граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території України (імпортувати на територію України) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних чи вартісних одиницях.

Компенсаційна угода – угода, побудована на компенсації експорту товарів імпортом інших товарів.

Компенсаційне мито – встановлюється відповідно до Закону України «Про захист національного товаровиробника від субсидованого імпорту» у разі ввезення на митну територію України товарів, які є об'єктом субсидованого імпорту, що заподіює шкоду або створює загрозу заподіяння шкоди національному товаровиробнику.

Комерційний акт – це документ, який засвідчує нестачу, ушкодження чи псування вантажу або багажу, що складається в пункті їхнього призначення.

Контрабанда – переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю культурних цінностей, отруйних, сильнодіючих, вибухових речовин, радіоактивних матеріалів, зброї або боєприпасів (крім гладкоствольної мисливської зброї або бойових припасів до неї), частин вогнепальної нарізної зброї, а також спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації.

Контрабанда наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів – переміщення наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів чи прекурсорів або фальсифікованих лікарських засобів через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю.

Контракт – правочин, укладений між наказодавцем акредитива та бенефіціаром, розрахунки за яким здійснюються у формі документарного акредитива або виконання зобов'язань за яким забезпечується резервним акредитивом.

Контроль – можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння однією особою самотійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином.

Контроль доступу – процес дозволу на санкціонований доступ або відмови у несанкціонованому доступі до інформації, ресурсів, на установки або певні режимні ділянки шляхом вживання фізичних, адміністративних або технічних заходів.

Конфіскація як адміністративне стягнення за порушення митних правил – примусове вилучення товарів, транспортних засобів, зазначених у пункті 3 статті 461 Митного кодексу України, і безоплатна передача їх у власність держави. До того ж моторні транспортні засоби та несамохідні транспортні засоби, що буксируються ними, розглядаються як самотійні об'єкти конфіскації.

Контрафактні товари – товари, що містять об'єкти права інтелектуальної власності, ввезення яких на митну територію України та вивезення з цієї території є порушенням прав інтелектуальної власності, що охороняються відповідно до закону.

Корупційний ризик – імовірність того, що відбудеться подія корупційного правопорушення чи правопорушення, пов'язаного з корупцією, яка негативно вплине на досягнення органом влади визначених цілей та завдань.

Корупція – використання державної посади для отримання особистої

вигоди, тобто незаконні вчинки і дії, у тому числі привласнення чужої власності (за якої кошти або майно, що належать державі, використовуються державними посадовими особами для отримання особистої вигоди) і зловживання службовим становищем (корумпований чиновник має особистий інтерес в рішеннях, прийнятих ним як державною посадовою особою), а також хабарництво як зі «сторони, що вимагає хабар», коли посадова особа бере хабар (іноді називається «пасивним» хабарництвом), так і зі «сторони, що дає хабар», коли фізична або юридична особа пропонує хабар (іноді називається «активним» хабарництвом).

Корупція високого рівня – зловживання повноваженнями високого рівня, що надає користь малій кількості осіб за рахунок витрат багатьох осіб, а також спричиняє серйозну та велику шкоду окремим особам та суспільству.

Країна походження товару – країна, у якій товар був повністю вироблений або підданий достатній переробці. До того ж країну походження товару можна розуміти також як групу країн, митні союзи країн, регіон чи частина країни, якщо є необхідність їх виділення з метою визначення походження товару.

Легалізація – узаконення, надання законної сили, перехід на легальні відносини; у міжнародному праві – підтвердження достовірності та юридичної сили документа, виданого в іноземній державі.

Легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом – вчинення фінансової операції чи правочину з коштами або іншим майном, одержаними внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів, а також вчинення дій, спрямованих на приховання чи маскуванню незаконного походження таких коштів або іншого майна чи володіння ними, прав на такі кошти або майно, джерела їх походження, місцезнаходження, переміщення, зміну їх форми (перетворення), а так само набуття, володіння або використання коштів чи

іншого майна, одержаних внаслідок вчинення суспільно небезпечного протиправного діяння, що передувало легалізації (відмиванню) доходів.

Ліцензійний реєстр – перелік суб'єктів господарювання (ліцензіатів), який формується і ведеться органом ліцензування як автоматизована система збирання, накопичення, захисту та обліку відомостей про цих суб'єктів у порядку, установленому законодавством з цього питання.

Ліцензійні умови – нормативно-правовий акт Кабінету Міністрів України, іншого уповноваженого законом органу державної влади, положення якого встановлюють вичерпний перелік вимог, обов'язкових для виконання ліцензіатом, та вичерпний перелік документів, що додаються до заяви про отримання ліцензії.

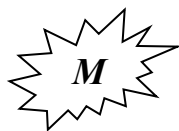
Ліцензія – запис у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб (підприємців та громадських формувань) про рішення органу ліцензування щодо наявності в суб'єкта господарювання права на провадження визначеного ним виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню.

Ліцензування – засіб державного регулювання провадження видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню, спрямований на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави, суспільства та окремих споживачів.

Ліцензія генеральна – відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та/або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах).

Ліцензія глобальна – державний дозвіл на експорт чи імпорт товару у визначений термін без обмежень за кількістю чи вартістю та без визначення країни експорту чи імпорту.

Ліцензія експортна (імпортна) – належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування.

Магазин безмитної торгівлі – спеціалізований торговельний заклад, розташований у пункті пропуску через державний кордон України, відкритому для міжнародного сполучення, а також на повітряному або водному транспортному засобі комерційного призначення, що виконує міжнародні рейси, та призначений для реалізації товарів, поміщених у митний режим безмитної торгівлі.

Митний аудит – це комплекс взаємопов’язаних заходів, які здійснюються митними органами з метою проведення перевірок діяльності учасників ЗЕД після завершення митного оформлення.

Митна безпека – стан захищеності митних інтересів України.

Митний брокер – це підприємство, що надає послуги з декларування товарів, транспортних засобів комерційного призначення, які переміщуються через митний кордон України.

Митний брокер (посередник) – підприємство, що здійснює декларування товарів і транспортних засобів, які переміщуються через митний кордон України, та має ліцензію на право здійснення митної брокерської діяльності, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Митним брокер (резидент) – від імені підприємства декларування товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон України, може здійснювати його відокремлений структурний підрозділ (філія, представництво тощо).

Митна вартість товарів, які переміщуються через митний кордон України – вартість товарів, що використовується для митних цілей, яка базується на ціні, що фактично сплачена або підлягає сплаті за ці товари.

Митна варта – спеціальні підрозділи митних органів, призначені для боротьби з порушеннями митних правил, охорони територій, будівель,

споруд та приміщень митних органів, охорони та супроводження товарів і транспортних засобів, забезпечення охорони зон митного контролю.

Митна декларація – заява встановленої форми, у якій особою зазначено митну процедуру, що підлягає застосуванню до товарів, та передбачені законодавством відомості про товари, умови і способи їх переміщення через митний кордон України та щодо нарахування митних платежів, необхідних для застосування цієї процедури.

Митна лабораторія – це спеціалізована митна установа, яка є структурним підрозділом регіональних митниць. Лабораторіям надається право на здійснення експертної діяльності в межах питань, віднесених до компетенції митної служби.

Митна операція – операція, пов'язана зі здійсненням митного контролю щодо правомірності переміщення транспортних засобів і товарів через митний кордон, митного оформлення цих товарів, а також стягнення мита, митних зборів та інших митних платежів.

Митна політика – це система принципів та напрямів діяльності держави у сфері забезпечення своїх економічних інтересів та безпеки за допомогою митно-тарифних та нетарифних заходів регулювання зовнішньої торгівлі. Державна митна політика є складовою частиною державної економічної політики.

Митна пільга – переваги у вигляді зниження або відміни мита та обмежень, що надаються окремим юридичним та фізичним особам.

Митниця– територіальний орган центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику, і підпорядковується йому. Митниця у зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на органи доходів і зборів.

Митниця (юридична особа) – це підприємство, яке має статус юридичної особи, має самостійний баланс, рахунки в органах, що здійснюють казначейське обслуговування бюджетних коштів, печатку та бланк із зображенням Державного Герба України та зі своїм найменуванням.

Митниця відправлення – будь-який митний орган України, з якого для всієї кількості товарів та інших предметів або їх частини починається переміщення товарів, що перебувають під митним контролем.

Митні документи – це митні декларації, інші документи на товари, що підлягають врученню митному органу призначення (документи контролю доставки), свідоцтва про допущення транспортних засобів для перевезення товарів під митними печатками та пломбами, ліцензії, що видаються митними органами на здійснення діяльності митного брокера, митного перевізника, свідоцтва про визнання підприємства декларантом, а також інші документи. Митні документи видаються і засвідчуються посадовими особами митних органів.

Митниця призначення – будь-який митний орган України, де закінчується переміщення товарів та інших предметів, що перебувають під митним контролем.

Митні збори – плата, що стягується з декларантів за оформлення митних процедур.

Митний кодекс України – це нормативно-правовий акт, який визначає правові, економічні й організаційні основи митної справи і своїм завданням має захист економічного суверенітету й економічної безпеки України, активізацію зв'язків української економіки зі світовим господарством, забезпечення захисту прав громадян, суб'єктів підприємництва та державних організацій і дотримання ними обов'язків та вимог у галузі митної справи.

Метод митного права – це сукупність правових прийомів (засобів і способів), за допомогою яких здійснюється вплив на поведінку суб'єктів. Митне право регулює управлінські відносини під час здійснення митної справи, що зумовлює і його методи.

Митний контроль – діяльність спеціально уповноважених органів виконавчої влади та їх службових осіб у пунктах пропуску через державний кордон України щодо перевірки відповідності вантажів і транспортних засобів вимогам митного, санітарного, ветеринарного, фітосанітарного,

радіологічного, екологічного та інших видів контролю, що встановлюються виключно законами та міжнародними договорами України.

Митний контроль (моніторинг) – сукупність заходів нагляду і контролю, що здійснюються з метою забезпечення додержання норм Митного кодексу України, законів та інших нормативно-правових актів з питань державної митної справи, міжнародних договорів України, укладених у встановленому законом порядку.

Митний кордон – границя території, на якій діє єдине митне законодавство. Митний кордон України має те саме місце, що і державний кордон України, крім меж штучних островів, установок і споруд, створених у виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України. Межі території зазначених островів, установок і споруд становлять митний кордон України.

Митний огляд – адміністративна дія, що полягає у фактичній перевірці товарів і транспортних засобів з метою встановлення законності їх переміщення через кордон, відповідності товарів, що перевіряються, даним, узагальненим у вантажній митній декларації, а також даним, зазначеним у дозвільних документах державних органів; запобігання ввезенню або вивезенню заборонених товарів; виявлення схованого провозу товарів; виявлення товарів, що переміщуються без документів; визначення характеристик товару залежно від інших цілей огляду.

Митний огляд та перегляд – це адміністративні дії посадових осіб митних органів (вид адміністративно-попереджувальних заходів), які полягають у фактичній перевірці транспортних засобів, товарів та речей громадян.

Митний огляд (обов'язковий) – це митний огляд, який встановлюється нормативними актами Державної митної служби стосовно товарів, що підлягають оподаткуванню; товарів, близьких за найменуванням до підакцизних товарів; відносно осіб, які раніше допустили порушення митної процедури внутрішнього транзиту; щодо товарів, які перевозяться

власним транспортом фізичних осіб.

Митні органи України – це державні органи, які безпосередньо здійснюють митну справу та є частиною системи державного управління, а також вони мають специфічні риси й особливості, зумовлені завданнями і функціями, які вони виконують.

Митне оформлення товарів та транспортних засобів – виконання митних формальностей, необхідних для випуску товарів, транспортних засобів комерційного призначення.

Митне регулювання – регулювання питань, пов'язаних із встановленням мита та інших податків, що справляються під час переміщення товарів через митний кордон України, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю України.

Митний перевізник – підприємство, яке здійснює перевезення між митними органами товарів, що перебувають під митним контролем, без застосування заходів щодо гарантування доставки товарів до митного органу призначення і має ліцензію на право здійснення діяльності митного перевізника, видану спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади в галузі митної справи.

Митний пост – митний орган, який входить до складу митниці як відокремлений структурний підрозділ і в зоні своєї діяльності забезпечує виконання завдань, покладених на митні органи.

Митні правила – установлений законодавством України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем, або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів Митним кодексом України та іншими законами України.

Митні платежі – податки, що відповідно до Митного кодексу України або митного законодавства справляються під час переміщення або у зв'язку з

переміщенням товарів через митний кордон України та контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи.

Митне право (у вузькому значені) – це комплексна галузь права, яка складається з різних правових інститутів і правових норм, що регулюють суспільні відносини в галузі державної митної справи.

Митне право (у широкому значені) – це комплексна галузь українського права, яка являє собою систему правових норм різної правовалузевої належності, що встановлюються (санкціонуються) державою і призначаються для регулювання суспільних відносин, пов'язаних із переміщенням товарів і транспортних засобів через митний кордон України, стягненням митних платежів, митним оформленням, митним контролем та іншими засобами проведення митної політики як складової частини внутрішньої та зовнішньої політики України.

Митне право як галузь права – це комплексна галузь права, система встановлених (санкціонованих) державою правових норм різної галузевої приналежності, що регулюють суспільні відносини у сфері митної справи і митної політики.

Митне право як наука – система поглядів, теорій та уявлень про врегульовані митним законодавством відносини.

Митно-правові норми – це встановлені державою правила поведінки, за допомогою яких регулюються суспільні відносини у зв'язку та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон.

Митні правопорушення – це порушення митних правил є різновидом адміністративного правопорушення – винного діяння (дії чи бездіяльності), що посягає на встановлений порядок перетинання митного кордону та переміщення через нього товарів, транспортних засобів і предметів.

Митний режим – комплекс взаємопов'язаних правових норм, що відповідно до заявленої мети переміщення товарів через митний кордон України визначають митну процедуру щодо цих товарів, їх правовий статус, умови оподаткування і обумовлюють їх використання після митного

оформлення.

Митний склад – митний режим, відповідно до якого іноземні або українські товари зберігаються під митним контролем із умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Митний супровід – супровід транспортних засобів, які перевозять товари відповідно до митного режиму транзиту, що здійснюється посадовими особами митних органів або іншими організаціями згідно із законодавством України з метою забезпечення дотримання умов митного режиму транзиту.

Митна справа – це порядок переміщення через митний кордон України товарів і транспортних засобів, митне регулювання, пов'язане з установленням та справлянням податків і зборів, процедури митного контролю та оформлення, боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил, спрямовані на реалізацію митної політики.

Митна статистика – складова частина загальнодержавної системи статистичного обліку і звітності, статистична інформація, яка формується, узагальнюється і аналізується органами доходів і зборів, використовується в інтересах зміцнення зовнішньоекономічних зв'язків, поліпшення митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, подальшої інтеграції України в загальносвітову систему економічних відносин.

Митна статистика зовнішньої торгівлі – узагальнена та відповідно систематизована інформація про переміщення товарів через митний кордон України.

Митний тариф – звід ставок мита, застосовуваних до товарів, переміщуваних через митний кордон.

Митна територія (customs area) – територія України, зайнята сушею, територіальне море, внутрішні води і повітряний простір, а також території вільних митних зон, штучні острови, установки та споруди, створені у

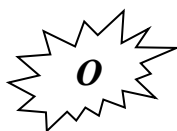
виключній (морській) економічній зоні України, на які поширюється виключна юрисдикція України.

Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності – комплекс заходів заборонного та обмежувального характеру, які не дають змогу ввезти іноземні товари на внутрішній ринок, такі товари, що зможуть нанести шкоду національній економіці різким зростанням імпорту.

Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (основне завдання) – не лише протистояння посиленню конкурентних позицій країни-імпортера, але й захист національного виробництва, охорона життя та здоров'я населення країни, навколишнього середовища, моралі, релігії та національної безпеки, а також нетарифне регулювання застосовують і щодо експортних операцій з метою захисту національного ринку.

Норми митного права – встановлені державою правила поведінки в митній сфері, які регулюють зміст митної справи і підтримуються примусовою силою держави.

Обов'язкові владні приписи в митній галузі – це покладання на сторони юридичного обов'язку виконати конкретні правові дії в умовах, що передбачені конкретною митно-правовою нормою.

Об'єкти митного контролю – товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон; документи і відомості про них; фізичні та юридичні особи, що мають відношення до цих товарів – власники товарів, особи, що діють за їхнім дорученням (митні брокери, декларанти, митні перевізники та ін.), їхні документи; відповідність фактичних обставин установленому порядку переміщення товарів і транспортних засобів через

митний кордон; можливість надання та дотримання митних режимів, обраних декларантами за згодою митних органів стосовно товарів і транспортних засобів.

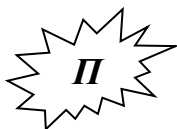
Об'єкт митного правопорушення – суспільні відносини, врегульовані нормами митного законодавства, яким фактом вчинення правопорушення заподіюється шкода або загроза заподіяння шкоди.

Обмеження нетарифні – законодавче обмеження на ввіз чи вивіз певних товарів в країну або з країни.

Обмеження тарифні – система митних тарифів, що ускладнює імпорт або експорт певних товарів.

Особистий огляд як форма митного контролю – здійснюється за письмовим рішенням начальника митниці чи особи, яка заміщує його, у разі наявності достатніх підстав вважати, що громадянин, який прямує через митний кордон України чи знаходиться в зоні митного контролю або в транзитній зоні міжнародного аеропорту, приховує при собі предмети контрабанди чи предмети, які є безпосередніми об'єктами порушення митних правил або заборонені для транзиту через територію України. Застосування цього заходу зумовлюється організованою злочинністю, контрабандою наркотиків, зброї, культурно-історичних цінностей.

Офіційний валютний курс – курс валюти, офіційно встановлений Національним банком України як уповноваженим органом держави.

Пеня – штрафна санкція, сума якої стягується з платників за порушення строків сплати податків та платежів або термінів перерахування їх до бюджету організаціями, котрі утримують чи приймають їх.

Перевірка документів та відомостей – форма митного контролю, спрямована на перевірку документів і відомостей, поданих під час здійснення митних операцій, з метою встановлення достовірності відомостей, дійсності документів та (або) правильності їх заповнення та (або) оформлення.

Переміщення іноземної валюти – правила та порядок вивезення і ввезення національної та іноземної валют і валютних цінностей під час перетинання митного кордону України громадянами-резидентами і нерезидентами України, ураховуючи тих, що прямують транзитом.

Переміщення товарів через митний кордон України у вантажних відправленнях – переміщення товарів через митний кордон України під час здійснення експортно-імпортних операцій, а також інших операцій, пов'язаних із ввезенням товарів на митну територію України, вивезенням товарів за межі митної території України або переміщенням їх митною територією України транзитом. Під час переміщення товарів через митний кордон України у вантажних відправленнях оформлюється вантажна митна декларація.

Переробка за межами митної території – митний режим, відповідно до якого українські товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці за межами митної території України без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови повернення цих товарів або продуктів їх переробки на митну територію України в митному режимі імпорту.

Переробка на митній території – митний режим, відповідно до якого іноземні товари піддаються у встановленому законодавством порядку переробці без застосування до них заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, за умови подальшого реекспорту продуктів переробки.

Переміщення товарів через митний кордон України в міжнародних поштових відправленнях – переміщення товарів через митний кордон України в упакованих та оформлених відповідно до вимог актів Всесвітнього поштового союзу та Правил користування послугами поштового зв'язку листах, бандеролях, спеціальних мішках з позначкою «М», дрібних пакетах, поштових посилках, відправленнях прискореної пошти з позначкою «EMS», які приймаються до пересилання за межі України, доставляються в Україну або переміщуються територією України транзитом підприємствами поштового

зв'язку.

Переміщення товарів через митний кордон України в міжнародних експрес-відправленнях – переміщення товарів та інших предметів, належним чином упакованих, що перевозяться експрес-перевізником будь-яким видом транспорту з метою доставки одержувачу у визначений термін.

Переміщення товарів через митний кордон України в несупроводжуваному багажі – переміщення через митний кордон України товарів, що належать громадянам, окремо від цих громадян або повноважених ними осіб з оформленням багажних документів.

Періодична митна декларація – декларація, яка подається у разі, якщо товари регулярно переміщуються через митний кордон України однією і тією ж особою на одних і тих же умовах та підставах протягом не більше 180 днів та із зобов'язанням щодо подання додаткової декларації на товари, переміщені за періодичною митною декларацією протягом попереднього календарного місяця, у порядку та на умовах, встановлених Кабінетом Міністрів України.

Попередня митна декларація – декларація, яка подається до відповідного митного органу до ввезення товарів транспортних засобів комерційного призначення (у тому числі з метою транзиту) або після їх ввезення, якщо ці товари, транспортні засоби перебувають на території пункту пропуску через державний кордон України. Попередня митна декларація подається декларантом або уповноваженою ним особою з метою проведення аналізу ризиків та прискорення виконання митних формальностей.

Пост-аудит – це форма митного контролю, яку здійснюють митні органи для перевірки правильності та достовірності відомостей, зазначених у митних деклараціях, через вивчення бухгалтерських документів, рахунків, систем управління бізнесом після завершення митного оформлення.

Предмет митного права – суспільні організаційні відносини, що складаються у процесі та з приводу переміщення товарів і транспортних засобів

через митний кордон України, тобто це відносини майнового характеру, особисті немайнові відносини та організаційно-управлінські відносини.

Підвищення обізнаності щодо боротьби з корупцією – належні заходи держави, у межах своїх можливостей та з урахуванням основоположних принципів свого внутрішнього права, спрямовані на сприяння активній участі окремих осіб і груп за межами державного сектора, таких як громадянське суспільство, неурядові організації та організації, що функціонують на базі громад, у запобіганні корупції й боротьбі з нею та для поглиблення розуміння суспільством факту існування, причин і небезпечного характеру корупції, а також загроз, що створюються нею.

Повідомлення про корупцію – повідомлення про порушення вимог Закону «Про запобігання корупції», Закону України «Про політичні партії в Україні» та містить інформацію про корупційне або пов'язане з корупцією правопорушення, інше порушення Закону особами, визначеними у статті 3 Закону «Про запобігання корупції».

Попередні митні операціями – це операції, тобто дії, що виконуються до початку митного оформлення товарів і транспортних засобів, забезпечують захист митного кордону України від переміщення через нього товарів і транспортних засобів, заборонених до ввезення в Україну та вивезення за її межі.

Порушення митних правил – це адміністративні правопорушення, які являють собою протиправні, винні (умисні або з необережності) дії чи бездіяльність, що посягають на встановлений Митним кодексом України та іншими актами законодавства України порядок переміщення товарів, транспортних засобів комерційного призначення через митний кордон України, пред'явлення їх органам доходів і зборів для проведення митного контролю та митного оформлення, а також здійснення операцій з товарами, що перебувають під митним контролем або контроль за якими покладено на органи доходів і зборів цим Кодексом чи іншими законами України, і за які Митним кодексом України передбачена адміністративна відповідальність.

Правопорушення, пов'язане з корупцією – діяння, що не містить ознак корупції особою, але порушує встановлені Законом України «Про запобігання корупції» вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою, зазначеною у частині першій статті 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність.

Преференційне мито – пільгове мито, що утворює особливі сприятливі умови для однієї або декількох країн у разі імпорту всіх або окремих груп імпортованих товарів.

Преференційний режим – особливий пільговий режим здійснення зовнішньоекономічних зв'язків, що надається однією країною іншій.

Преференція – перевага, пільги у вигляді знижок і ставок імпортного мита, звільнень від сплати мита, що можуть надаватися країною на умовах взаємності або в односторонньому порядку.

Провадження у справах про порушення митних правил – сукупність послідовних дій уповноважених посадових осіб органів доходів і зборів України, спрямованих на виконання завдань, що стоять перед провадженням.

Проміжна митниця – будь-який митний орган, де здійснюється часткове довантаження, розвантаження, перевантаження товарів або інші операції з товарами, пов'язані з необхідністю зміни транспортного засобу, митного режиму, усунення загрози псування вантажу тощо.

Пропуск товарів і транспортних засобів через митний кордон України – надання органом доходів і зборів відповідній особі дозволу на переміщення товарів через митний кордон України з урахуванням заявленої мети такого переміщення.

Пункт пропуску через державний кордон України – ділянка місцевості, територія або частина території залізничної, автомобільної станції, морського, річкового порту, аеропорту (аеродрому) з комплексом будівель, споруд та інженерно-технічних засобів, де здійснюються визначені законодавством прикордонний, митний та інші види контролю з метою пропуску через державний кордон осіб, транспортних засобів, вантажів та

іншого майна.

Реекспорт – продаж або передача на інших законних підставах іноземним суб'єктам господарської та іншої діяльності з вивезенням або без вивезення за межі України товарів, раніше імпортованих в Україну.

Реєстр митних декларацій – електронний реєстр ввізних або вивізних митних декларацій, на підставі яких продукція, що експортується (імпортується), переміщується через митний кордон України. Реєстр митних декларацій, що подається Державною митною службою України до Національного банку України, надсилається банку Національним банком України.

Реєстрація товарів, що містять об'єкти інтелектуальної власності в органах доходів і зборів України – це передбачена митним законодавством процедура засвідчення факту зацікавленості право власника у сприянні захисту його прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України та механізм збору інформації, необхідної для виконання таких функцій органами доходів і зборів України.

Реімпорт – митний режим, відповідно до якого товари, що були вивезені або оформлені для вивезення за межі митної території України, випускаються у вільний обіг на митній території України зі звільненням від сплати митних платежів, встановлених законами України на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Режим зони митного контролю – це встановлені законодавством України з питань митної справи приписи, заборони та обмеження щодо перебування товарів, транспортних засобів та громадян, умови розташування будівель та споруд, а також проведення господарських робіт у зоні митного контролю.

Режим зони митного контролю – встановлені законодавством України з питань державної митної справи приписи, заборони та/або

обмеження щодо перебування в зоні митного контролю товарів, транспортних засобів комерційного призначення та громадян, розташування в ній споруд та об'єктів, а також проведення в цій зоні господарських робіт.

Сертифікат підтвердження доставки – документ, виданий уповноваженим на це державним органом держави-імпортера, який підтверджує, що зазначені в ньому товари доставлено до цієї держави.

Сертифікат походження – довідка, що вказує на країну походження товару. Дата цього документа повинна бути встановлена раніше ніж дата накладної.

Сертифікат про походження товару – це документ, який однозначно свідчить про країну походження товару і виданий компетентним органом цієї країни або країни вивезення, якщо у країні вивезення сертифікат видається на підставі сертифіката, виданого компетентним органом у країні походження товару.

Сертифікат про регіональне найменування товару – це документ, який підтверджує, що товари відповідають визначенню, характерному для відповідного регіону країни, та виданий компетентним органом відповідно до законодавства країни вивезення товару.

Система митно-тарифного регулювання – це застосування ввізного мита, інших податків, сплата яких є умовою розміщення товарів, що ввозяться, під режим випуску для вільного обігу.

Склад тимчасового зберігання – відповідним чином облаштовані приміщення та/або криті чи відкриті майданчики, резервуари, холодильні або морозильні камери, призначені для тимчасового зберігання товарів під митним контролем до поміщення їх у митний режим.

Спеціальна (вільна) економічна зона – частина території України, на якій встановлено спеціальний правовий режим господарської діяльності,

особливий порядок застосування та дії законодавства України. На території спеціальної (вільної) економічної зони можуть запроваджуватися пільгові митні, податкові, валютно-фінансові та інші умови підприємництва вітчизняних та іноземних інвесторів.

Спеціально виготовлене сховище (тайник) – сховище, виготовлене з метою незаконного переміщення товарів через митний кордон України, а також обладнані і пристосовані з цією ж метою конструктивні ємності та предмети, які попередньо піддавалися розбиранню, монтажу тощо.

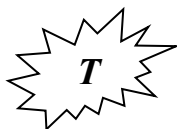
Спеціалізовані митні організації – це організації, які забезпечують ефективну діяльність митних органів, організації, що спеціалізуються на митних операціях із вантажами, автотранспортні митні господарства, постачальні митні господарства, митні лабораторії, кінологічні служби, обчислювальні центри.

Суб'єкт здійснення міжнародних передач товарів – суб'єкт зареєстрований центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері державного експортного контролю, суб'єкт господарювання України, який має намір здійснювати або здійснює міжнародні передачі товарів, включаючи посередницьку (брокерську) діяльність.

Ставка мита – зазначений в митному тарифі встановлений грошовий розмір платежу, який використовується для розрахунку розміру мита, що підлягає стягненню митними органами за переміщуваний через митний кордон товар.

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності – особа, зареєстрована на території України чи іншої держави, яка здійснює зовнішньоекономічну діяльність.

Субсидія експортна – засіб державного стимулювання вітчизняного експортера для продажу товарів на зовнішній ринок за цінами, нижчими від внутрішніх, що забезпечує їм цінову конкурентоспроможність та стимулює розвиток експортної стратегії та тактики.

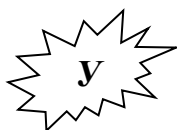

Тимчасове ввезення – митний режим, відповідно до якого іноземні товари, транспортні засоби комерційного призначення ввозяться для конкретних цілей на митну територію України з умовним повним або частковим звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реекспорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Тимчасове ввезення товарів – ввезення товарів в Україну з іноземної держави з наступним їх вивезенням за межі України.

Тимчасове вивезення – митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Тимчасове вивезення товарів – це митний режим, відповідно до якого українські товари або транспортні засоби комерційного призначення вивозяться за межі митної території України з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності і підлягають реімпорту до завершення встановленого строку без будь-яких змін, за винятком звичайного зносу в результаті їх використання.

Умови зовнішньоекономічного договору (контракту) – умови, узгоджені контрагентами угоди до укладення договору. Вносяться до тексту договору (контракту), регулюють відносини сторін у разі виконання

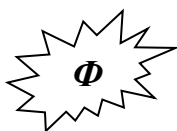
договору (контракту) та встановлюють взаємні вимоги, права, обов'язки.

Умови платежу – умови, що визначають обсяг, форми, строки, місце платежу на виконання вимог зовнішньоекономічного договору (контракту).

Умови поставки (terms of delivery) – передбачені договором вимоги до кількості та якості продукції, асортименту, терміну поставки, форми оплати, упаковки та ін.

Умовне звільнення від оподаткування митними платежами – звільнення від сплати нарахованого податкового зобов'язання в разі поміщення товарів у митні режими, що передбачають звільнення від оподаткування митними платежами за умови дотримання вимог митного режиму.

Уповноважена особа – особа, яка на підставі договору або належно оформленого доручення, виданого власником товарів і транспортних засобів, наділена правом вчиняти дії, пов'язані з пред'явленням цих товарів і транспортних засобів митним органам для митного контролю та митного оформлення під час переміщення їх через митний кордон України, або іншим чином розпоряджатися зазначеними товарами і транспортними засобами.

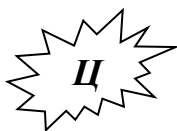

Фінансування експорту – кредитування експортних поставок, що здійснюється наданням позики покупцеві продавцем або банком, що його забезпечує.

Фітосанітарний контроль – контроль експорту та імпорту товарів рослинного походження.

Формато-логічний контроль – автоматизована перевірка правильності заповнення даних митних декларацій та повернення результатів перевірки; перевірка митних декларацій та інших документів на достовірність та законність; здійснення статистичного, валютного контролю, контролю нарахованих митних платежів, контролю правильності застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Фритредерство – політика вільної торгівлі, за якої митні органи виконують переважно реєстраційні функції та не стягують імпорتنі та експортні мита, не встановлюють обмеження на зовнішньоторговельний обіг.

Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну податкову і митну політику – центральний орган виконавчої влади, що є головним органом у системі центральних органів виконавчої влади з питань забезпечення формування єдиної державної податкової, державної митної політики в частині адміністрування податків і зборів, митних платежів та реалізації єдиної державної податкової, державної митної політики, забезпечення формування та реалізації державної політики з адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування, забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями у разі застосування податкового та митного законодавства.

Ціна демпінгова – експортна ціна, нижча за ціну того самого товару на внутрішньому ринку.

Штраф – грошове стягнення, що накладається судом у випадках і розмірі, встановлених в Особливій частині Митного кодексу України.

Штрафна санкція (фінансова санкція, штраф) – плата у вигляді фіксованої суми та/або відсотків, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням яких покладено на контролюючий орган.

Штрафні санкції – господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити в разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності,

невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-законодавчі джерела

1. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
2. Митний кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17#Text>.
3. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
4. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
5. Господарсько-процесуальний кодекс України : Закон України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
6. Цивільно-процесуальний кодекс України : Закон України від 18.03.2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
8. Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
10. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>.
11. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469->

19#Text.

12. Положення про Державну митну службу України : Постанова Кабінету Міністрів України 06.03.2019 р. № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF#n209>.

13. Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції : Закон України від 14.01.2000 р. № 1393-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 12. Ст. 95. (із змін. та допов.).

14. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.

15. Про внесення змін до Митного кодексу України та деяких законів України щодо запровадження механізму «єдиного вікна» та оптимізації здійснення контрольних процедур під час переміщення товарів через митний кордон України : Закон України від 06.09.2018 р. № 2530.

16. Про затвердження Порядку відшкодування витрат, пов'язаних із залученням митними органами спеціалістів та експертів для участі в здійсненні митного контролю, та у справі про порушення митних правил : Постанова Кабінету Міністрів України від 23.04.2003 р. № 574. *Офіційний вісник України*. 2003. № 17. Ст. 767.

17. Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2012 р. № 450. *Офіційний вісник України*. 2012. № 40. Ст. 1545.

18. Порядок інформаційного обміну між органами доходів і зборів, іншими державними органами та підприємствами за принципом «єдиного вікна» з використанням електронних засобів передачі інформації : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2016 р. № 364 (із змін. та допов.).

19. Про затвердження Порядку створення зон митного контролю : наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 583. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2270.

20. Про затвердження Порядку взаємодії митних органів із Центральним митним управлінням лабораторних досліджень та експертної роботи під час проведення митного контролю та митного оформлення товарів і транспортних засобів, Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (аналізу, експертизи) та форми акта про взяття проб (зразків) товарів : наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 654: *Офіційний вісник України*. 2012. № 63. Ст. 2586.

21. Про затвердження Інструкції з організації митного контролю та митного оформлення міжнародних експрес-відправлень, що переміщуються (пересилаються) через митний кордон України : наказ Державної митної служби України від 03.09.2007 р. № 728. *Офіційний вісник України*. 2007. № 72. Ст. 2713.

22. Про затвердження Порядку оформлення результатів проведення митними органами перевірок : наказ Міністерства фінансів України від 21.03.2012 № 377. *Офіційний вісник України*. 2012. № 37. Ст. 1386.

23. Про затвердження Порядку справляння митних платежів при ввезенні на митну територію України товарів громадянами : наказ Міністерства фінансів України від 22.05.2012 р. № 581. *Офіційний вісник України*. 2012. № 56. Ст. 2268.

24. Про затвердження Порядку виконання митних формальностей під час здійснення митного оформлення товарів із застосуванням митної декларації на бланку єдиного адміністративного документа : наказ Міністерства фінансів України від 30.05.2012 р. № 631. *Офіційний вісник України*. 2012. № 64. Ст. 2627.

25. Про затвердження форми декларації митної вартості та правил її заповнення : наказ Міністерства фінансів України від 24.05.2012 р. № 599. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 2104.

26. Про Концепцію інтегрування системоутворюючих компонентів технічних та спеціальних засобів митного контролю з автоматизованою системою митного оформлення Держмитслужби України : наказ Державної

митної служби України від 28.03.2012 р. № 191 URL:
<http://www.customs.gov.ua/dmsu/control/uk/index>.

27. Про участь України у Митній конвенції про міжнародне перевезення вантажів із застосуванням книжки МДП (Конвенції МДП 1975 р.): Закон України від 15.07.1994. р. *Офіційний вісник України*. 1994. № 33. Ст. 307.

28. Про затвердження форм процесуальних документів у справах про порушення митних правил: наказ Міністерства фінансів України від 31.05.2012 р. № 652. *Офіційний вісник України*. 2012. № 50. С. 2009.

29. Про затвердження Типової мирової угоди про припинення провадження у справі про порушення митних правил: наказ Міністерства фінансів України від 28.05.2012 р. № 607. *Офіційний вісник України*. 2012. № 52. Ст. 2105.

30. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. URL:
<http://www.rada.gov.ua>.

31. Про символіку Державної митної служби України: Указ Президента України від 27.06.2003 р. № 554. *Офіційний вісник України*. 2003 р. № 27. С. 11. Ст. 1315.

32. Про затвердження Порядку проведення митними органами невиїзних документальних перевірок: Постанова Кабінету Міністрів України від 02.02.2011 р. № 71. *Офіційний вісник України*. 2011. № 9. Ст. 415.

33. Положення про Державну фіскальну службу України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 236 URL:
<http://sfs.gov.ua>.

34. Про утворення Державної фіскальної служби: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.05.2014 р. № 160. URL: <http://sfs.gov.ua>.

35. Класифікатор митних органів, їх структурних підрозділів, митних організацій, спеціалізованих навчальних закладів та науково-дослідної установи митної служби України: затверджено Наказом Міністерства

фінансів України від 20.09.2012 р. № 1011. *Офіційний вісник України*.2012. № 60. Ст. 2457.

36. Про затвердження Примірної структури регіональної митниці, митниці та Вимог до штатної структури регіональної митниці, митниці : наказ Державної митної служби України від 05.12.11 р. № 1025. [URL: http://yurist-onlin.com/law/19012](http://yurist-onlin.com/law/19012).

37. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною митною службою : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 р. № 913-р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 75. Ст. 2813.

38. Про створення митних постів митниць Міністерства доходів і зборів України : наказ Міністерства доходів і зборів України від 25.04.2013 р. № 75. URL: <http://minrd.gov.ua>.

39. Про затвердження переліку платних адміністративних послуг, які надаються Державною митною службою : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 28.09.2011 р. № 913-р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 75. Ст. 2813.

40. Про затвердження Положення про спеціальні звання працівників і навчальних закладів митної служби : Постанова Кабінету Міністрів України від 16.06.2003 р. № 900. *Офіційний вісник України*. 2003. № 25. С. 174. Ст. 1190.

41. Про затвердження зразків форменого одягу посадових осіб митної служби України, їх опису, норм забезпечення і термінів експлуатації : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.12.2002 р. № 1988. *Офіційний вісник України*. 2003. № 1. С. 36. Ст. 13.

42. Про затвердження Правил носіння форменого одягу посадовими особами митної служби України, курсантами митних закладів освіти : Наказ Державної митної служби України від 10.09.2003 р. № 602. URL: <http://yurist-onlin.com/law/19012>.

43. Про затвердження Порядку здійснення компенсації шкоди,

заподіяної працівникам митних органів, спеціалізованих митних установ та організацій під час виконання або пов'язаної з виконанням ними службових обов'язків : Постанова Кабінету Міністрів України від 26.05.2004 р. № 678.
[URL: http://www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua).

44. Про затвердження Інструкції про порядок організації та проведення службового розслідування і службової перевірки в митній службі України : наказ Державної митної служби України від 13.08.2010 р. № 918. *Офіційний вісник України*. 2011. № 12. Ст. 532.

45. Про затвердження Положення про Департамент боротьби з контрабандою, аналізу ризиків та протидії корупції : наказ Державної митної служби України від 07.04.2011 р. № 289. URL: <http://yurist-onlin.com/law/19012>.

46. Про створення митних постів митниць Міністерства доходів і зборів України : наказ Міністерства доходів і зборів України від 25.04.2013 р. № 75. URL: <http://minrd.gov.ua>.

47. Положення Про Міністерство доходів і зборів України : затверджено Указом Президента України від 18.03.2013 р. № 141. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/141/2013>.

Навчально-наукові літературні джерела

48. Бойко В. М. Митне право України : навч. посіб. Київ : Правова єдність : Алерта, 2015. Т. 1. 528 с.

49. Бойко В. М. Митне право України : навч. посіб. Київ : Правова єдність : Алерта, 2015. Т. 2. 618 с.

50. Гребельник О. П. Митна справа : підручник ; Міністерство освіти і науки, Українсько-американський гуманітарний інститут Вісконсінський Міжнародний Університет (США) в Україні. 4-те вид., оновл. та доповов. К. : ЦУЛ, 2014. 472 с.

51. Гіжевський В. К., Світлак І. І., Скірський І. В. Митне право України : навч. посібник. К. : Атіка, 2009. 204 с.

52. Дьомін Ю. М., Дьоміна С. Ю., Железняк Н. М. Митне право

України : навч. посіб. / за заг. ред. О. Х. Юлдашеваю. К. : Центр учбової літератури, 2009. 232 с.

53. Дубініна А. А., Сорокіна С. В. Митна справа : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 320 с.

54. Зима О. Т. Митне право : конспект лекцій. Харків : Право, 2018. 126 с.

55. Зименко А. В. Митне право: аспекти провадження у справах про порушення митних правил : навч. посіб. Харків : Право, 2010. 160 с.

56. Науково-практичний коментар Митного кодексу України / за заг. ред. Є. В. Додіна Київ : Центр учбової літератури, 2019. 488 с.

57. Митне право : навч.-метод. посіб. / ред. рада: В. Т. Білоус та ін.; Держ. податк. служба України, НУДПС України. Ірпінь : Вид-во Нац. ун-ту ДПС України, 2012. 104 с.

58. Митне право України : навч. посіб. / ред. рада: Ю. В. Іщенко, В. П. Чабан, В. М. Дорогих та ін. К : Юрінком Інтер, 2010. 296 с.

59. Митне право України : навч. посіб. / ред. рада: В. К. Гіжевський, І. І. Світлак, І. В. Скірський. К. : Атіка, 2009. 204 с.

60. Митна справа : підручник / ред. рада: М. І. Крупка та ін. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 572 с.

61. Митна справа : підручник / ред. рада: Н. В. Мережко, П. В. Пашко, О. В. Рождественський. К. : КНТЕУ, 2016. 572 с.

62. Управління в митній службі : підручник./ ред. рада: Ю. Д. Кунєв (голова), І. М. Коросташова, А. В. Мазур, С. П. Шапошник. К. : Центр навчальної літератури, 2006. 408 с.

63. Шершун А. А. Митні правила України : підручник. Х. : Факт, 2013. 512 с.

64. Шишка Р. Б. Митне право України : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2008. 320 с.

65. Ченцов В. В. Митне право України : навч. посіб. К. : Істина, 2007. 328 с.

Додаткові навчально-наукові літературні джерела

1. Адміністративне право : підручник / за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. 2-ге вид., переробл. та допов. Харків : Право, 2012. 656 с.
2. Адміністративна відповідальність за порушення митних правил : навч. посіб. / за заг. ред. В. В. Ченцова. Київ : Істина. 2010. 208 с.
3. Брачук А. О. Реалізація принципу сприяння торгівлі у митному законодавстві : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Одеса : Б. в., 2019. 22 с.
4. Боротьба з контрабандою та порушеннями митних правил : підручник для студ. вищих навч. закл. / ред. рада: А. Д. Войцещук (голова), М. М. Каленський, С. І. Барабаш, О. В. Гоя, С. С. Савчук. Хмельницький : Інтрада, 2008. 328 с.
5. Головка М. П., Сорокіна С. В. Митний контроль за переміщенням фізичних осіб через митний кордон України : навч. посіб. Х. : ХДУХТ, 2012. 131 с.
6. Дмитренко Є. С. Проблемні питання визначення компетенції та повноважень митних органів у сфері забезпечення митної безпеки держави. *Митна справа*. 2013. № 1. С. 22–30.
7. Дуженко С. А. Провадження у справах про порушення митних правил : монографія / за заг. ред. М. Г. Шульги. Харків : Оберіг, 2017. 170 с.
8. Додін Є. В. Місце відповідальності за порушення митних правил у структурі юридичної відповідальності. *Митна справа*. 2013. № 2. С. 18–24.
9. Допілка В. О. Контрабанда спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. *Митна справа*. 2012. № 2. С. 45–49.
10. Допілка В. О. Становлення поняття «контрабанда» в історії законодавства України. *Митна справа*. 2012. № 3. С. 74–79.
11. Ємченко І. В., Закусілов А. П. Методи і технічні засоби митного контролю : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 432 с.

12. Заходи адміністративного припинення в діяльності митних органів України: доктринальний, нормативний та правозастосовчий аспекти : монографія / за заг. ред. Т. О. Коломоєць, Т. Ф. Янчук. Запоріжжя : ЗНУ, 2012. 198 с.
13. Калініченко А. І. Систематизація митного законодавства: сутність та форми : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Харків; 2015. 19 с.
14. Коваль Н. О. Особливості митного контролю за переміщенням через митний кордон України гуманітарної допомоги. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 114–124.
15. Месеча І. Вдосконалення митного контролю й митного оформлення товарів із застосуванням електронної митної декларації. *Вісник Міністерства доходів і зборів України*. 2014. № 1. С. 56–57.
16. Митна політика та митна безпека: концептуальне визначення і шляхи забезпечення : монографія / за ред. П. В. Пашка. К. : Знання, 2012. 215 с.
17. Митний контроль і митне оформлення : навч. посіб. / за ред. М. М. Коленського, П. В. Пашка. К. : Знання, 2002. 284 с.
18. Мельник О. М. Правовий статус працівника державної митної служби : монографія. Ірпінь : ВЦ НУДПСУ, 2012. 170 с.
19. Ніканорова О. В. Особливості правовідносин, що пов'язані зі здійсненням контролю. *Митна справа*. 2013. № 6. С. 132–139.
20. Прокопенко В. В. Виконання митних формальностей під час переміщення товарів через митний кордон України різними видами транспорту : монографія. Дніпро: УМСФ. 2018. 336 с.
21. Панфілова О. Є. Особливості митного контролю та митного оформлення товарів, щодо яких застосовуються захисні заходи. *Митна справа*. 2013. № 2. С. 48–54.
22. Розмош В. Оскарження дій митних органів при здійсненні контролю за ввезенням товарів на митну територію України. *Вісник Податкової служби України*. 2013. № 17, 18. С. 66–68.

23. Сорока С. О. Особливості порушення кримінальної справи про контрабанду наркотичних засобів. *Митна справа*. 2012. № 1. С. 56–60.
24. Суворкін В. А. Декриміналізація контрабанди товарів та новий Митний кодекс: новації, проблеми, перспективи. *Митна справа*. 2012. № 3. С. 80–89.
25. Сучасний стан та перспективи розвитку митних правовідносин в Україні : колективна монографія / за заг. ред. Д. В. Приймаченка. Дніпро : Видавничий дім «Гельветика», 2018. 272 с.
26. Технічні засоби митного контролю : підручник для студ. вищ. навч. закладів / за ред.: І. І. Кельман, Є. К. Вільковський, І. В. Ємченко, А. П. Закусілов, І. І. Шийко. Л. : Тріада плюс, 2007. 392 с.
27. Федотов О. П., Зотенко О. О. Митниця в організаційній системі та структурі митних органів України. *Митна справа*. 2012. № 3. С. 38–42.
28. Федотова І. О. Юридичний факт як підстава виникнення, зміни, припинення митних правовідносин. *Митна справа*. 2013. № 2. С. 32–38.
29. Філатов В. В. Імплементация міжнародних норм до митного законодавства України : монографія. Донецьк : ДонУЕП, 2013. 201 с.
30. Цаліна Д. С. Порядок митного оформлення товарів під час їх переміщення через митний кордон України : монографія. Харків : Факт, 2010. 176 с.
31. Шевченко А. Є., Хараберюш О. І. Протидія контрабанді засобами спеціальної техніки. *Публічне право*. 2014. № 2 (14). С. 129–134.
32. Шевчук О. М. Митний контроль лікарських наркотичних засобів : монографія. Харків : Право, 2013. 232 с.
33. Шульга М. Г. Митний режим: основи правового регулювання. *Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»*. Серія: Економічна теорія та право. Харків, 2013. № 4. С. 270–280.

Електронні адреси інтернет-ресурсів

1. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт: Законодавство України. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/zak>.
3. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-customs-service>.
4. Офіційний сайт Електронної митниці. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/elektronna-mitnitsya/>.
5. Офіційний сайт Державної служби фінансового моніторингу України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-service-for-financial-monitoring>.
6. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-treasury>.
7. Офіційний сайт Державної аудиторської служби України. URL: https://mof.gov.ua/uk/the_state_audit_service_of_ukraine-381.
8. Офіційний сайт Державної фіскальної служби України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/state-fiscal-service-state-fiscal-service>.
9. Офіційний сайт Державної податкової служби. URL: https://mof.gov.ua/uk/derhavna_podatkova.
10. Офіційний сайт Єдиного державного інформаційного вебпорталу «Єдине вікно для міжнародної торгівлі». URL: <https://cabinet.customs.gov.ua>.
11. Офіційний сайт міжвідомчого цільового центру для боротьби з корупцією на митниці. URL: <http://www.targetcenter@sts.gov.ua>.
12. Офіційний сайт Платформа LIGA:ZAKON: Законодавство України. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT2033.html.
13. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
14. Офіційний вебпортал Державної фіскальної служби України «Митна статистика». URL: <http://sfs.gov.ua/ms/>.

15. Офіційне видання Державної фіскальної служби України. URL: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/7836>.
16. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <https://www.mof.gov.ua/uk>.
17. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: Постанови та Накази. URL: <https://mof.gov.ua/uk/postanovi>.
18. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: Статистичний збірник. URL: <https://mof.gov.ua/uk/statistichnij-zbirnik>.
19. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. URL: <https://www.me.gov.ua>.